

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πόσο κοστίζουν τα διδάκτρα ανά επαρχία

Με δεδομένο ότι ολοένα και περισσότεροι γονείς στρέφονται στα ιδιωτικά σχολεία, τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η «Κ» κάνει μία χαρτογράφηση των διδάκτρων συγκρίνοντας μάλιστα ανά επαρχία. **Σελ. 6**

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΠΑΡΑΝΟΙΤΕΤΕ ΤΟΝ ΜΗΤΟ Κ ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΣΤΗ. **Life Extension**

ΕΛΛΑΔΑ

Σφήνα στις μεγάλες δυνάμεις του τουρισμού

Η Ελλάδα περιλαμβάνεται στους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς και συναγωνίζεται Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, ενώ προσελκύει περισσότερους εύπορους επισκέπτες. Πρέπει όμως να βελτιωθούν οι υποδομές και να διατηρηθεί ο χαρακτήρας των προορισμών. **Σελ. 11**

ΕΛΛΑΔΑ

ΝΕΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Σελ. 9

SOTIRIA TECHNOLOGY

ΑΠΟΒΑΣΗ ΗΙ-ΤΕCH ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΕ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΠΙΑ

Σελ. 13

Η ώρα των αποφάσεων για το «Κράτος Μαφία»

Στα μέσα του φθινοπώρου γράφεται ο επιλογος της πολύκροτης υπόθεσης

Μετά από 214 ακροάσεις που διενεργήθηκαν και αφού κλήθηκαν 129 πρόσωπα καταθέτοντας πέραν των 550 τεκμηρίων, γράφεται στα μέσα του φθινοπώρου ο επιλογος των ερευνών για τα όσα καταγγέλλει στο βιβλίο του «Κράτος Μαφία» ο Μακάριος Δρουσιώτης. Το Κράτος Μαφία θεωρείται ως το μεγαλύτερο τεστ της Αρχής κατά της Διαφθοράς, καθώς αποτελεί με δι-

αφορά τη μεγαλύτερη έρευνα που δι-αχειρίστηκε μέχρι τώρα. Τα ευρήματα της ερευνητικής ομάδας έχουν αρχί-σει ήδη να παραδίδονται στον πρό-εδρο της Αρχής, Χάρη Πογιατζή, και

κατόπιν θα αποσταλούν στον γενικό εισαγγελέα. Σύμφωνα με την αρμόδια Αρχή, εκτιμάται ότι το τελευταίο κε-φάλαιο θα παραδοθεί στις αρχές του Σεπτεμβρίου. **Σελ. 5**

Ανατροπές στον μεσογειακό τουρισμό

Παρά τις πυρκαγιές, τους καύσωνες και τις εκκενώσεις περιοχών, η Ευρώπη διατηρεί την τουριστική της γοητεία, με αιχμή τις μεσογειακές παραλίες. Ωστόσο, η κλιματική α-λλαγή, που πλήττει τη Μεσόγειο με 20% ταχύτερη άνοδο θερμοκρασίας, και το φαινόμενο του υπερτουρισμού δημιουργούν νέες προκλήσεις. Πολλοί ταξιδιώτες στρέφονται πλέον σε εναλλακτικούς προορισμούς ή αποφεύγουν την περίοδο αιχμής, με το 79% των πρακτόρων να καταγράφει αλλαγές στα σχέδια πελατών. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Ψηφιοποιώντας τη γραφειοκρατία

Όπως την πάτησαν πολλές κυβερνήσεις, έτσι και οι δικές μας δεν απέφυγαν τον πειρασμό να πέσουν με τα μούτρα στην «εύκολη ψηφιοποίηση» του κράτους. Και όταν λέμε ψηφιοποίηση του κράτους εννοούμε τον τρόπο που αλληλοεπιδρά με τους πολίτες και με τον εαυτό του. Η «εύκολη ψηφιοποίηση» γίνεται χωρίς επανασχεδιασμό των διαδικασιών. Αποκαλείται εύκολη γιατί μπορεί να υλοποιηθεί σχετικά γρήγορα, δίνοντας επικοινωνιακούς πόντους στην κυβέρνηση.

Η αυτοματοποίηση των υφιστάμενων διαδικασιών εγκυμονεί κινδύνους καθώς η ανάπτυξη και καθιέρωση μιας νέας κουλτούρας ψηφιακής γραφειοκρατίας είναι ορατός. Καθώς μέχρι το 2027 η παγκόσμια ψηφιακή δαπάνη θα προσεγγίσει τα 4 τρις. δολάρια, κακές πρακτικές σαν αυτή «στάνουν» το έδαφος για διαφανείς αποτυχίες.

Η ψηφιοποίηση χωρίς επανασχεδιασμό μεγεθύνει το πρόβλημα και το καθιστά μακροχρόνια άλυτο.

Η ψηφιοποίηση του κράτους υπήρξε η μεγάλη ευκαιρία κατάργησης της αναποτελεσματικότητας αφαιρώντας ακραία βήματα και πολλαπλές εγκρίσεις. Όταν εφαρμοστεί, η «εύκολη ψηφιοποίηση» προκαλεί ένα εσωτερικό χάος ηλεκτρονικών μηνυμάτων συνεννόησης μεταξύ των τμημάτων. Αποτέλεσμα αυτού η εξυπηρέτηση να κωλαίνει αφού η ψηφιοποίηση έκανε την εξυπηρέτηση ψηφιακή όχι γρηγορότερη.

Η ψηφιοποίηση της γραφειοκρατίας μεταξύ άλλων αφαιρεί και τη δυνατότητα αξιοποίησης της τεχνητής νοημοσύνης από τις νέες ψηφιακές υποδομές. Οι ψηφιοποιημένες υπηρεσίες που προσφέρθηκαν στην πανδημία κατήργησαν τη φυσική παρουσία, διατή-

ρησαν όμως στην αθέατη πλευρά τον παραδοσιακό τρόπο εξυπηρέτησης.

Αναλυτές επισημαίνουν ότι 70% των ψηφιακών εργαλείων θα αποτύχουν λόγω ακαταλληλότητας των διαδικασιών. Η ψηφιοποίηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν δημιουργεί προϋποθέσεις για περαιτέρω κλιμάκωση, αφού δεν στηρίζεται στις βέλτιστες πρακτικές.

Η ορθολογική διαδικασία ξεκινά με την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και την εμπλοκή των επηρεαζομένων. Πριν ψηφιοποιηθεί μια νέα διαδικασία θα πρέπει να ελεγχθεί καλά. Εκτός και αν στοχεύεις σε quick wins οπότε και βάζεις το κάρτο μπροστά από τα λόγια. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε σε ένα ενδεικτικό παράδειγμα που αφορά στην έκδοση μαθητικής, της άδειας για ανήλικους οδηγούς.

Πρώτο στάδιο. Τηλεφωνείς στο ΚΕΠ και κλείνεις ραντεβού για να πληρώσεις 10 ευρώ. Το ραντεβού επιβεβαιώνεται. Πληρώνεις τα δέκα ευρώ στην παρουσία του ενδιαφερόμενου, ο οποίος αφού δεν οδηγεί δεν θα πρέπει να ανήκει σε εύαλwes κατηγορίες του πληθυσμού (ανέχεια, κακοποίηση, ορφάνια). Εκεί, για να πληρώσεις τα 10 ευρώ, απασχολείς διάφορους λειτουργούς προκειμένου να αντιληφθείς τη διαδικασία και εξαασφαλίσεις το χαρτάκι αναμονής (δεν έχει κόσμο γενικά). Στη συνέχεια θα ακολουθήσει μήνυμα στο κινητό με τη θέση που βρίσκεται ο λειτουργός εξυπηρέτησης.

Δεύτερο στάδιο. Πηγαίνεις στο ΤΟΜ. Δείχνεις το πιστοποιημένο χαρτάκι για την πληρωμή των 10 ευρώ στο ΚΕΠ και περιμένεις σειρά. Γίνεται η εξέταση και ξανά χαρτάκι ως αποδεικτικό του αποτελέσματος μαζί

με όλα τα δικαιολογητικά για έκδοση μαθητικής άδειας.

Τρίτο στάδιο. Πάλι ραντεβού στο ΚΕΠ. Ξανά αναμονή 2 έως 3 εβδομάδες, χρόνος που είναι καλύτερα να αξιοποιηθεί από επίσκεψη σε φωτογράφο. Στο ΚΕΠ θα περάσεις ξανά από μια εντυπωσιακή διαδικασία μέσω SMS για εντοπισμό της θέσης που βρίσκεται ο λειτουργός που περιμένει υπομονητικά για να σε εξυπηρετήσει. Και εκεί, αφού υπογράψεις το ανάλογο έντυπο, παίρνεις στα χέρια σου την πολυπόθητη μαθητική άδεια.

Το επιτυχημένο παράδειγμα της Εσθονίας προκαλεί συζητήσεις και το ερώτημα για το τι έκαναν σωστά οι Εσθονοί γίνεται συχνά. Η απάντηση όσο απλή και αν ακούγεται πάει ως εξής: Οι Εσθονοί κατήργησαν τη γραφειοκρατία και μετά ψηφιοποίησαν το κράτος.

Καλωσορίζουμε
τη Νέα μας Εποχή

Φθηνότερα βιβλία ίσον δελεαστικά;

Ντιμπέιτ με αφορμή τη συζήτηση για την κατάργηση του ΦΠΑ στη Δανία

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΖΩΗ**

Η **είδηση** έπεσε στην επικράτεια του βιβλίου όχι ακριβώς σαν κεραυνός εν αιθρία, αλλά σαν επιβεβαίωση της σημασίας μιας συζήτησης που διεξάγεται εδώ και χρόνια: αναστατωμένη από έρευνες που έδειξαν ότι το ένα τέταρτο των εφήβων της χώρας δεν κατανοεί

εί ένα απλό κείμενο, η κυβέρνηση της Δανίας ανακοίνωσε ότι θα επιδιώξει να νομοθετήσει την κατάργηση του ΦΠΑ των βιβλίων, που στην περίπτωση της αγγίζει το 25% – το υψηλότερο στην Ευρώπη. Στόχος του οικονομικού μέτρου είναι, βέβαια, η αύξηση της φιλαναγνωσίας και των ωφελιών της. Ενδεικτικά, στις σκανδιναβι-

κές χώρες, ο ΦΠΑ των βιβλίων είναι 6% στη Σουηδία, ενώ στη Νορβηγία έχει ήδη μπει εν αιώματι. Όπως δήλωσε ωστόσο ο υπουργός Πολιτισμού της Δανίας, Γιάκομπ Ενγκελ-Σμιτ, κάποια ποσά θα διατεθούν και στην ενίσχυση της συνεργασίας των δημόσιων βιβλιοθηκών της χώρας και των σχολείων της, ώστε να έρθουν σε επαφή με τη

λογιστεχνία περισσότεροι μαθητές. Δεν είναι, εξάλλου, απολύτως σίγουρο ότι, αν τα βιβλία γίνουν φθηνότερα, θα γίνουν αυτομάτως και πιο ελκυστικά. Για την ακρίβεια, θα λέγαμε ότι είναι ένα ερώτημα που αξίζει να εξεταστεί από όλες τις πλευρές και λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες – οικονομικούς, κοινωνικούς και άλλους.

Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, οι ενώσεις των εκδοτών επαναφέρουν συχνά το αίτημά τους για θέσπιση μηδενικού ΦΠΑ στο βιβλίο, έντυπο και ηλεκτρονικό, από 6% που είναι σήμερα. Θα πειθόταν όμως έτσι το ένα τρίτο των Ελλήνων, που σύμφωνα με έρευνες του ΟΣΔΕΑ δεν διαβάζει ούτε ένα βιβλίο τον χρόνο;

Νίκος Μπακουνάκης
Πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρυματος Βιβλίου και Πολιτισμού

Μεγαλύτερη πρόκληση, το ενδιαφέρον στις μικρές ηλικίες

Η φιλαναγνωσία ή η βιβλιοφιλία, δηλαδή η πρακτική της ανάγνωσης στη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου για ψυχαγωγία, απόλαυση, γνώση, πληροφόρηση, είναι κυρίως κοινωνικό, πολιτιστικό και δημογραφικό φαινόμενο, ιδιαίτερα σε σχέση με το φύλο και την ηλικία (τα κορίτσια διαβάζουν περισσότερο από τα αγόρια, οι μικρότερες ηλικίες περισσότερο από τις μεγαλύτερες). Αυτό δεν σημαίνει ότι η φιλαναγνωσία δεν επηρεάζεται από τις οικονομικές και εισοδηματικές συνθήκες. Ξέρουμε από τις έρευνες ότι στα μειονεκτικά περιβάλλοντα τα παιδιά δεν έχουν επαρκή πρόσβαση σε βιβλία ώστε να εμπνευστούν από αυτά. Η αύξηση του κόστους ζωής, τα χαμηλά και επισφαλή εισοδήματα οδηγούν σε περικοπές για αγορά βιβλίων. Αλλωστε εδώ στηρίζεται και το επάγγελμα του υπουργού Πολιτισμού της Δανίας Γιάκομπ Ενγκελ-Σμιτ για την κατάργηση του ΦΠΑ επί των βιβλίων, μετά το σοκαριστικό, για τη δανική κοινωνία, εύρημα έρευνας του ΟΟΣΑ ότι ένας στους τέσσερις 15χρονους Δανούς αδυνατεί να κατανοήσει ένα απλό κείμενο.

Στη Δανία, ο ΦΠΑ επί των βιβλίων είναι ο υψηλότερος της Ευρώπης, 25%. Για σύγκριση, στη Νορβηγία είναι μηδενικός, στη Σουηδία είναι 6%, στη Γαλλία 5,5%, στην Ελλάδα 6%.

Υπάρχει γενικότερα κρίση ανάγνωσης, που καταγράφεται σε πολλές έρευνες (μπορείτε να τις βρείτε στο www.elivip.gr). Για παράδειγμα, στην Βρετανία η τελευταία έρευνα του National Literary Trust έδειξε ότι 1 στους 3 παιδιά και νέους από 8 έως 18 ετών δεν διαβάζει. Είναι το χαμηλότερο ποσοστό από το 2005, όταν άρχισε αυτό του είδους η μέτρηση. Οι επιπτώσεις είναι ανυπολόγιστες, καθώς η ανάγνωση, σύμφωνα με τους νευροεπιστήμονες και τους κοινωνικούς ψυχολόγους, συνδέεται με τη γνωστική και νοητική ανάπτυξη, την ψυχική υγεία, το αίσθημα κοινωνικής δικαιοσύνης, την αποδοχή του άλλου.

Ένα εύκολο μέτρο όπως η κατάργηση ή η μείωση ενός φόρου επί των βιβλίων, που έτσι κι αλλιώς επιβάλλεται, είναι προφανές ότι δεν ανακόπτει την κρίση αυτή. Η μεγαλύτερη πρόκληση είναι πώς να προκαλέσεις το ενδιαφέρον για την ανάγνωση στις μικρές ηλικίες – εκεί που ξεκινούν όλα –, πολύ περισσότερο που γονείς και εκπαιδευτικοί δεν γνωρίζουν όλοι «να καλλιεργήσουν μια καλή συνήθεια ανάγνωσης που να ενισχύει θετικές αναγνωστικές ταυτότητες». Επιπλέον, πολλά παιδιά απομακρύνονται από την ανάγνωση επειδή δεν τη θεωρούν διασκεδαστική. Κατά τη

Αναγνώστες σε βιβλιοπωλείο της Κοπεγχάγης. Η κυβέρνηση της Δανίας ανακοίνωσε ότι θα επιδιώξει να νομοθετήσει την κατάργηση του ΦΠΑ των βιβλίων, που αγγίζει το 25%, για να ενισχύσει τη φιλαναγνωσία.

γνώμη μου, το κλειδί βρίσκεται στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο, όπου η ανάγνωση πρέπει να καλλιεργηθεί όχι μόνο με τη λειτουργική έννοια αλλά και με την έννοια της διασκέδασης και της διάδρασης με τον ψηφιακό κόσμο. Φυσικά, αυτό προϋποθέτει σχολικές βιβλιοθήκες και εργασία.

Κώστας Β. Κατσουλάρης

Πρόεδρος της Επιχείρησης Συγγραφέων

Μηδενισμός του ΦΠΑ σε όλη την αλυσίδα παραγωγής

Ακολουθώ μια απλή αρχή: οτιδήποτε ωφελεί έναν από τους παράγοντες στο οικοσύστημα του βιβλίου (δημιουργούς, επιμελητές, εκδότες, τυπογράφους, βιβλιοπώλες κ.ά.), κάνει καλό στο βιβλίο γενικότερα. Και άρα, κάνει καλό σε όλους μας, αφού το βιβλίο δεν είναι απλώς προϊόν, είναι και κοινωνικό αγαθό. Καθώς οι συνέπειες από την καταβύθισή μας στο ψηφιακό σύμπαν γίνονται ορατές, και φαινόμενα όπως ο λειτουργικός αναφραβτισμός εξελίσσονται σε επιδημία, ειδικά μεταξύ εφήβων και νέων, ακόμη και στον θεωρούμενο ως προηγμένο δυτικό κόσμο (βλ. Δανία), η σημασία της ανάγνωσης βιβλίων αναγνωρίζεται ως ζωτική. Πέρα από τα προσωπικά οφέλη για τον καθένα ξεχωριστό, που είναι πολύ καλά και αυτά, υπάρχει και κοινωνικό όφελος: Πολλές μελέτες καταδεικνύουν ότι οι αναγνώστες

βιβλίων είναι λιγότερο επιρρεπείς στις θεωρίες συνωμοσίας, δεν υιοθετούν εύκολα απλοϊκές εξηγήσεις ούτε και δέχονται απλοϊκές λύσεις, κι έχουν αυξημένες δυνατότητες κατανόησης περίπλοκων ζητημάτων. Με αυτά τα δεδομένα, είναι απορίας άξιο με πόση καθυστέρηση και με πόσο αδύναμα μέτρα αντιμετωπίζουν οι κυβερνήσεις το πρόβλημα, όταν έστω το αναγνωρίζουν και το κατανοούν.

Επί του προκειμένου: στη Δανία υπήρχε ένας τεράστιος ΦΠΑ στην τελική τιμή του βιβλίου (25%) και ο μηδενισμός του πιθανότατα θα προκαλέσει ένα θετικό σοκ στην αγορά. Στη χώρα μας, όπου ο ΦΠΑ στον πάγκο είναι στο 6%, το μέτρο θα ήταν ενισχυτικό, αλλά ανεπαρκές: Θα ήταν σημαντικό να συνοδεύεται από τον μηδενισμό του ΦΠΑ σε όλη την αλυσίδα παραγωγής του βιβλίου, μειώνοντας έτσι σημαντικά το κόστος παραγωγής του. Για τους συγγραφείς, τυχόν μηδενισμός του ΦΠΑ θα εξίσωνε την τιμή πώλησης του βιβλίου με την τιμή επί της οποίας θα υπολογίζονταν τα συγγραφικά δικαιώματα, την προ του ΦΠΑ τιμή – πράγμα θετικό.

Τούτων λεχθέντων, κανένα φορολογικό μέτρο από μόνο του δεν αρκεί για να αντιστραφεί το σύνθετο φαινόμενο του λειτουργικού αναφραβτισμού, ένα βαθύ και ύπουλο πρόβλημα που ανακάθεται να εξελιχθεί σε μάλιστα με την επέλαση της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση και παντού.

ΓΟΥΝΤΙ ΑΛΕΝ

Η απάντηση στις αντιδράσεις για το «φλερτ» με τη Μόσχα

«Όταν μιλάμε για τη σύγκρουση στην Ουκρανία, πιστεύω ακράδαντα ότι ο Βλαντιμίρ Πούτιν είναι τελείως στη λάθος πλευρά. Ο πόλεμος που έχει προκαλέσει είναι αποκρουστικός. Αλλά στις διπλοπαιξίες και αν έχουν κάνει οι πολιτικοί, δεν θεωρώ ότι η διακοπή των καλλιτεχνικών συζητήσεων είναι ο σωστός τρόπος για να βοηθήσει», τόνισε ο Γούντι Αλεν σε δήλωσή του στην εφημερίδα Guardian, απαντώντας στο κύμα αντιδράσεων που δέχτηκε για τη σημερινή του δήλωση στην Εβδομάδα Κινηματογράφου της Μόσχας.

Ο 89χρονος σκηνοθέτης, πήρε μέρος σε μια διαδικτυακή συζήτηση με μερικούς από τους κορυφαίους σκηνοθέτες, κινηματογραφιστές και ηθοποιούς της Ρωσίας, προκαλώντας την έντονη αντίδραση της ουκρανικής κυβέρνησης. «Συμμετέχοντας σε ένα φεστιβάλ που ενώνει τους υποστηρικτές και τα φερόμενα του Πούτιν, ο Αλεν εσκεμμένα

Ο σκηνοθέτης είπε ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να γυρίσει μια ταινία στη Ρωσία, μολονότι δεν έχει λάβει τέτοια προσφορά.

αγνοεί τις φρικαλεότητες που διαπράττει η Ρωσία στην Ουκρανία κάθε μέρα εδώ και 11 χρόνια. Ο πολιτισμός δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται για να συγκαλύπτει εγκλήματα ή να χρησιμοποιείται ως εργαλείο προπαγάνδας», σχολίασε το ουκρανικό υπουργείο Εξωτερικών. Συγκεκριμένα, ο Αλεν απάντησε στις ερωτήσεις του σκηνοθέτη Φιότορ Μποντάρτσουκ –ιού του εμβληματικού σκηνοθέτη Σεργκέι Μποντάρτσουκ– ο οποίος στήριζε δημοσίως τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, σύμφωνα με δημοσίευμα του Politico.

Ο Αλεν μίλησε για την τεχνική νοσηρότητα και περιέγραψε μια επισκευή του στην ΕΣΣΔ ως ζοφερή εμπειρία. Ωστόσο επιπλέον τον ρωσικό κινηματογράφο και είπε ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να γυρίσει μια ταινία στη Ρωσία, μολονότι δεν έχει λάβει τέτοια προσφορά. «Αν υπάρχουν παρόμοιες προτάσεις, θα μπορούσα να σκεφτώ ποιο θα ήταν ένα ενδεχόμενο σενάριο για το πόσο καλά αισθάνεται κανείς στη Μόσχα και στην Αγία Πετρούπολη», σημείωσε ο Αμερικανός σκηνοθέτης. Μ. Β.

Πώς τα μουσεία στις ΗΠΑ αλλάζουν προτεραιότητες

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΣΑΜΠΑΝΗ**

Η **ενδελεική** αξιολόγηση των μουσείων που διαχειρίζεται ο οργανισμός Σμιθσόνιαν, την οποία ανακοίνωσε ο Λευκός Οίκος στα μέσα Αυγούστου ώστε να διασφαλιστεί ότι οι εκθέσεις του «ευθυγραμμίζονται» με τα «ιδανικά της Αμερικής», φαίνεται να επιβεβαιώνει ολόένα και περισσότερα πολιτιστικά ιδρύματα στις ΗΠΑ, κρατικά και μη. «Τα μουσεία στην Ουάσινγκτον, αλλά και σε όλα τα κράτη, είναι, ουσιαστικά, τα τελευταία εναπομειναντα τμήματα του «woke»», έγραψε σε ανάρτησή του στο Truth Social ο Αμερικανός πρόεδρος την περασμένη εβδομάδα, έχοντας αρχίσει να επιτυγχάνει μία εκ των έσω μεταβολή στις θεματικές των εκθέσεων, όχι μόνο μέσω επιβε-

βλημένων κανόνων αλλά και μέσω διοικητικών παρεμβάσεων και πολιτικών πένσεων.

Από εκεί, λοιπόν, που τα προηγούμενα χρόνια τα μουσεία των ΗΠΑ φρόντιζαν να μη δυσχεραστήσουν το προοδευτικό κοινό, τώρα φαίνεται να αντιστρέφουν περυσότερο για τις αντιδράσεις του συντηρητικού κόσμου, όπως επισημαίνουν οι New York Times. Ο πίνακας της Είμι Σέραλντ «Trans Forming Liberty», που απεικονίζει μια trans εκδοχή του Αγάλματος της Ελευθερίας και κόσμηση το αυγουστιάτικο εξώφυλλο του περιοδικού New Yorker, ήταν ένα πρώτο θύμα. Η Εθνική Πινακοθήκη Πορτρέτων του Σμιθσόνιαν αφαίρεσε το έργο από την επερχόμενη ατομική έκθεση της διάσημης ζωγράφου, με αποτέλεσμα η

Όταν η Εθνική Πινακοθήκη Πορτρέτων του Σμιθσόνιαν αφαίρεσε το έργο «Trans Forming, Liberty» από την επερχόμενη έκθεση της ζωγράφου Είμι Σέραλντ, η ίδια αποφάσισε να ακυρώσει όλη την έκθεση.

ίδια να ακυρώσει τη διοργάνωση όλης της έκθεσης. Αν και το Σμιθσόνιαν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κρατική χρηματοδότηση, σύμφωνα με ρεπορτάζ της αμερικανικής εφημερίδας, το αντισυμβατικό είναι ότι παρόμοιες πρακτικές αρχίζουν να εφαρμόζουν και μουσεία τα οποία στηρίζονται σε ιδιωτικά κεφάλαια και δωρεές, υποκλινόντας σε ένα κλίμα φόβου και πολιτικής συμμόρφωσης.

Τον περασμένο Φεβρουάριο, το Μουσείο Τέχνης της Αμερικής ακύρωσε ξαφνικά δύο εκθέσεις στις οποίες θα συμμετείχαν μαύροι και queer καλλιτέχνες, χωρίς να δίνει κάποια εξήγηση στο κοινό. Η επιμελήτρια Σέριλ Εντουαρντς ανέφερε σε δήλωσή της ότι η διευθύνση του μουσείου της επισημάνει ότι από τη στιγμή που η

κυβέρνηση εξέδωσε εκτελεστικό διάταγμα κατά των προγραμμάτων για την ποικιλομορφία, δεν ήθελε να έρθει σε ευθεία αντιπαράθεση μαζί της.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί και η αλλαγή τίτλου μιας έκθεσης που άνοιξε φέτος στο Μουσείο Σύγχρονες Τέχνες Scottsdale, στην Αριζόνα. Από «Transfeminisms» μετονομάστηκε σε «There are other skies», με τα έργα τριών καλλιτεχνών σχετικά με το φύλο και τη σεξουαλικότητα να αποσύρονται. Το Εθνικό Μουσείο Αφρικανικής Τέχνης δεν έμεινε ανεπηρέαστο, αναβάλλοντας την έκθεση του «Here: Pride and Belonging in African Arts», η οποία επρόκειτο να συμπεριλάβει τους εορτασμούς του World Pride, με την Τζένιφερ Μίτσελ, εκπρόσω-

πο του μουσείου, να αρνείται σε δηλώσεις της ότι ο Λευκός Οίκος έπαιξε ρόλο σε αυτή την απόφαση. Ανησυχίες για την ολόενα και αυξανόμενη λογοκρισία στην τέχνη υπήρχαν, μάλιστα, και πριν από τη δεύτερη θητεία του Ντόναλντ Τραμπ. Έρευνα της ένωσης διευθυντών μουσείων τέχνης, της PEN America και του μη κερδοσκοπικού οργανισμού Artists at risk έδειξε ότι το 55% των συμμετεχόντων θεωρούσε τη λογοκρισία μεγαλύτερη απειλή το 2024 σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία. «Αν κάναμε αυτή την έρευνα τώρα, πιστεύω πως η ανησυχία που θα είχε καταγραφεί θα ήταν ακόμη περισσότερη», τόνισε ο επικεφαλής της PEN America, Τζόνθαν Φρίντμαν, στους New York Times.

Φλάνερι Ο' Κόννορ, σπάνιο να τύχει τέτοια συγγραφέας

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΖΩΗ**

Με μια πρώτη ανάγνωση, κάθε διήγημα της συλλογής «Σπάνιο να σου τύχει καλός άνθρωπος» (εκδ. Αντίποδες, μτφρ. Ρένα Χατκούη) της Αμερικανίδας Φλάνερι Ο' Κόννορ (1925-1964) μοιάζει σαν μια σκληρή δικαίωση του τίτλου της. Πώς γίνεται, άλλωστε, ένας νεαρός πλάσι βιβλίων να αποπλανεί την άθελ και ανάπηρη κόρη μιας φορτικής θρόσκας γυναίκας με σκοπό να της αποσπάσει το ξύλινο πόδι της («Καλοί επαρχιώτες»); Πώς μπορούν ένας ημιμαθής παππούς και ο ενθουσιώδης εγγονός του να θεμελιώσουν τη σχέση τους πάνω στην άγνοια τους για τους μαύρους («Ο ψεύτικος αράπης»); Και γιατί μπροστά στον φόβο της παρουσίας ενός φιλότιμου Πολωνού, θύματος των μεταπολεμικών εκτοπισμών της Ευρώπης, μια λευκή κτηματί-

Οι χαρακτήρες της, γεμάτοι προκαταλήψεις, ελαττώματα και αντιφάσεις, θύματα συγκρούσεων διαγενεακών και ταξικών, οδηγούνται συχνά στη βία.

ας στη Τζόρτζια αδυνατεί ακόμη και να θαυμάσει ένα πανέμορφο παγώνι («Ο πρόσφυγας»);

Πιστή καθολική μέχρι το τέλος της σύντομης ζωής της, στη διάρκεια της οποίας διαγνώστηκε με ερυθηματώδη λύκο, η Φλάνερι Ο' Κόννορ εκτιμούσε πως αυτό που αρκετοί χαρακτήριζαν στο έργο της γκροτέσκο και κυνικό ήταν η πραγματικότητα των πολιτειών του αμε-

Η **συγγραφέας** Φλάνερι Ο' Κόννορ είχε πάθος με τα παγώνια, τα οποία εμφανίζονται συχνά στο έργο της.

ρικανικού Νότου, των αποκαλούμενων και «Ζώνη της Βίβλου». Οι ιστορίες της, ταξινομημένες συχνά ως southern gothic, ήταν σκληρές, «γιατί δεν υπήρχε τίποτα πιο σκληρό ή λιγότερο συναισθηματολογικό από τον χριστιανικό ρεαλισμό», είχε πει κάποτε. Δεν είναι λοιπόν παράξενο που οι χαρακτήρες της, γεμάτοι προκαταλήψεις, ελαττώματα και αντιφάσεις, θύματα συγκρούσεων διαγενεακών και ταξικών, οδηγούνται συχνά στη βία. Τόσο στο «Σπάνιο να σου τύχει καλός άνθρωπος», όσο και σε άλλα έργα της (όπως το «Και βασιστείς αρπάζουν αυτήν», εκδ. Αντίποδες), η Ο' Κόννορ αφηγείται τα αμαρτήματά τους με μια γλώσσα παραστατική, μακριά από ωραιοποιήσεις ή διδακτισμούς, από την οποία (όπως και από τη μεταφραστική της) τίποτα δεν λείπει και τίποτα δεν περισσεύει. Της αρκεί απλώς να δείξει, ενίοτε με σαφέ-

ως κιούμορ, ότι οι άνθρωποι δεν στοχάζονται ουσιαστικά τις πράξεις τους.

Φυσικά, τα ερωτήματα που εξετάζει η Ο' Κόννορ είναι πηκά. Η προπατορική επιλογή της ανθρωπότητας να γνωρίσει και να πράξει το κακό, βρίσκεται στο επίκεντρό τους. Στη χριστιανική κοσμοθεωρία της συγγραφέως, όμως, το κοινό νότιο είναι αυτό που η δύναμη του κακού μπορεί να καταστρέψει: μια ζωή κενή νοήματος, βασισμένη στη ρηκή ευσέβεια, μακριά από τη χριστιανική θεία Χάρη. Στο διήγημα «Σπάνιο να σου τύχει καλός άνθρωπος», η γαλιά της οικογένειας περνάει ένα ολόκληρο ταξίδι (για ολόκληρη ζωή), κυρίως διαμαρτυρόμενη και επιδεικνύοντας χειριστική συμπεριφορά προς όλους. Ο εγκληματίας που δίνει τέλος στη ζωή της, συμπεριβαίνει με σκληρότητα ότι «θα ήταν καλή γυναίκα αν

υπήρχε κάποιος να την πυροβολεί κάθε λεπτό της ζωής της». Δεν είναι πάντως καθόλου βέβαιο ότι η καλοσύνη που η γαλιά επιδεικνύει στις τελευταίες στιγμές της έρχεται απλώς πολύ αργά για να τη σώσει. Ο εγκληματίας τινάζεται, όταν βλέπει τέτοια συμπεριφορά, «σαν να τον είχε δαγκώσει φίδι».

Είχε τα δικά του, βαθιά τραύματα, υπαινίσσεται η Ο' Κόννορ. Διαθέτει αρκετές χριστιανικές αναφορές το «Σπάνιο να σου τύχει...», όπως π.χ. στη βάπτισμα («Ο ποταμός»), ενώ το παγώνι του διηγήματος «Ο πρόσφυγας» συμβολίζει, κατά τον χριστιανισμό, την αθανασία της ψυχής και την ανανέωση. Με δεδομένο ότι επιπρόσθετα ακόμη και καλλιτέχνες όπως ο Νικ Κέιβ και ο Κουέντιν Ταραντινό, για τη Φλάνερι Ο' Κόννορ θα μπορούσε να ειπωθεί ότι κέρδιζε και την αθανασία του έργου της.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΥΟΠΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελούς: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηττού, 2401 Έγκομη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

www.agenda.cy

Don't miss
out, early
bird tickets
are available
now!

digital agenda

CYPRUS SUMMIT

Beyond AI

A-class speakers at a world-class event

October 9th, 2025
Nicosia Municipal Theatre

POWERED BY

Bank of Cyprus

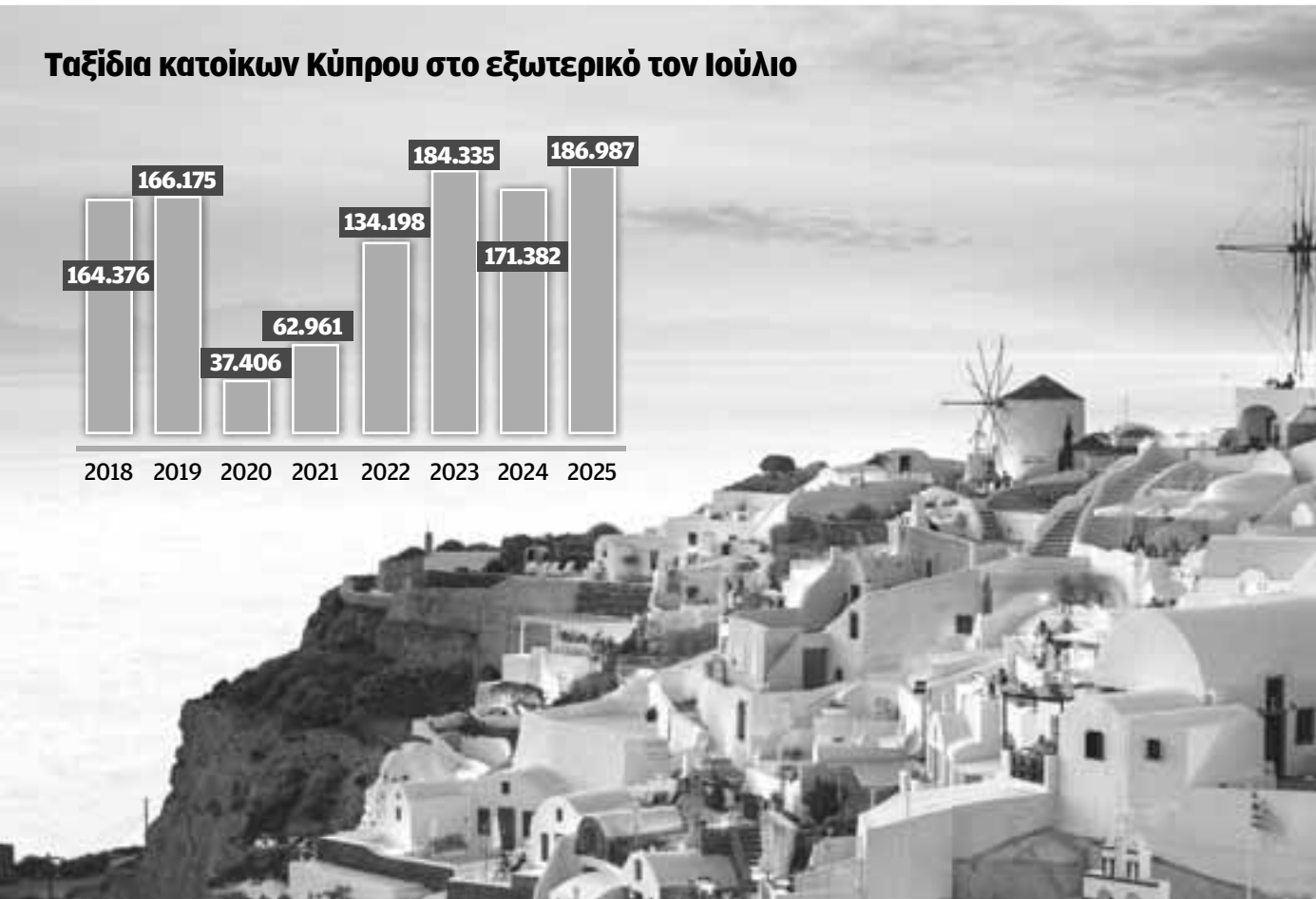
Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Ο **Κύπριος** ψηφίζει Ελλάδα για τις διακοπές του εκτός Κύπρου και για το 2025, με την τάση να είναι αυξητική μετά τη μικρή «κοιλιά» που έκανε το 2024. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, περίπου το 40% των κατοίκων της Κύπρου που ταξιδεύουν βγάζουν εισιτήριο για τη γειτονική χώρα, με τη σταθερή αυτή προτίμηση να αποτυπώνεται στα ταξιδιωτικά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου. Παραμένει έτσι η Ελλάδα ως βασικός τουριστικός προορισμός για τους Κύπριους και για το καλοκαίρι του 2025, ενώ με βάση τα δεδομένα, δεύτερος πιο δημοφιλής προορισμός είναι το Ηνωμένο Βασίλειο και τρίτη η Ιταλία.

Τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Ιούλιο 2025 ανήλ-

Παρά το ότι το 2024 στους καλοκαιρινούς μήνες τα ταξίδια των κατοίκων Κύπρου στην Ελλάδα ήταν ελαφρώς μειωμένα, για την ολότητά τους το 2024 είχαν καταγράψει αύξηση 4,4% σε σχέση με αυτά του 2023.

θαν στις 186.987 σε σύγκριση με 171.382 τον Ιούλιο 2024, σημειώνοντας αύξηση 9,1%. Σύμφωνα με σχετική ανάλυση, οι κυριότερες χώρες από τις οποίες επέστρεψαν οι κάτοικοι Κύπρου τον Ιούλιο 2025 ήταν η Ελλάδα με 36,8% (68.858), το Ηνωμένο Βασίλειο με 9,4% (17.518) και η Ιταλία με 5,9% (11.117). Ο σκοπός ταξιδιού των κατοίκων Κύπρου τον Ιούλιο 2025 ήταν κυρίως οι διακοπές με ποσοστό 75,1%, ενώ οι επαγγελματικοί λόγοι κατείχαν ποσοστό 14,8%, οι σπουδές ποσοστό 9,1% και οι άλλοι λόγοι ποσοστό 1,0%. Πρόσθετα, τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Ιούνιο 2025 ανήλθαν στις 157.324, σε σύγκριση με 136.739 τον Ιούνιο 2024, σημειώνοντας αύξηση 15,1%. Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες επέστρεψαν οι κάτοικοι Κύπρου τον Ιούνιο 2025 ήταν η Ελλάδα με 34,0% (53.543), το Ηνωμένο Βασίλειο με 8,3% (13.134) και η Ιταλία με 7,1% (11.173). Ο σκοπός ταξιδιού των κατοίκων Κύπρου τον Ιούνιο 2025 ήταν κυρίως οι διακο-

Μπορεί τα δεδομένα Αυγούστου που είναι και το «peak» των καλοκαιρινών διακοπών να μην είναι διαθέσιμα, ωστόσο, αν ακολουθήσουν την τάση του φρετινού καλοκαιριού, τότε τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Αύγουστο θα ξεπεράσουν αυτά του Αυγούστου του 2024.

Ο Κύπριος ψηφίζει Ελλάδα για διακοπές εκτός Κύπρου

Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, περίπου το 40% των κατοίκων που ταξιδεύουν βγάζουν εισιτήριο για τη γειτονική χώρα

πές με ποσοστό 61,6%, ενώ οι επαγγελματικοί λόγοι κατείχαν ποσοστό 24,9%, οι σπουδές ποσοστό 11,8% και οι άλλοι λόγοι ποσοστό 1,6%.

Μπορεί τα δεδομένα Αυγούστου που είναι και το «peak» των καλοκαιρινών διακοπών να μην είναι διαθέσιμα διότι ο μήνας ακόμα «τρέχει», ωστόσο, αν ακολουθήσουν την τάση του φρετινού καλοκαιριού, τότε τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Αύγουστο 2025 θα

ξεπεράσουν αυτά του Αυγούστου του 2024, όπως έγινε αντίστοιχα με τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2024. Ενδεικτικά, τον Αύγουστο του 2024 τα ταξίδια Κυπρίων στο εξωτερικό ανήλθαν στις 192.756 σε σύγκριση με 199.920 τον Αύγουστο 2023 και είχαν σημειώσει μείωση 3,6%. Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες είχαν επιστρέψει οι κάτοικοι Κύπρου τον Αύγουστο 2024 ήταν η Ελλάδα με 39,1% (75.381), το Ηνωμένο Βα-

σίλειο με 6,6% (12.718), η Ρωσία με 4,4% (8.538) και η Ιταλία με 4,1% (7.926). Ο σκοπός ταξιδιού των κατοίκων Κύπρου τον Αύγουστο του 2024 ήταν κυρίως οι διακοπές με ποσοστό 89,9%.

Ξεπέρασαν τα επίπεδα 2018

Οι εποχές μεταξύ 2020 - 2021 δεν μπορούν να συγκριθούν με τα προηγούμενα χρόνια. Γυρνώντας εντούτοις σε παλαιότερα χρό-

νια και συγκρίνοντας τα τελευταία δεδομένα του Ιουλίου του 2025 με τους αντίστοιχους μήνες μέχρι και το 2018, που υπήρχε «κανονικότητα» και όχι χρονιές δύσκολες με «Covid-19», βλέπουμε πως τα ταξίδια στο εξωτερικό έχουν πληθύνει. Τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Ιούλιο του 2018 ήταν 164.367, ενώ τον Ιούλιο του 2019 ήταν αυξημένα κατά 1,1%, στα 166.175. Τον Ιούλιο 2019 είχε

σημειωθεί αύξηση 33,8% στις επιστροφές κατοίκων Κύπρου από τη Ρωσία (9.416 τον Ιούλιο 2019 σε σύγκριση με 7.040 τον Ιούλιο 2018) ενώ μείωση 8,7% είχε παρατηρηθεί τόσο στις επιστροφές από Ελλάδα όσο και από το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Ιούλιο 2020, πρώτη χρονιά εν μέσω πανδημίας είχαν φτάσει τα 37.406, σημειώνοντας μείωση 77,5%. Τον Ιούλιο του 2021, χρονιά επίσης με «Covid-19» είχαν ανεβεί λίγο, στις 62.961, σε σύγκριση με 37.406 τον Ιούλιο 2020. Ποσοστιαία ήταν αύξηση 68,3% και μείωση 62,1% σε σχέση με τον Ιούλιο 2019.

Τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Ιούλιο του 2022 είχαν φτάσει στις 134.198, σε σύγκριση με 62.961 τον Ιούλιο 2021, σημειώνοντας αύξηση 113,1%. Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες είχαν επιστρέψει οι κάτοικοι Κύπρου τον Ιούλιο 2022, ήταν η Ελλάδα με 42,8%, το Ηνωμένο Βασίλειο με 12,2% και η Ιταλία με 6,1%.

Τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό τον Ιούλιο 2023 είχαν φτάσει τις 184.335, σε σύγκριση με 134.198 τον Ιούλιο 2022, σημειώνοντας αύξηση 37,4%. Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες είχαν επιστρέψει οι κάτοικοι Κύπρου τον Ιούλιο 2023 ήταν η Ελλάδα με 38,8% (71.445), το Ηνωμένο Βασίλειο με 10,9% (20.011), η Ιταλία με 6,4% (11.870) και η Γαλλία με 4,3% (7.869). Ο σκοπός ταξιδιού των κατοίκων Κύπρου τον Ιούλιο 2023 ήταν κυρίως οι διακοπές με ποσοστό 71,1%.

Πάνω γενικά το 2024

Τα ταξίδια των κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό για το 2024 στην ολότητά τους είχαν αυξηθεί κατά 4,4% και έφτασαν τα 1.754.937 το 2024 από 1.680.345 το 2023. Το 2024 ποσοστό 34,7% είχε επισκεφθεί την Ελλάδα, 10,5% το Ηνωμένο Βασίλειο, 5,2% την Ιταλία, 3,7% τη Γερμανία, 3,1% τη Ρωσία και 2,9% τη Γαλλία. Ο μήνας κατά τον οποίο είχαν καταγραφεί τα περισσότερα ταξίδια κατοίκων Κύπρου –όπως είναι λογικό– ήταν ο Αύγουστος, ενώ ο μήνας με τα λιγότερα ταξίδια ήταν ο Φεβρουάριος. Ποσοστό 72,5% των κατοίκων Κύπρου που είχαν επιστρέψει από ταξίδια στο εξωτερικό το 2024 δήλωσαν ότι κύριος σκοπός του ταξιδιού τους ήταν οι διακοπές.

Στον αέρα η συλλογική σύμβαση στις τράπεζες

Πριν από μερικούς μήνες το κλίμα μεταξύ συντεχνίας και τραπεζών ήταν καλό και όλα έδειχναν πως θα βρουν τη χρυσή τομή ώστε να συμφωνηθεί νέα συλλογική σύμβαση, πράξη που έχει να γίνει από το 2022. Εντούτοις, το κλίμα το «έφαγε ο γιάδαρος» μεταξύ των τραπεζών και της Ένωσης Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ) και έτσι όλα βρίσκονται στον «αέρα». Από ό,τι φαίνεται θα χρειαστεί η βοήθεια του υπουργού Εργασίας, Κ. Γιάννη Παναγιώτου, για να προχωρήσει η διαδικασία, ωστόσο μέχρι στιγμής δεν έχει διευθετηθεί κάποιο ραντεβού, ή να υπάρχει μία σκέψη για το ποιοι θα καλεστούν στο τραπέζι του διαλόγου. Οι επίσημες συναντήσεις στο υπουργείο Εργασίας από την αρχή του χρόνου, που παρών είναι και ο Κυπριακός Εργοδοτικός Σύνδεσμος Τραπεζών (ΚΕΣΤ), αριθμούν τις πέντε (5), όμως η νέα συνάντησή δεν υπάρχει ακόμα στην ατζέντα. Για το πώς θα χειριστεί την κατάσταση ο υπουργός παραμένει ένα μεγάλο ερωτηματικό, το σίγουρο είναι όμως ότι τη δεδομένη στιγμή έχει να διαχειριστεί ένα μεγαλύτερο πρόβλημα, αυτό της ΑΤΑ, που αναπόφευκτα περνά σε δεύτερη μοίρα. Η συλλογική σύμβαση εκάλου του 2022, δηλαδή τα συμφωνηθέντα του 2022 εφαρμόζονται μέχρι και σήμερα, άρα δι- νει την άνεση χρόνου και στις τράπεζες και στην ΕΤΥΚ ώστε να μην βιαστούν.

Δεν αποκλείεται να δούμε τον υπουργό Εργασίας να καλεί τους CEO των μεγάλων τραπεζών και την πγεσία της ΕΤΥΚ για να εξερευνηθεί λύση και να μην πάει «by the book», δηλαδή να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με εκπροσώπους του ΚΕΣΚ και της διαπραγματευτικής ομάδας της ΕΤΥΚ. Τουλάχιστον σε επίσημο επίπεδο τα αιτήματα της ΕΤΥΚ στην παρούσα φάση είναι εκείνα που αφορούσαν την περίοδο 2023 - 2025 και παρόλο που σχεδόν πάει να τελειώσει το 2025, δεν υπάρχουν γραπτώς νέα δεδομένα. Ανάμεσα στα αιτήματα υπάρχουν ετήσιες αυξήσεις 2%, αναθεωρήσεις υφιστάμενων κλιμάκων, επαναφορά των μειώσεων των μισθών και ωφελημάτων που έγιναν λόγω του 2013, τετραήμερη εργασία, διεκδικήσεις που αφορούν ταμεία προνοίας, ευμερίας και υγείας, αλλά και βελτίωση όλων των ειδικών συμφωνιών.

Η ΕΤΥΚ από πλευράς της αναφέρει στην τελευταία της εγκύκλιο ότι οι τράπεζες υπαναχώρησαν. Η ΕΤΥΚ θέλει ένα μικρό ποσοστό των κερδών 15% - 20% να διοχετευθούν στους υπαλλήλους, σε μία εποχή που οι τράπεζες παράγουν κέρδη 1 δις. κάθε χρόνο από το 2022.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Το τέλος του καλοκαιριού και του σκληρού πυρήνα της τουριστικής περιόδου στην Ελλάδα ενδεχομένως να σηματοδοτήσει εξελίξεις στην ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου - Κρήτης. Μετά από μεγάλο διάστημα σιωπής επιστρέφουν οι πληροφορίες από την Αθήνα για εξελίξεις στο θέμα του ηλεκτρικού καλωδίου μέσα στο φθινόπωρο. Με τη γνωστή μέθοδο των διαρροών ελλαδικά Μέσα επανέρχονται στο θέμα του καλωδίου και στο κομμάτι των ερευνών ανατολικά της Κρήτης, οι οποίες έχουν παγώσει προσωρινά από τον περασμένο Μάρτιο. Σύμφωνα με δημοσιεύματα τα οποία επικαλούνται διπλωματικές πηγές από την ελληνική πρωτεύουσα, η ελληνική κυβέρνηση φέρεται αποφασισμένη να επανέλθει και να ολοκληρώσει τις έρευνες προχωρώντας πρώτα στην έκδοση NAVTEX και προετοιμαζόμενη για ένα πιθανό σενάριο κορύφωσης των προκλήσεων από πλευράς της Τουρκίας. Η NAVTEX τοποθετείται μέσα στους επόμενους μήνες, ενώ στα δημοσιεύματα γίνεται λόγος για αποστολή πολεμικών μονάδων επιφανείας (φρεγάτες) στην περιοχή των ερευνών μιας και θεωρείται αναμενόμενη η αντίδραση της Τουρκίας με την αποστολή πολεμικών πλοίων στην περιοχή.

Οι έρευνες

Η περιοχή όπου θα συνεχιστούν οι έρευνες του ιταλικού πλοίου που είχε ναυλωθεί από τον ΑΔΜΗΕ βρίσκεται ανάμεσα σε Κρήτη και Κάριπαθο και θα αφορούν τη χαρτογράφηση του βυθού προς πόντιση του ηλεκτρικού καλωδίου. Οι εργασίες του ερευνητικού πλοίου με απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης σταμάτησαν αρχικά το καλοκαίρι του 2024 και τε-

Πληροφορίες από την ελληνική πρωτεύουσα θέλουν την Αθήνα να έχει ολοκληρώσει τον σχεδιασμό για επανέναρξη των ερευνών ανατολικά της Κρήτης. Οι ίδιες πληροφορίες θέλουν στους σχεδιασμούς να περιλαμβάνεται και η παρουσία πλοίων του ελληνικού πολεμικού ναυτικού στην περιοχή των ερευνών.

Οι οποίες εξελίξεις τοποθετούνται μετά τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ τον Σεπτέμβριο, στο περιθώριο της οποίας θα συναντηθούν ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Κ. Μητσοτάκης και ο πρόεδρος της Τουρκίας Τ. Ερντογάν.

λη Μαρτίου 2025 ανακινώθηκε το προσωρινό πάγωμα των ερευνών. Απόφαση που προφανώς αφενός αποσκοπούσε να μειώσει την ένταση σε μια ευαίσθητη περίοδο όπως είναι η καλοκαιρινή για την ελλη-

νική οικονομία και αφετέρου να δώσει χρόνο στην ελληνική πλευρά να πείσει την τουρκική για μια λύση χωρίς αναταράξεις. Σύμφωνα με πληροφορίες από ελλαδικά μέσα, διπλωματικές πηγές υποστήριξαν πως ο σχεδιασμός είναι οριστικός, έχουν ληφθεί οριστικές αποφάσεις και πως η ελληνική πλευρά θα επιχειρήσει εκ νέου να πείσει την τουρκική.

Σε επίπεδο ηγετών

Το θέμα του καλωδίου αναμένεται να βρεθεί στην ατζέντα της συνάντησης του πρωθυπουργού της Ελλάδας Κυριάκου Μητσοτάκη και του προέδρου της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν, την τελευταία εβδομάδα Σεπτεμβρίου στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ. Οι οποίες εξελίξεις στο θέμα του ηλεκτρικού καλωδίου τοποθετούνται μετά τη συνάντη-

ση των δυο ηγετών και εντός Οκτωβρίου με πρώτο βήμα τη ναύλωση του ερευνητικού πλοίου και αμέσως μετά την έκδοση των σχετικών NAVTEX. Τις έρευνες θα πραγματοποιήσει η γαλλική εταιρεία NEXANS που έχει αναλάβει και την κατασκευή του καλωδίου που θα ποντιστεί. Με βάση τους προγραμματισμούς και προκειμένου να μην υπάρχουν προβλήματα με τα συμβόλαια που έχουν συναφθεί, η NEXANS θα πρέπει μέχρι την άνοιξη του 2026 να ξεκινήσει την πόντιση του καλωδίου. Σε διαφορετική περίπτωση εκφράζονται απόψεις για σοβαρά κεφαλαιακά προβλήματα που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η γαλλική εταιρεία.

Η Τουρκία

Η προκλητικότητα της Άγκυρας ανατολικά της Κρή-

της εντάσσεται στην τακτική της Τουρκίας ότι κάθε ενεργειακό γεγονός στην ανατολική Μεσόγειο δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς την άδειά της. Κάτι που συνέβη το καλοκαίρι του 2024 στην Κάσο, όπου οι έρευνες του ιταλικού πλοίου γίνονταν υπό την παρακολούθηση τουρκικών πολεμικών πλοίων.

Στην ελληνική πρωτεύουσα θεωρούν βέβαιο πως η Τουρκία θα επαναλάβει την τακτική αποστολής πολεμικών πλοίων στην περιοχή, όπως τονίζεται, σε αυτή την περίπτωση το ερευνητικό πλοίο θα συνοδεύεται ή θα παρακολουθείται από ελληνικές φρεγάτες. Πηγές δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσουν το εύρος εμπλοκής των ελληνικών πλοίων μιας και η απόφαση θα είναι πολιτική και πιθανότατα στο ανώτατο επίπεδο του ΚΥΣΕΑ.

Αθήνα - Λευκωσία

Στα υπέρ για την ελληνική πλευρά συγκαταλέγεται η διενέργης κάλυψης, μιας και το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης είναι έργο που χρηματοδοτείται από την Ε.Ε. με συμβόλαιο που έχουν εξασφαλίσει γαλλικές εταιρείες. Η Αθήνα ποντάρει πολλά στη στήριξη από Ε.Ε., τη Γαλλία, την Αίγυπτο αλλά και τις ΗΠΑ. Στη Λευκωσία οι κινήσεις περιορίζονται σε διπλωματικό επίπεδο, με την κυπριακή πλευρά να τονίζει εμφαντικά πως το ηλεκτρικό καλώδιο δεν είναι ελληνικό έργο αλλά της Ε.Ε., η οποία θα πρέπει να εντείνει τις διπλωματικές πιέσεις προς την Άγκυρα να τερματίσει τις προκλήσεις. Πληροφορίες θέλουν την ελληνική και κυπριακή πλευρά να συντονίζονται προκειμένου η Ε.Ε. να παρέμβει και να στήσει και το συγκεκριμένο έργο, με τον ίδιο τρόπο που στήριξε την κατασκευή υποβρυχίων καλωδίων στη Βαλτική Θάλασσα, απαιτώντας απ'όλους να σέβονται το διεθνές δίκαιο της θάλασσας. Μάλιστα, ο υπουργός Ενέργειας δημόσια ανέφερε πως το καλώδιο GSI δεν είναι διμερές – είναι ευρωπαϊκό. «Το έχω θέσει ήδη δύο φορές στο Συμβούλιο Υπουργών: πρόκειται για ευρωπαϊκό έργο στρατηγικής σημασίας και αναμενόμενο από την Ευρώπη να πάψει να είναι σιωπηλή».

Οφείλει να μιλήσει δυνατά, να είναι απαιτητική απέναντι σε κράτη που διεκδικούν ευρωπαϊκά χρηματοδοτήσιν. Διαφορετικά, τα κονδύλια πρέπει να διακοπούν. Ελλάδα και Κύπρος οφείλουν να υιοθετήσουν αυστηρή στάση και να διαμηνύσουν ξεκάθαρα ότι καμία τρίτη χώρα δεν μπορεί να παρεμβαίνει ή να παρεμποδίζει κρίσιμα ευρωπαϊκά έργα υποδομής χωρίς συνέπειες. Δεν μπορεί να διεκδικεί ευρωπαϊκούς πόρους όταν παρακαλύει την υλοποίηση ευρωπαϊκών έργων»

«Κράτος Μαφία»: Τίτλοι τέλους σε ενόπτες και τελική έκθεση

Αρχισαν και παραδίδονται τα κεφάλαια
στον επίτροπο Διαφάνειας – Ακολούθως θα
κατατεθούν ενώπιον του γενικού εισαγγελέα

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Γράφεται το φθινόπωρο ο επίλογος της πολυσυζητημένης έρευνας που ανέλαβε η Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς τον Ιανουάριο του 2023 αυτεπάγγελτα, σε σχέση με όσα καταγράφονται στο βιβλίο του Μακάριου Δρουσιώτη «Κράτος Μαφία». Το κεφάλαιο Κράτος Μαφία το οποίο θεωρείται ως το μεγαλύτερο τεστ της Αρχής, καθώς αποτελεί τη μεγαλύτερη σε ευρύτητα έρευνα με διαφορά που διαχειρίστηκε μέχρι τώρα, κλείνει με την παράδοση και του τελευταίου κεφαλαίου ευρημάτων στα οποία κατέληξαν οι λειτουργοί επιθεώρησης.

Όπως πληροφορείται η «Κ», τα πέντε κεφάλαια ευρημάτων τα οποία έχουν καταγραφεί από την ομάδα που ανέλαβε την έρευνα με επικεφαλής την Αυστραλή νομικό Gabrielle McIntyre, αντικατοπτρίζουν κάθε κεφάλαιο του βιβλίου του κ. Δρουσιώτη που έχει ερευνηθεί. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, ορισμένα κεφάλαια από το βιβλίο αναφορικά με τα περιστατικά που καταλογίζει ο κ. Δρουσιώτης στον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη έχουν εξαιρεθεί από την έρευνα, καθώς δεν ήταν δυνατόν να ερευνηθούν από την Αρχή λόγω έλλειψης αρμοδιοτήτων. Ωστόσο, όπως σημειώνουν αρμόδιες πηγές, οι πέντε υποενότητες στις οποίες θα παραδίδεται το πόρισμα τιμηματικά περιλαμβάνουν τους βασικούς ισχυρισμούς του βιβλίου.

Τα ευρήματα της ερευνητικής ομάδας έχουν αρχίσει ήδη να παραδίδονται σε πρώτη φάση στον επίτροπο Διαφάνειας και πρόεδρο της Αρχής κατά της Διαφθοράς Χάρη Πογιατζή και κατόπιν θα αποσταλούν στον γενικό εισαγγελέα. Σύμφωνα με την αρμόδια Αρχή, εκτιμάται ότι το τελευταίο κεφάλαιο θα παραδοθεί στις αρχές του Σεπτεμβρίου. Ακολούθως οι λειτουργοί Επιθεώρησης θα συντάξουν την τελική τους έκθεση, για την οποία η Αρχή θα εκδώσει σχετική ανακοίνωση κοινοποιώντας ουσιαστικά το συμπέρασμα του πορίσματος της έρευνας.

Σιγή ιχθός

Στις αρχές του Ιουλίου η αρμόδια Αρχή εξέδωσε σχετική ανακοίνωση όπου επισήμανε ότι, λόγω του μεγάλου όγκου του μαρτυρικού υλικού έχει διευθετηθεί μεταξύ της Αρχής αφενός και των

Υπολογίζεται ότι η έκθεση για την τελευταία ενότητα του βιβλίου του Μακάριου Δρουσιώτη θα παραδοθεί τον Σεπτέμβριο και αμέσως μετά η Αρχή πρόκειται να εκδώσει μια κοινή ανακοίνωση που θα είναι και η τελική απόφαση.

λειτουργών Επιθεώρησης αφετέρου, η Έκθεση παραδίδεται τιμηματικά. Η ανακοίνωση της Αρχής ξεκαθάρισε ακόμα ότι μετά την παράδοση των εκθέσεων για όλα τα κεφάλαια και τη μελέτη τους από πλευράς της Αρχής, κάτι το οποίο αναμένεται περί τα μέσα του φθινοπώρου, θα εκδοθεί λεπτομερής ανακοίνωση αναφορικά με την τελική απόφαση και τα ευρήματα.

Στην ανακοίνωση η αρμόδια Αρχή διευκρίνισε ότι με βάση την κείμενη νομοθεσία οι έρευνες της Αρχής διεξάγονται υπό συνθήκες πλήρους εχεμύθειας και ο επίτροπος Διαφάνειας είναι ο μόνος αρμόδιος για να παρσώσει έγκριση για δημοσιοποίηση οποιωνδήποτε πληροφοριών.

Επομένως, σύμφωνα με την ανακοίνωση, μέχρι την έκδοση της επόμενης ανακοίνωσης της Αρχής δεν θα γίνει οποιαδήποτε δημοσιοποίηση πληροφοριών για το περιεχόμενο, είτε της μαρτυρίας είτε των εκθέσεων και κανένα μέλος της Αρχής δεν θα προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω δήλωση επί του θέματος. Υπενθυμίζεται ότι την επικεφαλής της έρευνας η McIntyre πλαισιώνουν τρεις Κύπριοι δικηγόροι, οι οποίοι ασχολούνται με θέματα που αφορούν την πάταξη της διαφθοράς. Πρόκειται για τους Χαρίλαο Χρυσάνθου, Ορέστη Νικήτα και Ανδρέα Ευθυμίου.

Το ιστορικό

Συνολικά 214 συνεδρίες/ακροάσεις διενεργήθηκαν για τον σκοπό λήψης μαρτυρίας ή τεκμηρίων και κλήθηκαν προς κατάθεση συνολικά 129 πρόσωπα από Κύπρο και εξωτερικό, καταθέτοντας πέραν των 550 τεκμηρίων όσον αφορά την έρευνα που ανέλαβε η Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς για όσα καταγράφονται στο βιβλίο του Μακάριου Δρουσιώτη «Κράτος Μαφία». Πιο συγκεκριμένα, το κατόφλι της Αρχής κατά της Διαφθοράς πέρασαν κρατικοί αξιωματούχοι, πολιτικά πρόσωπα, δημοσιογράφοι και όσοι ανήκαν στο ευρύτερο περιβάλλον του ερευνώμενου της υπόθεσης, δηλαδή τον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ορισμένοι μάλιστα εξ αυτών έχουν κληθεί περισσότερες από μια φορές για συμπληρωματικές καταθέσεις, οι οποίες κρίθηκαν επιτακτικής ανάγκης από τους λειτουργούς Επιθεώρησης. Ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης κλητεύθηκε

από την Αρχή για να καταθέσει στις 28 Απριλίου, δίνοντας τις δικές του απαντήσεις αναφορικά με όσα του καταλογίζει ο συγγραφέας και πρώην συνεργάτης του Μακάριος Δρουσιώτης. Στο μεταξύ, είχε προηγηθεί η έκδοση του δικού του βιβλίου με τίτλο «Ο Συκοφάντης», το οποίο αποτέλεσε και τον πυρήνα της κατάθεσής του ενώπιον των λειτουργών Επιθεώρησης. Αξίζει να σημειώσουμε ότι όπως είχε αναφέρει ο κ. Αναστασιάδης σε συνέντευξή του στην «Κ», με την κυκλοφορία του «Συκοφάντη» επιδιώκει να αποκατασταθεί επιτέλους η αλήθεια. Σημειώνεται ακόμα ότι η κατάθεση του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας άνοιξε την πόρτα σε ακόμα τρεις μάρτυρες, οι οποίοι κλητεύθηκαν και κατέθεσαν ενώπιον της ερευνητικής ομάδας ολοκληρώνοντας το παζλ των καταθέσεων.

Οι στενοί συνεργάτες

Λίγο πριν το Πάσχα βρέθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, στην Αρχή

Ορισμένα κεφάλαια έχουν εξαιρεθεί από την έρευνα, καθώς η Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς αδυνατούσε να ερευνηθεί λόγω έλλειψης αρμοδιοτήτων.

κατά της Διαφθοράς για να καταθέσει σχετικά με την υπόθεση Κράτος Μαφία. Ο Πρόεδρος έδωσε τη δική του εκδοχή αναφορικά με τα περιστατικά που καταλογίζει στο επίμαχο βιβλίο

του ο κ. Δρουσιώτης στον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας καθώς υπήρξε στενός συνεργάτης του. Μετά το τέλος της κατάθεσής του, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εμφανίστηκε ιδιαίτερα

λακωνικός στις δηλώσεις του, σημειώνοντας ότι απάντησε σε ό,τι είχε ρωτηθεί.

Αναφορικά με τους άλλους μάρτυρες, που κλήθηκαν για να απαντήσουν στις ερωτήσεις των λειτουργών Επιθεώρησης, οι πληροφορίες μας κάνουν λόγο για πρώην κρατικούς αξιωματούχους όπως για παράδειγμα ο τέως γενικός εισαγγελέας, Κώστας Κληρίδης, αφού γίνεται λόγος για προσπάθεια φαγώματός του από τον Νίκο Αναστασιάδη, καθώς επίσης πολιτικά πρόσωπα και συνεργάτες του πρώην Προέδρου της Δημοκρατίας. Στον κατάλογο των προσώπων που κατέθεσαν στο πλαίσιο της έρευνας περιλαμβάνονται και όλοι σχεδόν οι πρώην υπουργοί της κυβέρνησης Αναστασιάδη, οι οποίοι παρέθεσαν τη δική τους άποψη αναφορικά με συγκεκριμένα περιστατικά που καταγράφονται στο επίμαχο βιβλίο. Την ίδια ώρα, κατάθεση φαίνεται να έδωσαν και πρώην διοικητές της Κεντρικής Τράπεζας.

Ορισμένοι πολιτικοί και κρατικοί αξιωματούχοι που κατέθεσαν είναι ο Αβέρωφ Νεοφύτου, ο Χρήστος Στυλιανίδης, ο Χάρης Γεωργιάδης, ο Κωνσταντίνος Πετρίδης, ο Ιωάνης Νικολάου, ο Ρίκκος Ερωτοκρίτου, ο Ιωάννης Κασουλίδης και ο Οδυσσέας Μιχαηλίδης.

Τα κεφάλαια κλειδιά

Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι κλήθηκε για κατάθεση και ο Ρώσος ολιγάρχης Ντιμίτρι Ριμπολόβλεφ, ο οποίος απέκτησε την κυπριακή υπηκοότητα έτος 2012 αφού έγινε ένας από τους βασικούς μετόχους της Τράπεζας Κύπρου. Ωστόσο, δεν παρουσιάστηκε ενώπιον της Αρχής.

Εξάλλου, ο κ. Δρουσιώτης στο «Κράτος Μαφία» καταγράφει τα όσα έγιναν στην Κύπρο μετά το διαζύγιο του Ρώσου ολιγάρχη Ντιμίτρι Ριμπολόβλεφ. Είχε αναφερθεί στον φερόμενο ρόλο μεγάλου δικηγορικού γραφείου και τη σχέση του με τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σε αξιοπερίεργες διεργασίες στη Βουλή για τροποποίηση νομοθεσίας, δικαστικές αποφάσεις από τις οποίες ευνοήθηκε ο ολιγάρχης και μεταφορές κεφαλαίων.

Επιπλέον, στο βιβλίο υπάρχουν αναφορές για υποθέσεις Ρώσων ολιγάρχων που κατηγορούνται για ξέπλυμα χρήματος, τα οποία, σύμφωνα με τον συγγραφέα, συνδέονται με το πρώην δικηγορικό γραφείο του τέως Προέδρου. Επίσης για τις πιο γνωστές υποθέσεις με τα διαβατήρια προς την οικογένεια του Σαουδάραβα, ενώ υπάρχουν εκτενείς αναφορές στους συνεργάτες του Προέδρου καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετούς θητείας του και τον ρόλο τους στο Κυπριακό.

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε από τις Αρχή στο κεφάλαιο που αφορά τη φερόμενη παρακολούθηση του κ. Δρουσιώτη, θέμα που είχε καταγγείλει το 2020 στην Υπηρεσία Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Εξετάστηκαν επίσης οι ενέργειες της Αστυνομίας και τεσσάρων μελών του σχετικού τμήματος.

Η επόμενη μέρα

Μετά την ολοκλήρωση του πορίσματος, τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν την αξιολόγησή του από τον γενικό εισαγγελέα. Ειδικότερα, ακόμα και αν το πόρισμα που θα εκδοθεί από τους λειτουργούς διερεύνησης της Αρχής δεν είναι καταδικαστικό, αλλά προκύψουν ποιοιδήποτε ενδείξεις ή υπόνοιες για ποινικά αδικήματα, η σοβαρά ζητήματα προς διερεύνηση από τη Νομική Υπηρεσία, είτε προκύψουν διοικητικές ή πειθαρχικές ευθύνες, το πόρισμα θα παραπεμφθεί στον γενικό εισαγγελέα, ο οποίος είναι ο μόνος αρμόδιος να αποφασίσει αν θα προχωρήσει σε ποινική δίωξη.

Ως εκ τούτου, η Αρχή κατά της Διαφθοράς έχει τη δυνατότητα να αποστείλει το πόρισμα στη Νομική Υπηρεσία όταν διαπιστώνονται ενδείξεις ή υπόνοιες για ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα ή διοικητικές παραλείψεις, προκειμένου αυτά να αξιολογηθούν περαιτέρω. Εξάλλου, η διαβίβαση του πορίσματος στον γενικό εισαγγελέα ενδεχομένως κριθεί αναγκαία και για λόγους διαφάνειας και θεσμικής λογοδοσίας.

Συνεπώς, η τελική κρίση για το αν θα ασκηθούν ποινικές διώξεις ή όχι ανήκει αποκλειστικά στον γενικό εισαγγελέα, ο οποίος θα κληθεί να εξετάσει τα ευρήματα και να καθορίσει την επόμενη μέρα από νομικής απόψεως.

Οου!

online

Στεγαστικό δάνειο

πιο γρήγορα από ποτέ!

► Αίτηση **24/7** από οπουδήποτε

► Απάντηση εντός **24 ωρών**

► **Μάθε online** τη δόση σου και πόσα μπορείς να δανειστείς

Μετρά στο σχέδιο

pronom/a

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση:
Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κομινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Επόμενος σταθμός η Taxan Properties

Τελική μορφή παίρνει το αμέσως επόμενο διάστημα το πόρισμα για την υπόθεση της Taxan Properties LTD η οποία σχετίζεται με την πολιτογράφηση Ιρακινού επενδυτή μέσω της συγκεκριμένης εταιρείας στην οποία ήταν μέτοχος και διευθυντής, ο πρώην πρόεδρος της ΕΔΕΚ Μαρίνος Σιζόπουλος. Η εν λόγω καταγγελία στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς έγινε από τον πρώην βουλευτή της ΕΔΕΚ Γιώργο Βαρνάβα κατά του κ. Σιζόπουλου, την άνοιξη του 2023 και αφορούσε την ανάμιξη του σε ενδεχόμενη διαπράξη ποινικών αδικημάτων και την έκδοση χρυσού διαβατηρίου, με πλαστά έγγραφα κατά την περίοδο 2017-2019.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την καταγγελία του κ. Βαρνάβα, μέσω της εταιρείας Taxan Properties, παρουσιάστηκε δήθεν Ιρακινός επενδυτής ως αγοραστής, με σκοπό την απόκτηση κυπριακού διαβατηρίου, ο οποίος δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του σχεδίου (επένδυση άνω των €2 εκατομμυρίων και ακίνητο αξίας άνω των €500.000) για να λάβει διαβατήριο. Στη

Ανακοινώσεις το αμέσως επόμενο διάστημα για την έρευνα που αφορά την υπόθεση πολιτογράφησης Ιρακινού επενδυτή με φόντο τον Σιζόπουλο.

συνέχεια, σύμφωνα με όσα ισχυρίζεται ο κ. Βαρνάβα υποβλήθηκε παραπλανητικό συμβόλαιο στο υπουργείο Οικονομικών, δηλώνοντας ότι η επένδυση ήταν €2.025.000, ενώ στην πραγματικότητα έφτανε τα €1.600.000. Η καταγγελία του κ. Βαρνάβα κάνει λόγο και για ευνοϊκή εξυπηρέτηση μη εξυπηρετούμενου δανείου της Taxan ύψους €2,581 εκατ. το οποίο μειώθηκε μέσω διακανονισμού κατά περίπου €956.000. Ο κ. Βαρνάβα υποστηρίζει ότι αυτό έγινε στο πλαίσιο της πώλησης της εταιρείας στον επενδυτή και πως δεν υπήρχαν οι κατάλληλοι έλεγχοι.

Η Αρχή ξεκίνησε τη διαδικασία εξέτασης της καταγγελίας του κ. Βαρνάβα εναντίον του κ. Σιζόπουλου, στις 10 Οκτωβρίου 2024, διορίζοντας ερευνητές τον πρώην δικαστή Σωτήρη Λιασιδή και τον δικηγόρο Νικόλα Χαράλαμπους. Ο καταγγέλλων έβαλε πρώτος το περιγραμμά των καταγγελιών του ενώπιον της Αρχής, ενώ ο καταγγελλόμενος κατέθεσε για την υπόθεση λίγο πριν το Πάσχα.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι εντοπίζονται αναφορές για την Taxan στο πόρισμα Νικολάτου που αφορούν στην έκδοση των λεγόμενων «χρυσών διαβατηρίων».

Υπενθυμίζεται ότι τον περασμένο Απρίλη, ο Μαρίνος Σιζόπουλος ανακοίνωσε την αποχώρησή του από την προεδρία της ΕΔΕΚ, με κάποιους να συσχετίζουν την απομάκρυνσή του με το επικείμενο πόρισμα. Ο ίδιος, ωστόσο, υποστήριξε πως ουδεμία σχέση έχει αυτή η υπόθεση με την απόφασή του να αποσυρθεί, διαμνύοντας μάλιστα πως με την ολοκλήρωση της διαδικασίας έχει πολλά να δημοσιοποιήσει ώστε να λάμψει η αλήθεια.

Η χαρτογράφηση των διδάκτρων στα ιδιωτικά

Η «Κ» καταγράφει τις τιμές ανά επαρχία και αναλύει τι ισχύει στην πρωτοβάθμια και τι στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Του **ΕΚΤΟΡΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Ολο και περισσότεροι γονείς φαίνεται να στρέφονται το τελευταίο διάστημα προς την ιδιωτική εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι επιλογές ανά επαρχία. Το ετήσιο κόστος για μια οικογένεια που θέλει να στείλει το παιδί του σε ιδιωτικό σχολείο ξεκινά από μερικές χιλιάδες ευρώ, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις φαίνεται να ξεπερνά ακόμα και τον ετήσιο μισθό ενός εργαζομένου μεσαίου εισοδήματος. Ενδεικτικός είναι ο τιμοκατάλογος για τη σχολική χρονιά 2025-2026, που αποτυπώνει το οικονομικό χάρμα που υπάρχει ανάμεσα στα σχολεία. Παρ' όλ' αυτά το ποσό των διδάκτρων σε κάθε σχολείο μπορεί να διαφοροποιηθεί λόγω επιπλέον χρεώσεων (κόστος εγγραφής, αγορά βιβλίων, αγορά μαθητικών στολών) ή λόγω εκπτώσεων (εγγραφή δεύτερου ή περισσότερων παιδιών, υποτροφίες). Συνολικά στην Κύπρο δραστηριοποιούνται 275 ιδιωτικά σχολεία, με τον αριθμό να κατανέμεται σε 194 Νηπιαγωγεία, 42 Δημοτικά και 39 Γυμνάσια/Λύκεια. Μάλιστα η Λευκωσία έχει τη μερίδα του λέοντος, ενώ η Λεμεσός κατατάσσεται ως η ακριβότερη πόλη στα διδάκτρα, σύμφωνα με τους καταλόγους του υπουργείου Παιδείας.

Αποκλίσεις στα νηπιαγωγεία

Μεγάλες είναι οι αποκλίσεις στα διδάκτρα των ιδιωτικών νηπιαγωγείων, αφού οι διαφορές σε πραγματικούς αριθμούς φτάνουν μέχρι και πενταψήφια νομμερα. Το φθνότερο νηπιαγωγείο στη Λάρνακα χρεώνει μόλις 150 ευρώ τον μήνα, δηλαδή περίπου 1.800 ευρώ τον χρόνο, ενώ στον αντίποδα στη Λεμεσό, οι χρεώσεις φτάνουν μέχρι και τις 12.600 ευρώ ετησίως. Σύμφωνα με τους μέσους όρους ανά επαρχία, η ακριβότερη πόλη είναι η Λεμεσός με το ποσό των διδάκτρων να ανέρχεται στα 4.539 ευρώ ετησίως, η Λευκωσία στα 3.919 ευρώ ετησίως, η Πάφος στα 3.654 ευρώ, η Λάρνακα

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσό των διδάκτρων σε κάθε σχολείο μπορεί να διαφοροποιηθεί λόγω επιπλέον χρεώσεων ή λόγω εκπτώσεων.

στα 3.132 ευρώ, ενώ η Αμμόχωστος αναδεικνύεται ως η πιο φθηνή πόλη με μέσο όρο 2.835 ευρώ ετησίως. Αξίζει να σημειωθεί πως η πρωτιά στα διδάκτρα στην επαρχία Λεμεσού δεν είναι τυχαία, καθώς τα τελευταία χρόνια έχει γνωρίσει μεγάλη ανάπτυξη και συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό πολιτών από άλλες χώρες. Οι υψηλότεροι μισθοί και η άθνηση συγκεκριμένων κλάδων έχουν δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για υψηλότερα διδάκτρα από τα ιδιωτικά νηπιαγωγεία, λόγω του ότι απευθύνονται μεταξύ άλλων και σε οικογένειες με μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη από τον μέσο πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σημειώνεται ότι ο μέσος όρος διδά-

κτρων παγκύπρια διαμορφώνεται γύρω στις 4.000 ευρώ. Αναφορικά με τον αριθμό των νηπιαγωγείων ανά επαρχία, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει κοινοποιήσει το υπουργείο Παιδείας, βρίσκουμε πως υπάρχουν στη Λευκωσία 92, στη Λεμεσό 60, στη Λάρνακα 31, στην Αμμόχωστο 4 και στην Πάφο 7.

€30.000 για εξαετή φοίτηση

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Δημοτικό), οι διαφορές είναι ακόμη πιο έντονες. Στη Λεμεσό προσφέρεται φοίτηση με μόλις 2.350 ευρώ συνολικά για τα έξι χρόνια, ενώ στην ίδια πόλη βρίσκεται και το ακριβότερο δημοτικό σχολείο της χώρας με διδάκτρα που αγγίζουν σχεδόν

τις 60.000 ευρώ και για τις έξι τάξεις. Μπορεί η Πάφος να συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο μέσο όρο στο συνολικό ποσό των διδάκτρων και για τα 6 συναπτά έτη φοίτησης σε ιδιωτικό δημοτικό σχολείο, με τον συνολικό αριθμό να ανέρχεται στις 39.000 ευρώ, ωστόσο, σε άλλες επαρχίες παρατηρούνται εξίσου υψηλά ή ακόμη και υψηλότερα διδάκτρα με αισθητά μικρότερο μέσο όρο λόγω του συνολικού αριθμού σχολείων που απαρτίζουν την κάθε πόλη. Η Πάφος έχει μόνο 4 για παράδειγμα, έναντι 14 στη Λευκωσία και 20 στη Λεμεσό. Μονοψήφιος αριθμός ιδιωτικών δημοτικών συναντώνται σε Λάρνακα και Αμμόχωστο. Συγκεκριμένα, οι μέσοι όροι ανά επαρχία

για τα έξι χρόνια του δημοτικού σχολείου, είναι Πάφος με 39.000 ευρώ, η Λάρνακα με 37.000 ευρώ, η Αμμόχωστος με 31.000 ευρώ, η Λευκωσία με 26.000 ευρώ και η Λεμεσός με 25.000 ευρώ. Όσον αφορά τον μέσο όρο παγκύπρια, αυτός ανέρχεται γύρω στις 30.000 ευρώ. Εντούτοις, οι γονείς δεν καλούνται να πληρώσουν μόνο τα διδάκτρα αλλά και μια σειρά πρόσθετων υποχρεώσεων, όπως για παράδειγμα βιβλία, στολές, αναλόγως των αναγκών του κάθε σχολείου.

Μέχρι και €133.000 για Λύκειο

Η Μέση Εκπαίδευση (Γυμνάσια / Λύκεια) αποτελεί το ακριβότερο κομμάτι της ιδιωτικής φοίτησης, με

τα ποσά να εκτοξεύονται σε σχέση με τις άλλες βαθμίδες. Για μια επταετή φοίτηση το συνολικό ποσό για τα διδάκτρα μπορεί να αγγίξει μέχρι και τις 133.000 ευρώ, ενώ στον αντίποδα, το χαμηλότερο ανέρχεται σε περίπου 20.000 ευρώ και για τα επτά χρόνια.

Η Λεμεσός, αναδεικνύεται για ακόμη μία φορά ως η πιο ακριβή, αλλά ταυτόχρονα και η πιο φθηνή πόλη όσον αφορά τα συνολικά ποσά των διδάκτρων. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία από το υπουργείο Παιδείας, ο μέσος όρος για όλες τις τάξεις παγκύπρια είναι γύρω στις 52.000 ευρώ και για τα επτά χρόνια φοίτησης. Το κόστος δεν παραμένει σταθερό από τάξη σε τάξη. Αντίθετα, οι μικρότερες τάξεις είναι πιο προσιτές, ενώ από τη Δ' και έπειτα τα διδάκτρα ανεβαίνουν αισθητά, και στις πλείστες περιπτώσεις τα σχολεία προσφέρουν διεθνή προγράμματα όπως τα A-levels, κάτι που ο μαθητής θα αξιοποιήσει για την εισδοχή του σε πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα περισσότερα σχολεία προσφέρουν επτά τάξεις σε σχέση με το δημόσιο σχολείο που είναι εξετάδιο. Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου, στη Λευκωσία λειτουργούν 14 ιδιωτικά Γυμνάσια - Λύκεια, στη Λεμεσό 16, στη Λάρνακα 3, στην Αμμόχωστο 2 και στην Πάφο 4.

Οι τιμές της φετινής σχολικής χρονιάς, παρουσιάζουν αρκετές επιλογές που μπορούν να θεωρηθούν προσιτές για οικογένειες με μέσα εισοδήματα, αλλά και περιπτώσεις που απευθύνονται σε υψηλά εισοδηματικά στρώματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε σχέση με τους περσινούς καταλόγους, οι τιμές παρουσιάζουν κάποιες αυξήσεις. Συμπερασματικά, μια οικογένεια αναμένεται να δαπανήσει κατά μέσο όρο, σε περίπτωση που διαλέξει την ιδιωτική εκπαίδευση, 4.000 ευρώ για το Νηπιαγωγείο, περίπου 5.000 ευρώ για το Δημοτικό και σχεδόν 7.500 ευρώ για το Λύκειο, τον χρόνο.

Ανατροπές στον μεσογειακό τουρισμό

Αυξάνονται οι επισκέπτες της περιοχής εκτός περιόδων αιχμής, σε άνοδο ο ευρωπαϊκός Βορράς

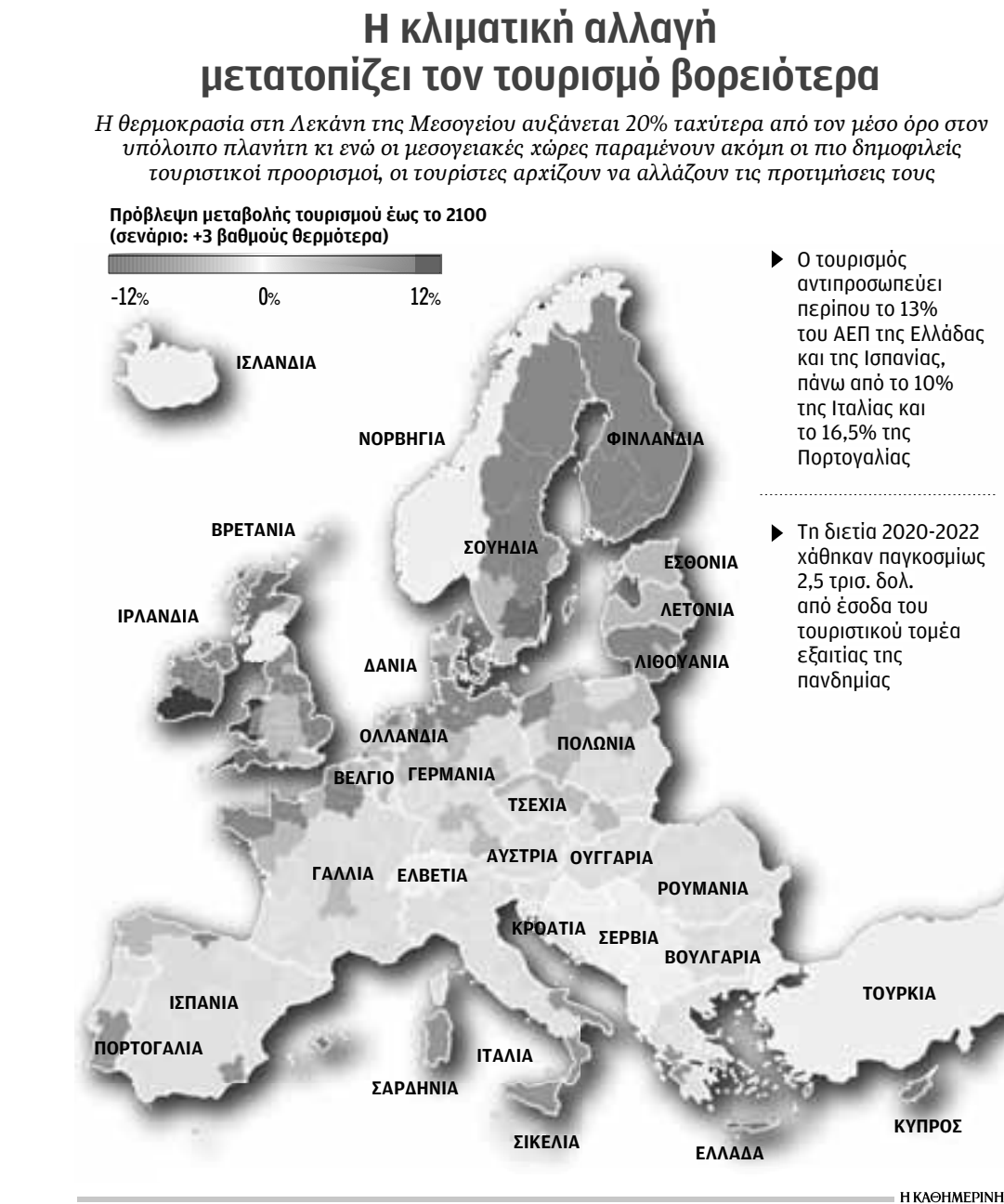
Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΙΘΗ**

Ισως οι καυσώνες, οι καταστρεπτικές πυρκαγιές και οι εκκενώσεις τουριστικών περιοχών να μην έχουν ακόμη νικήσει την απάρμιλλη γοντρεία της Ευρώπης, που με τον συνδυασμό του ιστορικού της ενδιαφέροντος και της φυσικής ομορφιάς, πρωτίστως με τις λαμπερές παραλίες της Μεσογείου, παραμένει επίμονα πρώτη στις προτιμήσεις των τουριστών ανά τον κόσμο, όπως προδίδουν οι διαρκώς αυξανόμενες κρατήσεις και αφίξεις. Όμως το καλοκαίρι που ακόμα διανύουμε, φαίνεται να αποτελεί σημείο καμπής για τον τουρισμό στη Γηραιά Ηπειρο, όπως άλλωστε το χαρακτηρίζουν παράγοντες της

Επιταχύνεται η κλιματική αλλαγή στις χώρες της Μεσογείου όπου η θερμοκρασία ανεβαίνει με ρυθμό 20% ταχύτερα από τον μέσο όρο στον υπόλοιπο κόσμο.

τουριστικές βιομηχανίας και δεν κρύβουν τον φόβο τους πως ίσως μεσοπρόθεσμα επικείται το τέλος του μεσογειακού καλοκαιριού και του μεσογειακού τουρισμού.

Πέραν των όσων καταστροφών συνέβησαν φέτος στην Ελλάδα, και μόνον το γεγονός ότι η Ισπανία κατέγραψε 46 βαθμούς Κελσίου μέσα στον Ιούνιο προδίδει το πόσο επιταχύνεται η κλιματική αλλαγή στις χώρες της Μεσογείου, όπου η θερμοκρασία ανεβαίνει με ρυθμό 20% ταχύτερα από τον μέσο όρο στον υπόλοιπο κόσμο. Και όλα δείχνουν ότι επιταχύνονται και οι μεταβολές στις επιλογές των ταξιδιωτών, μια αυξανόμενη μερίδα των οποίων αναζητά εναλλακτικές για να αποφύγει τόσο τις ακραίες θερμοκρασίες όσο και τη δεύτερη μάστιγα της Ευρώπης, τον υπερτουρισμό, που αποτελεί πλέον πρόβλημα σε Ιταλία, Ελλάδα, Ισπανία και Κροατία. Το διεθνές δίκτυο ταξιδιωτικών γραφείων Virtuoso αναφέρει πως από την τελευταία δημοσκόπηση του διαπίστωσε πως το 79% των μελών του δηλώνει ότι τα ακραία καιρικά φαινόμενα έχουν μεταβά-

λει τα σχέδια των πελατών του και το 55% ότι η πελατεία του επιλέγει να ταξιδέψει εκτός της περιόδου αιχμής.

Μιλώντας στο αμερικανικό δίκτυο CNBC, η Λίντα Γιόντσικ, εκπρόσωπος της TUI, τόνισε πως είναι σαφής η αύξηση του ενδιαφέροντος για τις χώρες της Σκανδιναβίας, Ισλανδία, Νορβηγία και Σουηδία. Προσέθεσε, ωστόσο, ότι οι κρατήσεις για τις χώρες αυτές «παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα

σε σύγκριση με τους παραδοσιακά δημοφιλείς προορισμούς, καθώς Ελλάδα, Ισπανία και Τουρκία είναι οι αγαπημένες των τουριστών».

Αυξάνεται ωστόσο σταθερά η μερίδα των τουριστών που στρέφεται όλο και περισσότερο στις χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά, κρίνοντας ότι προσφέρουν ενδιαφέροντες και εναλλακτικές διακοπές, χωρίς όμως να μένουν ούτε και αυτές πλήρως θωρακισμένες

από την κλιματική αλλαγή. Ακόμη και οι χώρες της Σκανδιναβίας, Σουηδία, Νορβηγία και Φινλανδία, και παραμένουν αδιαμφισβήτητα οι αγαπημένες των τουριστών». Αυξάνεται ωστόσο στην Ιταλία η μερίδα των τουριστών που στρέφεται όλο και περισσότερο στις χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά, κρίνοντας ότι προσφέρουν ενδιαφέροντες και εναλλακτικές διακοπές, χωρίς όμως να μένουν ούτε και αυτές πλήρως θωρακισμένες

παγωμένης Γροιλανδίας. Σύμφωνα, άλλωστε, με τον Νικόλαο Σμιθ, διευθυντή ψηφιακών υπηρεσιών στην Thomas Cook και στην online ταξιδιωτική εταιρεία eSky Group, μεταξύ των Βρετανών είναι σαφής η αύξηση στην επιλογή διακοπών σε χώρες όπως η Ισλανδία, η Νορβηγία και η Ελβετία, ενώ τελευταία πολλοί προτιμούν την Πολωνία.

Την ίδια στιγμή, τα στοιχεία που δημοσίευσε τον Ιούλιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ταξιδιών (ETC) καταδεικνύουν ότι τα ταξίδια εξακολουθούν να αποτελούν από τις κυριότερες προτεραιότητες των Ευρωπαίων που, επίσης, αγαπούν περισσότερο την Ευρώπη και ειδικότερα τις μεσογειακές χώρες σε πείσμα της κλιματικής αλλαγής, του υπερτουρισμού και της οικονομικής αβεβαιότητας. Επιλέγουν, έτσι, να ελκισθούν ανάμεσα στα νέα δεδομένα οργανώνοντας τις διακοπές τους στην περιφέρεια της θερμής περιόδου που στις μεσογειακές χώρες έχει, έτσι κι αλλιώς, επεκταθεί προ πολλού και καλύπτει από τον Μάιο μέχρι και το τέλος Σεπτεμβρίου.

Όπως τονίζει ο πρόεδρος της ETC, Μιγκέλ Σαντζ, «τα στοιχεία μας προδίδουν πως οι Ευρωπαίοι δεν είναι διατεθειμένοι να υποβαθμίσουν τις διακοπές τους γι' αυτό και επιλέγουν συχνότερα ήσυχους προορισμούς και ταξίδια εκτός περιόδου αιχμής». Πράγματι, οι αναζητήσεις στην online πλατφόρμα κρατήσεων Booking.com για Αθήνα, Παρίσι, Λισαβόνα και Μιλάνο είναι πολύ αυξημένες τον Σεπτέμβριο, ενώ η εταιρεία ταξιδίων Intrepid Travel κατέγραψε αξιοπερίεργες μεταβολές στις κρατήσεις της: σε ό,τι αφορά την Ιταλία μειώθηκαν 72% για την περίοδο αιχμής, Ιουλίου και Αυγούστου σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, ενώ εκτοξεύθηκαν κατά 166% για τους υπόλοιπους μήνες της ζεστής περιόδου. Και για την Τζένη Σουτάν, διευθύνουσα σύμβουλο της εταιρείας προβλέψεων για τον τουρισμό Globaltrends, είναι σαφές πως ήδη από τα τέλη της δεκαετίας η τουριστική περίοδος στις χώρες της Μεσογείου θα περιοριστεί στο δίμηνο Μαΐου - Ιουνίου και στο δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου.

Αλλαγή σχεδίων λόγω υπερτουρισμού και κρίσεων

Αν η κλιματική αλλαγή και ο υπερβολικός τουρισμός την περίοδο αιχμής αποτελούν λόγο για να αλλάζουν οι τουρίστες τα σχέδιά τους, οι ίδιες οι αντιδράσεις των εγκώριου τουρισμού στο πρόβλημα του υπερτουρισμού προστίθενται σταδιακά στους αποτρεπτικούς παράγοντες. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αντιδράσεις των κατοίκων παίρνουν τη μορφή άμεσων συγκρούσεων ανάμεσα στους πολίτες και τους τουρίστες. Δεν είναι μόνον το πρόβλημα που έχει προκαλέσει η Airbnb και οι αντίστοιχες πλταφόρμες, «εξαφανίζοντας» ουσιαστικά από την αγορά το μεγαλύτερο μέρος των διαμερισμάτων και κατοικιών και εκτοξεύοντας στη στρατόσφαιρα τα ενοίκια για όσες κατοικίες απομένουν. Ο υπερβολικός τουρισμός επιφέρει γενικότερη υποβάθμιση της ποιότητας ζωής στις μεσογειακές χώρες κατά την περίοδο αιχμής, με τον θόρυβο να γίνεται ανυπόφορος ακόμη και τις νυχτερινές ώρες σε πόλεις, όπως η εξαιρετικά τουριστική Βενετία για παράδειγμα. Σε πολλές μεσογειακές χώρες οι πόλεις υποδέχονται τους τουρίστες με πανό διαμαρτυρίας στα οποία γράφουν «τουρίστες γυρίστε στις χώρες σας», στην Ισπανία οι κάτοικοι της Τενερίφης και της Βαρκελώνης όπως και της Λισαβώνας στην Πορτογαλία συγκρούστηκαν ευθέως με τους τουρίστες. Στην Ελλάδα είναι συνεχείς και εντεινόμενες οι αντιδράσεις των εργαζομένων στον τουρισμό για τα εξοντωτικά ωράρια εργασίας και τις χαμηλές αποδοχές τους, ενώ στο Κουκάκι οι κάτοικοι ανάρτησαν πανό στο οποίο έγραφαν «παντού η Airbnb και γείτονες πουθενά». Στην Καταλονία οι κάτοικοι διαμαρτυρήθηκαν όταν η τοπική κυβέρνηση επέβαλε περιορισμούς στη χρήση νερού σε περίοδο ξηρασίας, αλλά εξείρεσε τα ξενοδοχεία και τις τουριστικές εγκαταστάσεις. Και την ίδια στιγμή τα προβλήματα από τον υπερτουρισμό εντείνονται εξαιτίας του πρόσφατου φαινομένου των ψηφιακών νομάδων, απότοκο της πανδημίας. Με την πολυτέλεια της τηλεργασίας εγκαθίστανται στις δημοφιλείς χώρες της Μεσογείου πολλαπλάσιάζοντας εις το έπακρον τις συνέπειες του υπερτουρισμού και αλλοιώνοντας τη ζωή στην περιοχή. Οι παράγοντες που μεταβάλλουν τον τουρισμό είναι ετεροκόλποι, ιδιαιτέρως τα τελευταία χρόνια, δεδομένου ότι έχουν οξυνθεί περαιτέρω οι γεωπολιτικές εντάσεις με δύο πολέμους σε γειτονικές περιοχές της Μεσογείου, στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, ενώ παράλληλα παρεμβάλλονται στα σχέδια των επιδοτών ταξιδιωτών η πολιτική κατάσταση στις ΗΠΑ, ενώ μεσολάβησαν φέτος μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ρόλος-κλειδί από Ε.Ε. στην Τουρκία για εγγυήσεις στην Ουκρανία

Ανταλλάγματα για Ερντογάν που πλασάρει ρόλο ειρηνοποιού, αν και κατέχει έδαφος κράτους-μέλους Ε.Ε.

Του ΠΑΝΑΙΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Υποβαθμισμένο ρόλο, που εξαντλείται στην ασφάλεια και τις εγγυήσεις σε μια ενδεχόμενη συμφωνία στο Ουκρανικό, επιφυλάσσει ο Ντόναλντ Τραμπ στην Ε.Ε., η οποία παρά την προσπάθειά της να καταστεί μέρος «ουσιαστικών συζητήσεων», για διασφάλιση στο μέτρο του δυνατού, της εδαφικής ακεραιότητας και της κυριαρχίας της Ουκρανίας, φαίνεται πλέον να συμβιβάζεται με τον ρόλο που της «παραχωρεί» ο Αμερικανός πρόεδρος. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και υπό το φως της δεδομένης πλέον άρνησης των ΗΠΑ να στείλουν στρατεύματα στην Ουκρανία, για επιτήρηση της ειρήνης μετά από μια ενδεχόμενη συμφωνία, οι ευρωπαίοι εταίροι φέρονται για μια ακόμη φορά να στρέφουν το βλέμμα στην Τουρκία, όπως ακριβώς είχαν πράξει και στην προσπάθειά τους να καλύψουν το κενό της αποστασιοποίησης των Αμερικανών από την ευρωπαϊκή ομπρέλα άμυνας και ασφάλειας.

Έτσι, λοιπόν, η Τουρκία που από τον περασμένο Μάρτιο εμφανίζεται έτοιμη να στείλει στρατεύματα στην Ουκρανία, επαναλαμβάνει πλέον την ετοιμότητά της να αποτελέσει μέρος της «επιτήρησης της ειρήνης», μετά από μια ενδεχόμενη κατάπαυση του πυρός και μια συμφωνία Κιέβου-Μόσχας. Σε αυτό επενδύουν και ισχυρά κράτη της Ε.Ε., περιλαμβανομένης ακόμη και της Γαλλίας. Ο πρόεδρος της χώρας Εμανουέλ Μακρόν, συζητήσε το θέμα με τον Ταγίπ Ερντογάν, ευχαριστώντας εν προκειμένω την Τουρκία και δημοσίως για τη στάση της. Πάντως, η Άγκυρα αφήνει να διαρρεύσει ότι στην «πολυεθνική δύναμη» που ενδέχεται να αναπτυχθεί, αναλόγως εξελίξεων, θα πρέπει να συμμετέχουν κράτη που έχουν τηρήσει «ουδετεροτή-

τα» στη διαμάχη Ρωσίας-Ουκρανίας (συνεπεία της ρωσικής εισβολής).

Σε κάθε περίπτωση, η νέα προοπτική που διανοίγεται για την Τουρκία, για ανάληψη σημαντικού ρόλου στην «επιτήρηση της ειρήνης στην Ουκρανία», πέραν των ανταλλαγμάτων που εκτιμάται ότι θα περιλαμβάνει, θα δημιουργήσει παράλληλα μια ακόμη εξάρτηση για την Ε.Ε. και ένα επιπλέον θετικό αφήγημα για την Τουρκία που θα εμφανίζεται ως ειρηνοποιός, ενώ διατηρεί κατοχικά στρατεύματα σε κράτος-μέλος της Ε.Ε., εδώ και 51 χρόνια. Κάτι που εκ των πραγμά-

Ο πρόεδρος της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν, συζητήσε το θέμα με τον Ταγίπ Ερντογάν, ευχαριστώντας εν προκειμένω την Τουρκία και δημοσίως για τη στάση της.

των δεν ευνοεί ούτε την προσπάθεια της Λευκωσίας για τερματισμό της παράνομης κατοχής της Κύπρου, αλλά ούτε και το εγχείρημα της κυβέρνησης να εκμιαεύσει την άσκηση πιέσεων από την Ε.Ε. προς το καθεστώς Ερντογάν, για εγκατάληψη της λύσης δύο κρατών και για επάνοδο στο συμφωνηθέν, υπό τον ΟΗΕ, πλαίσιο λύσης του κυπριακού προβλήματος.

Θεσμική ανυπαρξία

Άριστα ενημερωμένες πηγές ανέφεραν στην «Κ» ότι, με βάση το πλαίσιο που επέβαλαν Τραμπ-Πούτιν στην Αλάσκα, θεωρείται πλέον εν πολλοίς ως δεδομένο ότι η οποία εμπλοκή της Ε.Ε. σε μια ενδεχόμενη συμφωνία στο Ουκρανικό, θα εξαντλείται σε θέματα ασφάλει-

ας και παροχής εγγυήσεων και ότι η Κοινότητα δεν θα έχει λόγο στις βασικές παραμέτρους/πτυχές της επιδιωκόμενης «λύσης». Οι ίδιες πηγές σημείωναν ως εξαιρετικά αρνητική εξέλιξη, το γεγονός ότι η Ε.Ε. δεν αντιμετωπίζεται θεσμικά, ως ενιαία οντότητα από τον Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος προσκαλεί ηγέτες της Ε.Ε., κατ' επιλογή, όπως έπραξε και στην πρόσφατη συνάντηση στον Λευκό Οίκο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το καθεστώς της Κοινότητας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Ε.Ε. που δείχνει να μην έχει λύσεις και να περιορίζεται σε «δεύτερο-τρίτο» ρόλο, δρομολογεί το 19ο πακέτο κυρώσεων κατά της Ρωσίας, το οποίο μάλιστα προσδοκά ότι θα είναι σε θέση να προωθήσει τον Σεπτέμβριο. Στην πραγ-

ματικότητα, οι Βρυξέλλες φέρονται να επενδύουν στην παρελκυστική τακτική του Πούτιν, θεωρώντας ότι σε περίπτωση νέας καθυστέρησης στην προσπάθεια για δρομολόγηση μιας ειρηνευτικής διαδικασίας στην Ουκρανία, τότε ο Ντόναλντ Τραμπ θα μπορούσε να πεισθεί να λάβει ισχυρά μέτρα κατά της ρωσικής οικονομίας.

Φρένο στους διπλωμάτες;

Αν και το 19ο πακέτο κυρώσεων δεν έχει ακόμη μορφοποιηθεί, πληροφορίες αναφέρουν ότι μεταξύ των μέτρων που ενδέχεται να περιλαμβάνει, είναι και μια ιδέα που είχε αρχικά υποβληθεί από την Τσεχία και στόχευε να μπλοκάρει τη διακίνηση Ρώσων διπλωμάτων εντός της ζώνης Σένγκεν. Η ιδέα

αυτή είχε συζητηθεί στο πλαίσιο του 14ου πακέτου κυρώσεων, αλλά δεν είχε εξασφαλίσει τη συγκατάθεση του συνόλου των κρατών-μελών. Ωστόσο, δεν εγκαταλείφθηκε και επανέρχεται πλέον στο τραπέζι, με βασική επιχειρηματολογία ότι κάποιοι Ρώσοι επίσημοι, ενέχονται σε υποθέσεις «αποστασιοποίησης» κρατών-μελών της Ε.Ε. Συνεπώς, στη βάση αυτής της ανάγνωσης, η μετακίνηση Ρώσων διπλωμάτων από ένα κράτος-μέλος σε άλλο, θα πρέπει να αποτραπεί.

Στόχος τα ρωσικά κεφάλαια

Ενδιαφέρον προκαλεί και το γεγονός ότι στο επικείμενο άτυπο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, Gymnich, η Δανική προεδρία θα επιδιώξει τη συζήτηση ενίσχυ-

σης των πιέσεων προς τη Ρωσία, ενώ θα τεστάρει τα αντανάκλαστικά των εταίρων για το ενδεχόμενο «περαιτέρω» αξιοποίησης των ρωσικών κεφαλαίων που είναι παγωμένα, με απόφαση της Ε.Ε. Η Δανική προεδρία έχει θέσει ως πλαίσιο συζήτησης των εταίρων στο Gymnich, την εξέταση επιπλέον επιλογών σε σχέση με τα εν λόγω ρωσικά κεφάλαια που ανέρχονται συνολικά σε 210 δισεκατομμύρια ευρώ. Την ίδια ώρα, πληροφορίες που αφέθηκαν να διαρρεύσουν, είτε για λόγους ουσίας, είτε για λόγους τακτικής, αναφέρουν ότι ο Επίτροπος Βάλντις Ντομπρόβσκις θα ενημερώσει το προσεχές Σάββατο τους ΥΠΕΞ των «27», στο πλαίσιο του Gymnich, για την προοπτική «αξιοποίησης» των ρωσικών περιουσιακών στοιχείων, με τρόπο ώστε να αποφέρουν μεγαλύτερα κέρδη για την Ουκρανία, κάτι όμως που όπως εκτιμάται, συνεπάγεται «μεγαλύτερο επενδυτικό ρίσκο».

Υπενθυμίζεται ότι από τα 210 συνολικά δισεκατομμύρια ευρώ των παγωμένων ρωσικών κεφαλαίων, τα 183 δισεκατομμύρια ευρώ βρίσκονται στην εταιρία διαχείρισης επενδύσεων Euroclear που εδρεύει στο Βέλγιο (με απόφαση της Μόσχας πριν από τις ευρωπαϊκές κυρώσεις). Το σύνολο των εν λόγω ποσών, 210 δισ. ευρώ, δεν μπορούν μεν να κατασχεθούν από την Ε.Ε., αλλά βρίσκονται παγωμένα, ενώ οι τόκοι τους αξιοποιούνται ήδη για τη στήριξη της Ουκρανίας. Σημειώνεται ότι, αν και οι εγγυήσεις και η ασφάλεια στην Ουκρανία δεν βρίσκονταν στην ατζέντα του Gymnich, θεωρείται βέβαιο ότι θα συζητηθούν. Μία μέρα νομίτερα, την Παρασκευή, οι υπουργοί Άμυνας της Ε.Ε., αναμένεται να συζητήσουν την αμυντική ενίσχυση της Ουκρανίας, στην παρουσία της ύπατης εκπροσώπου της Ε.Ε., Κάγια Κάλας, αλλά και του αναπληρωτή γενικού γραμματέα του ΝΑΤΟ.

Ο Ντόναλντ Τραμπ προσκαλεί ηγέτες της Ε.Ε., κατ' επιλογή, όπως έπραξε και στην πρόσφατη συνάντηση στον Λευκό Οίκο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το καθεστώς της Κοινότητας.

Η ALPHA BANK ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΝΑΤΑΛΙΑ
Δραγούμη

ΦΑΝΗΣ
Μουρατίδης

ΦΑΙΗ
Ξυλά

ΒΑΣΙΛΗΣ
Κούκουρας

2022

A GHOST STORY
του Danny Robins
μετάφραση Α ΓΙΩΡΓΟΣ Ζαφεριόπουλος

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
26 - 27 - 28
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΜΕΣΟΥ:
30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
1η & 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:
ticketmaster.cy | ACS | 7777 7040

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

έλα στο αύριο

ΧΟΡΗΓΟΙ:
 ARGOSY
TRADING COMPANY LTD

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ

Driving your stories.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Κ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Η ειδική έκδοση επιστρέφει για 3η χρονιά και βάζει
στο τραπέζι ακόμα περισσότερα θέματα

Οι πολλές όψεις της κακοποίησης | Οι «άγνωστες» γυναίκες της επαρχίας
και οι γυναίκες που μεγαλώνουν μόνες παιδιά | Ο μύθος και
η πραγματικότητα του γυναικείου ανταγωνισμού | Πώς μπορεί
κανείς να αναγνωρίσει το σεξιστικό εργασιακό περιβάλλον

ΚΥΡΙΑΚΗ 31/8

Νέα κίνητρα κατά της φοροδιαφυγής

Σε κατάργηση των αναποτελεσματικών μέτρων και σε βελτιώσεις σε άλλα προχωράει το οικονομικό επιτελείο

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Επανεξετάζονται τα κίνητρα για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής, με το οικονομικό επιτελείο να... μετράει ποια δούλεψαν και ποια πρέπει να οδηγηθούν προς κατάργηση ή να βελτιωθούν. Στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αναζητούν νέες λύσεις που μπορούν να οδηγήσουν στον περαιτέρω περιορισμό της φοροδιαφυγής, με τα στοιχεία να δείχνουν ότι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές καταγράφουν αλματώδη αύξηση, όπως επίσης και οι συναλλαγές μέσω IRIS.

Η επέκταση των ηλεκτρονικών πληρωμών στο σύνολο της οικονομίας φαίνεται ότι αποδίδει καρπούς, καθώς μειώνεται το «κενό» ΦΠΑ και αυξάνονται τα έσοδα του Δημοσίου. Οι πληρωμές σε εστιάτορία, μίνι μάρκετ, περλιπτερα, ακόμη και ταξί, καταγράφουν θεαματική αύξηση. Συγκεκριμένα, οι ηλεκτρονικές συναλλαγές στην Ελλάδα κατέγραψαν σημαντική αύξηση το 2024, με την αξία τους να φτάνει τα 67,7 δισ. ευρώ (αύξηση 10,7% σε σχέση με το 2023). Σημαντική αύξηση καταγράφηκε σε διάφορους κλάδους, όπως πλυντήρια αυτοκινήτων, υπηρεσίες φροντίδας παιδιών, δικηγόρους και ταξί. Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές οδήγησαν στη μείωση της φοροδιαφυγής και στην αύξηση των εσόδων, με το Δημόσιο να προσθέτει

δύο επιπλέον δισ. ευρώ στα ταμεία.

Αντιθέτως, μεγάλο πρόβλημα παραμένουν οι συναλλαγές σε επαγγελματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της οικοδομής. Βέβαια και στον τομέα αυτό τα πράγματα συγκριτικά με το κοντινό παρελθόν είναι ελαφρώς καλύτερα, καθώς και οι ίδιοι οι επαγγελματίες διαπιστώνουν ότι δυσκολεύονται πλέον να «ασπρίσουν» τα ποσά που λαμβάνουν χωρίς απόδειξη. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η μεγάλη πλειονότητα συνεχίζει να αμείβεται με «μαύρα».

Μάλιστα, τα κίνητρα σε όσους πληρώνουν ηλεκτρονικά ηλεκτρολόγους, υδραυλικούς, όπως αναφέρουν από το οικονομικό επιτελείο,

Η έκπτωση φόρου για όσους πληρώνουν με κάρτα ηλεκτρολόγους ή υδραυλικούς είναι ένα από τα μέτρα που δεν απέδωσαν.

δεν έχουν αποδώσει. Συγκεκριμένα, είχε θεσμοθετηθεί και ενεργοποιήθηκε το 2022 φορολογική ελάφρυνση έως και 2.200 ευρώ ετησίως για όσους πληρώνουν με πλαστικό χρήμα. Το εν λόγω μέτρο πλσιόζει προς το τέλος του, καθώς η ισχύς

Η επέκταση των ηλεκτρονικών πληρωμών έχει περιορίσει σημαντικά τη φοροδιαφυγή. Όμως, μεγάλο πρόβλημα παραμένουν οι συναλλαγές με επαγγελματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της οικοδομής.

του εκπνέει στα τέλη του 2025. Στο οικονομικό επιτελείο αναρωτιούνται εάν υπάρχει λόγος να συνεχισθεί ή πρέπει να δοθούν επιπλέον κίνητρα προκειμένου οι φορολογούμενοι να αρχίσουν να ζητούν αποδείξεις από υδραυλικούς και

ηλεκτρολόγους. Το μέτρο προβλέπει ότι το 30% των ηλεκτρονικών πληρωμών για αμοιβές επαγγελματιών εκππίπτει από το φορολογητέο εισόδημα, με ανώτατο πλάφον δαπανών τις 5.000 ευρώ τον χρόνο. Η ελάφρυνση στον φόρο κυμαίνεται

—ανάλογα με το εισόδημα— από 450 έως 2.200 ευρώ. Για παράδειγμα, κάποιος με ετήσιο εισόδημα άνω των 40.000 ευρώ μπορεί να γλιτώσει έως και 2.200 ευρώ φόρο, εφόσον πληρώνει τους επαγγελματίες με κάρτα ή IRIS και ζητάει απόδει-

ξη. Οι περισσότεροι φορολογούμενοι δεν αξιοποίησαν καν το μέτρο. Άλλοι το αγνόησαν, άλλοι το απέρριψαν, γιατί—πολύ απλά—δεν τους συνέφερε. Οι βασικοί λόγοι που το «κίνητρο» της εφορίας δεν λειτουργεί όπως αναμενόταν είναι δύο:

Το όφελος ήταν μικρό ή ανύπαρκτο για εκατομμύρια πολίτες. Μισθοί, αγρότες και συνταξιούχοι με χαμηλά εισοδήματα—κάτω από το αφορολόγητο—δεν είδαν κανένα κέρδος. Η φορολογική έκπτωση αποδίδεται αργότερα και με μικρό ποσό, ενώ η έκπτωση του επαγγελματία για πληρωμή με μετρητά και χωρίς απόδειξη είναι άμεση και μεγαλύτερη.

Για παράδειγμα, μια ηλεκτρολογική εργασία κοστίζει 100 ευρώ. Αν ο φορολογούμενος πληρώσει με κάρτα και ζητήσει απόδειξη, ο τελικός λογαριασμός φτάνει τα 124 ευρώ, λόγω του ΦΠΑ 24%. Η ανταμοιβή του; Μια φορολογική έκπτωση 8,20 ευρώ, που θα δει στην εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης την επόμενη χρονιά. Αν όμως πληρώσει τοις μετρητοίς και δεν ζητήσει τίποτα, κερδίζει αμέσως 24 ευρώ. Η επιλογή, για πολλούς, είναι προφανής.

Το μέτρο καλύπτει ευρεία γκάμα επαγγελμάτων: από τεχνίτες και οικοδόμους (υδραυλικοί, σοβατζήδες, πλακάδες) μέχρι κομμωτήρια, γυμναστήρια, νομικές υπηρεσίες, σχολές χορού, οικιακές βοηθούς,

φωτογράφους, κτηνιάτρους, ακόμη και δραστηριότητες αναψυχής και ευεξίας. Κοινό χαρακτηριστικό των κλάδων αυτών είναι η «ευκολία» με την οποία μπορεί να γίνει μια πληρωμή χωρίς ίχνη.

Αυτός ήταν και ο λόγος που το οικονομικό επιτελείο αποφάσισε τη θεσμοθέτηση του τεκμαρτού τρόπου υπολογισμού του εισοδήματός τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, οι μαραγκοί δελανακ καθαρά κέρδη 7.993 ευρώ ετησίως. Οι χτίστες 13.721 ευρώ τον χρόνο, οι υδραυλικοί 7.617 ευρώ ή 634 ευρώ τον μήνα, ενώ οι ηλεκτρολόγοι. 4.194 ευρώ το έτος.

Καθώς το μέτρο της έκπτωσης πλσιόζει στη λήξη του, όλα τα σενάρια είναι ανοικτά. Από την ενίσχυση του—με πιο γενναίες εκπτώσεις, ακόμη και διπλάσιασμό της φοροελάφρυνσης (έως 4.400 ευρώ για υψηλά εισοδήματα)—μέχρι και την πλήρη κατάργησή του, εφόσον κριθεί αναποτελεσματικό. Οι φορολογικές εκπτώσεις σήμερα διαμορφώνονται ως εξής:

- Εως 450 ευρώ για εισόδημα έως 10.000 ευρώ.
- Εως 1.100 ευρώ για εισόδημα 10.000-20.000 ευρώ.
- Εως 1.400 ευρώ για εισόδημα 20.000-30.000 ευρώ.
- Εως 1.800 ευρώ για εισόδημα 30.000-40.000 ευρώ.
- Εως 2.200 ευρώ για εισόδημα άνω των 40.000 ευρώ.

Δύο εκατομμύρια εργαζομένους θα χρειαστεί έως το 2035 η Ελλάδα

Λόγω πληθώρας συνταξιοδοτήσεων και ανάγκης για νέες ειδικότητες

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Αντιμέτωπη με μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες αναμένεται να βρεθεί η χώρα οικονομία την επόμενη 10ετία. Σύμφωνα με ευρωπαϊκή μελέτη, έως το 2035, η Ελλάδα θα χρειαστεί περισσότερους από 2.000.000 εργαζομένους. Μεγάλο ποσοστό των νέων θέσεων εργασίας θα δημιουργηθεί λόγω της αντικατάστασης ή συνταξιοδότησης σημαντικού αριθμού εργαζομένων, ενώ οι υπόλοιπες οφείλονται στην ανάπτυξη της οικονομίας και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Οι ειδικοί, βέβαια, κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, επισημαίνοντας ότι η πρόκληση της στενότητας στην αγορά εργασίας την επόμενη δεκαετία είναι πολύ μεγάλη και αναμένεται να ενταθεί εάν, παράλληλα με τις εκτιμήσεις για επερχόμενη μαζική συνταξιοδότηση, συνεχιστεί ή ενταθεί και η δυσκολία κάλυψης των κενών θέσεων. Και επισημαίνουν ότι μόνο με συνδυαστικές πολιτικές, όπως η προώθηση των γυναικών και η προώθηση της ηλικίας στην αγορά εργασίας, η μετάκληση εργαζομένων από τρίτες χώρες ή και η ενσωμάτωση μέρους των μεταναστών και η προσέλκυση Ελλήνων του εξωτερικού, θα μπορούσε η πρόκληση να μετατραπεί σε ευκαιρία.

Σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή Εργασιακών Σχέσεων του

Μέσα στην επόμενη 10ετία θα υπάρξει ανάγκη για 646.000 θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης.

υπουργείου Εργασίας Κωνσταντίνo Αγραπιδά, «κενές θέσεις με ταυτόχρονη ανεργία συνεπάγεται ανεκμετάλλετο ΑΕΠ και ανεκμετάλλετο ανθρώπινο δυναμικό», που σημαίνει ότι υπάρχει δυνητικά η προοπτική της κάλυψης των θέσεων αυτών με τη δημιουργία πρόσθετου εισοδήματος για τους υποψήφιους εργαζομένους, αύξηση της κατανάλωσης, αλλά και αύξηση της παραγωγικότητας και του παραγόμενου προϊόντος για τις επιχειρήσεις, με επέκταση των εξαγωγών και ταυτόχρονη επίδραση στα δημόσια οικονομικά και στο ασφαλιστικό σύστημα.

Αναλυτικά, όπως τονίζει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής Εργασιακών Σχέσεων, η ελληνική αγορά εργασίας αντιμετωπίζει ένα σοβαρό πρόβλημα στενότητας εργατικού δυναμικού και έλλειψης εργαζομένων, το οποίο διαπερνά όλους τους τομείς της οικονομίας και τις εξειδικεύσεις των εργαζομένων. Τα ποσοστά ανεργίας, αν και περιορίστηκαν σημαντικά σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, συνδυ-

άζονται με ελλείψεις εργαζομένων, ένα φαινόμενο που δεν είναι παροδικό ούτε κυκλικό. «Αντικατοπτρίζει ενδεχομένως βαθύτερες ανισορροπίες στο ανθρώπινο δυναμικό, όπως ελλείψεις δεξιοτήτων, γήρανση του πληθυσμού και αναντιστοιχία προσόντων». Μάλιστα, οι πραγματικές ανάγκες, σύμφωνα με τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, υπερβαίνουν κατά πολύ τις προσεγγίσεις της ΕΛΣΤΑΤ κι ενδέχεται να προσεγγίζουν τις 200.000. Και όλα αυτά, όταν για την επόμενη δεκαετία (2025-2035), σύμφωνα με τη μελέτη του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), η χώρα μας θα χρειαστεί περισσότερους από 2.000.000 εργαζομένους. Μεγάλο ποσοστό των νέων θέσεων εργασίας θα υπάρξει λόγω της αντικατάστασης ή συνταξιοδότησης εργαζομένων, ενώ οι υπόλοιπες οφείλονται στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Ο κ. Αγραπιδάς υπογραμμίζει ότι βάσει της μελέτης οι 646.000 θέσεις εργασίας θα απαιτήσουν εργαζομένους μεγάλης εξειδίκευσης, γεγονός που είναι σημαντικό, καθώς οι θέσεις αυτές είναι υψηλής προστιθέμενης αξίας και παραγωγικότητας, δίνοντας τη δυνατότητα στους εργαζομένους να λαμβάνουν υψηλότερους μισθούς αλλά και καλές προοπτικές σταδιοδρομίας και ανέλιξης. Στην Ελλάδα, η

Στην Ελλάδα, η ανάπτυξη της τεχνολογίας φέρνει σε πρώτο πλάνο ειδικότητες και επαγγέλματα STEM, όπως αναλυτές δεδομένων και επιστήμονες δεδομένων, ειδικούς στη μηχανική εκμάθηση, ειδικούς στην ηθική AI, σχεδιαστές ψηφιακών προϊόντων (UX Designer) σε περιβάλλοντα τεχνικής νοημοσύνης, τεχνικούς αυτοματισμών, μηχανικούς δικτύων και βάσεων δεδομένων, μηχανικούς ανάπτυξης λογισμικού και τεχνικούς συστημάτων δικτύων.

ανάπτυξη της τεχνολογίας φέρνει σε πρώτο πλάνο ειδικότητες και επαγγέλματα STEM, όπως αναλυτές δεδομένων και επιστήμονες δεδομένων, ειδικούς στη μηχανική εκμάθηση, ειδικούς στην ηθική AI, σχεδιαστές ψηφιακών προϊόντων (UX Designer) σε περιβάλλοντα τεχνικής νοημοσύνης, τεχνικούς αυτοματισμών, μηχανικούς δικτύων και βάσεων δεδομένων, μηχανικούς ανάπτυξης λογισμικού και τεχνικούς συστημάτων δικτύων. Οι υπόλοιπες θέσεις αφορούν, ενδεικτικά, εξειδικεύσεις και επαγγέλματα κυρίως στον τομέα των προσωπικών υπηρεσιών με 337.000 θέσεις εργασίας, επαγγελματίες υγείας 119.000, εργαζομένους προσωπικής φρονιάς 56.000 και επαγγελματίες

διδασκαλίας 122.000, καθώς η αγορά θα χρειαστεί επειγόντως πολιτικές εκπαιδεύσης, επανακατάρτισης και ενίσχυσης της συμμετοχής στην εργασία.

Σύμφωνα με τον κ. Αγραπιδά, η κάλυψη ενός μεγάλου μέρους των κενών θέσεων εργασίας θα αύξανε πολύ σημαντικά το ΑΕΠ και θα προσέδιδε σημαντική δυναμική στην οικονομία με πολλαπλασιαστικά οφέλη. Ειδικότερα, η κάλυψη των θέσεων υψηλής εξειδίκευσης προσδίδει μεγαλύτερη επίδραση στο ΑΕΠ, καθώς οι αμοιβές είναι υψηλότερες του μέσου όρου και οι επιχειρήσεις καθίστανται ανταγωνιστικές, καινοτόμοι και εξωστρεφείς. Σοβαρό ρόλο σε αυτή τη στρατηγική προσπάθεια παι-

ζει, όπως εξηγεί ο γενικός διευθυντής του υπουργείου Εργασίας, η προσέλκυση των Ελλήνων του εξωτερικού που κατέχουν υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας, με την ταυτόχρονη συγκράτηση των προκισμένων σε προσόντα Ελλήνων που διαμένουν στην επικράτεια. Επιπροσθέτως η δημιουργία περισσότερων θέσεων υψηλής εξειδίκευσης, υψηλής παραγωγικότητας και μεγάλης προστιθέμενης αξίας, ενδυναμώνει περαιτέρω τη θέση των επιχειρήσεων στον ανταγωνισμό και συμβάλλει στην αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου.

Αλλά και η κάλυψη θέσεων μεσαίας και χαμηλής εξειδίκευσης θα έχει καθοριστική συμβολή στην ποσοτική αύξηση του ΑΕΠ,

ιδιαίτερα σε τομείς όπως οι υπηρεσίες (περιλαμβάνει τον τουρισμό, την εκπαίδευση, τις υπηρεσίες φροντίδας και προσωπικές υπηρεσίες, εμπόριο, υπηρεσίες υγείας).

Ο κ. Αγραπιδάς μάλιστα καταλήγει στο συμπέρασμα πως πολιτικές για την κάλυψη μέρους των κενών θέσεων εργασίας, όπως η προώθηση των νέων, των γυναικών, των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων (silver economy), η μετάκληση από τρίτες χώρες, η προσέλκυση Ελλήνων του εξωτερικού υψηλής εξειδίκευσης, θα μπορούσαν με βάση εμπειρικές αναλύσεις να επιφέρουν κάλυψη τουλάχιστον 100.000 κενών θέσεων εργασίας, που αντιστοιχεί σε αύξηση του ΑΕΠ κατά τουλάχιστον 1%.

Η ενιαία αγορά της Ευρώπης δεν «δουλεύει» στην αγορά εργασίας

Λιγότερο από το 4% του παραγωγικού πληθυσμού στις ευρωπαϊκές οικονομίες είναι υπήκοοι άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η περιορισμένη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού αντίζει στους παράγοντες που θεωρείται ότι κρατούν πίσω την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας σε σχέση με τον διεθνή ανταγωνισμό. Ουραγός εμφανίζεται η Ελλάδα, παρότι αντιμετωπίζει από τα υψηλότερα επίπεδα δημογραφικής γήρασης και καλείται μάλιστα να συγκλίνει με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο επενδύσεων» προϋπόθεση του εργατικού δυναμικού και η προσέλκυση ταλέντων.

Σύμφωνα με τη Eurostat, οι χώρες που προσελκύουν τους περισσότερους Ευρωπαίους υπηκόους στις οικονομίες τους είναι το Λουξεμβούργο (40%), η Κύπρος (12%), η Αυστρία (11%) και η Μάλτα (10%). Η Ελλάδα (2%) φι-

γουράρει στις τελευταίες θέσεις, όπου κατατάσσονται χώρες όπως η Ουγγαρία, η Λετονία, η Βουλγαρία και η Ρουμανία. Εκθεση του ΔΝΤ παρατηρεί με τη σειρά ότι η ευρωπαϊκή αγορά εργασίας είναι πολύ λιγότερο ολοκληρωμέ-

Ουραγός η Ελλάδα στην προσέλκυση επαγγελματιών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

νη από την αγορά εργασίας των ΗΠΑ, γεγονός που περιορίζει την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε ένα ευρύτερο δυναμικό ταλέντων για παραγωγικές δραστηριότητες.

Η χαμηλή κινητικότητα επαγγελματιών στην Ευρώπη—εκτός από τις πολιτιστικές αλλά και τις γλωσσικές αποκλίσεις που εξορι-

σμού καταγράφονται στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως σε τομείς οι οποίοι βασίζονται στην επικονωνία ή σε εξειδικευμένες γνώσεις—οφείλεται σε εμπόδια όπως η περιορισμένη αντανόριση των επαγγελματιών προσόντων, ο ανεπαρκής συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, η ελλιπής δυνατότητα μεταφοράς των δικαιωμάτων συμπληρωματικής σύνταξης και επιπλέον η προβληματική πρόσβαση σε οικονομικά προσιτά στέγαση.

Ορισμένες χώρες επιβάλλουν υψηλότερα τέλη για την αντανόριση, απαιτούν έγγραφα πέραν αυτών που ορίζονται στην ευρωπαϊκή οδηγία, έχουν παρατεταμένες διαδικασίες ή διενεργούν αιθαίρετους ελέγχους που καθυστερούν την αντανόριση. Εξ ου και, σύμφωνα με το ΔΝΤ, απαιτείται «ένα βελτιστοποιημένο και

συνεπές σύστημα αντανόρισης προσόντων, καθώς πολλοί εργαζόμενοι δεν μπορούν να επωφεληθούν από ευκαιρίες εργασίας σε άλλα κράτη-μέλη, γεγονός που περιορίζει τόσο την προσωπική τους επαγγελματική εξέλιξη όσο και την ευρύτερη οικονομική ολοκλήρωση σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Στο μεταξύ, σύμφωνα με επισημάνσεις τεχνοκρατών όπως ο Ενρίκο Λέτα, περίπου 5.400 επαγγέλματα τα οποία καλύπτουν το 22% του εργατικού δυναμικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπόκεινται σε κανονισμούς σε όλα τα κράτη-μέλη. Οι επαγγελματίες αυτοί πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής οδηγίας για την αντανόριση των επαγγελματιών προσόντων προτού μπορέσουν να αναλάβουν εργασία σε άλλο κράτος-μέλος. Ωστόσο, μόλις 6% των εργαζομένων που μετακινήθηκαν

εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 2017-2019 είχαν δικαίωμα να συστήματα αντανόρισης επαγγελματικών προσόντων. Η δυσκολία αυτή θεωρείται ότι αποθαρρύνει τη μετακόμιση ή υποχρεώνει τον εργαζόμενο να αλλάξει επάγγελμα αναλαμβάνοντας ρόλους χαμηλότερης ειδίκευσης, οδηγώντας σε απόλεια ανθρώπινου κεφαλαίου, καθώς επιδενώνει την αναντιστοιχία δεξιοτήτων.

Αντίστοιχα, όπως παρατηρεί το ΔΝΤ, «η αδυναμία συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης, η οποία οδηγεί αφενός σε υψηλότερο διοικητικό κόστος και αφετέρου σε αβεβαιότητα σχετικά με την κοινωνική προστασία, σε συνδυασμό με τις δυσκολίες στη μεταφορά των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μεταξύ των κρατών-μελών, δημιουργούν σημαντικά εμπόδια στην

ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων». Ειδικότερα, «η ευρωπαϊκή οδηγία αφήνει στα κράτη-μέλη την βελτίωση της μεταφοράς των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, γεγονός που στην πράξη αντι-

κατοπτρίζει σημαντική εμπόδια μέσα από την ετερογένεια των εθνικών συνταξιοδοτικών συστημάτων και πρακτικών». Σε ό,τι αφορά το στεγαστικό, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, οι μέσες τιμές κατοικιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση αυξηθηκαν κατά 48% την περίοδο 2015-23. Σχεδόν το 11% των νοικοκυριών στις πόλεις και το 7% στις αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν κόστος στέγασης που υπερβαίνει το 40% του διαθέσιμου εισοδήματος. Η προσιτή τιμή στέγασης επιδενώνεται από την αναντιστοιχία μεταξύ της ζήτησης για στέγαση σε οικονο-

μικά εύρωςτες περιοχές και της αναπαρκούς κατασκευής νέων κατοικιών, συχνά λόγω περιοριστικών πολιτικών χρήσης γης και ανεπαρκών κινήτρων για την επέκταση της προσφοράς στέγασης. Πρακτικά, η περιορισμένη διαθεσιμότητα οικονομικά προσιτών ενοικιαζόμενων κατοικιών επιδενώνει τις ελλείψεις στέγασης και αυξάνει το κόστος μεταγκατάστασης—οι ενοικιαστές σε καταλύματα με ελεγχόμενο ενοίκιο παραμένουν στις κατοικίες τους μόνο και μόνο για οικονομικούς λόγους.

Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, η περιορισμένη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού οδηγεί σε επιμόνες ελλείψεις εργατικού δυναμικού και σε αναντιστοιχίες δεξιοτήτων στην ευρωπαϊκή και δη στην ελληνική οικονομία, με αρνητικές συνέπειες για τις επενδύσεις και την ανάπτυξη.

Η Ακτή Βουλιαγμένης αλλάζει εποχή με έργα αναβάθμισης

Ο διαγωνισμός για το ακίνητο-φιλέτο, οι έξι διεκδικητές και τα σχέδιά τους

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σχέδια για την πλήρη ανακαίνιση και αναβάθμιση των εγκαταστάσεων της Ακτής Βουλιαγμένης, μιας από τις μεγαλύτερες και δημοφιλέστερες παραλίες της Αθηνάϊκής Ριβιέρας, ετοιμάζονται να υποβάλουν μαζί με τις δεσμευτικές οικονομικές προ-σφορές τα έξι επενδυτικά σχήματα που προκρίθηκαν στην τελική φάση του διαγωνισμού της Εταιρείας Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤΑΔ) για το ακίνητο. Πέραν του εκουγχρονισμού του εξοπλισμού εξυπηρέτησης των

Τα επενδυτικά σχέδια αναμένεται να υποβληθούν στις αρχές του φθινοπώρου, σε ημερομηνία που θα ανακοινώσει το επόμενο διάστημα η ΕΤΑΔ.

λουομένων, σχέδια υπάρχουν για την επαναλειτοργία του εστιατορίου «Ωκεανίς» και για υψηλού επιπέδου αθλητικές εγκαταστάσεις, όπως και υποδομές ευεξίας και ομορφιάς, αλλά και για pop up (μη μόνιμη) καταστήματα εμπορικών χρήσεων με προϊόντα επώνυμων οίκων μόδας.

Το ακίνητο έχει έκταση 72,5 στρεμμάτων, τα 15 στρέμματα εκ των οποίων είναι ο αιγιαλός που φιλοξενεί τα ομπρελοκαθίσματα, ενώ το θαλάσσιο μέτωπο εκτείνεται σε 638 μέτρα. Τα 57 περίπου από τα 52,5 στρέμματα αποτελούν τη χερσαία ζώνη της παραλίας. Ωστόσο υπάρχουν περιορισμοί στη δόμηση και εκτιμάται ότι πέραν των υφιστάμενων δομημένων χώρων, όπως το εστιατόριο, τα αναψυκτήρια, τα αποδυτήρια, το κτί-

Το ακίνητο έχει έκταση 72,5 στρεμμάτων, τα 15 στρέμματα εκ των οποίων είναι ο αιγιαλός που φιλοξενεί τα ομπρελοκαθίσματα, ενώ το θαλάσσιο μέτωπο εκτείνεται σε 638 μέτρα.

ριο διοίκησης, η αποθήκη και το ιατρείο, υπάρχει δυνατότητα περαιτέρω δόμησης, κατά μία ερμηνεία έως και 2.000 επιπλέον τετραγωνικών μέτρων. Ο διαγωνισμός αφορά την εκμίσθωση όλου του ακινήτου και του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης του αιγιαλού για 20 χρόνια με δικαίωμα παράτασης για άλλα 10.

Τα επενδυτικά σχέδια μαζί με το οικονομικό αντίλλαγμα που θα προσφέρει το κάθε σχέδιο αναμένεται να υποβληθούν στις

αρχές του φθινοπώρου, σε ημερομηνία που θα ανακοινώσει το επόμενο διάστημα η ΕΤΑΔ. Ακόμη δεν έχει οριστικοποιηθεί το κατά πόσον, πέραν του ετήσιου ανταλλάγματος, η ΕΤΑΔ θα ζητήσει και ποσοστό επί του κύκλου εργασιών ή των μεικτών κερδών. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο Δήμος Βούλας - Βάρης - Βουλιαγμένης έχει ζητήσει και έχει γίνει δεκτό οι δημότες του να έχουν ελεύθερη είσοδο στην εγκατάσταση, όπως επίσης διασφαλιστεί για την προστασία

και την περαιτέρω ανάπτυξη των χώρων πρασίνου και τη διαχείριση των απορριμμάτων. Όλες οι σχετικές λεπτομέρειες θα επισημοποιηθούν κατά την πρόσκληση για την υποβολή των δεσμευτικών προσφορών. Την οργανωμένη παραλία της Ακτής Βουλιαγμένης λειτουργεί μέχρι τώρα η ίδια η Εταιρεία Ακινήτων του Δημοσίου υπό τη μορφή υποκαταστήματός της, όπως συνέβαινε και με τη μαρίνα του Αλίμου. Ωστόσο, πληροφορίες της «Καθημε-

ρινής» αναφέρουν πως το 2024 η εκμετάλλευση της Ακτής Βουλιαγμένης παρήγαγε λειτουργικά κέρδη (EBITDA) της τάξης των 2,5 εκατ., χωρίς να περιλαμβάνεται σε αυτά το εστιατόριο «Ωκεανίς». Την ίδια χρονιά, η οργανωμένη παραλία εξυπηρέτησε 420.000 επισκέπτες. Η δυναμικότητα της εκμετάλλευσης υπολογίζεται σε 8.000 άτομα ημερησίως. Τα έξι προεπιλεγμένα σχήματα θα αποκτήσουν το αμέσως επόμενο διάστημα πρόσβαση σε εικονική αίθουσα τεκμηρίωσης (VDR), όπου θα αναρτηθούν πληροφοριακά στοιχεία αναφορικά με το ακίνητο και τη συνάλλαξη, προκειμένου να διεξαγάγουν τη δική τους διαδικασία δέουσας επιμέλειας.

Και τα έξι σχήματα εμφανίζονται, σύμφωνα με πληροφορίες της αγοράς, να έχουν αυξημένο ενδιαφέρον για τον διαγωνισμό. Μεταξύ αυτών συχνά αναφέρεται και η εταιρεία The Margi, συμπερόντων της οικογενείας Αγιοστρατίτη. Ισχυρό χαρακτηριστικό της Athens Beach Club που αποτελεί κοινοπραξία των ομίλων Κωνσταντακόπουλου, Προκοπίου και Κόκκαλη, το οποίο έχει ήδη εξασφαλίσει, μέσω σχετικού διαγωνισμού, και τη διαχείριση και εκμετάλλευση της Ακτής Β' Βούλας. Δικαίωμα υποβολής δεσμευτικής προσφοράς έχει επίσης κοινοπραξία της REDS, εταιρείας συμπερόντων του ομίλου Ελλάκτωρ, με εταιρεία συμπερόντων της οικογενείας Μελισσανίδη. Τα άλλα τρία σχήματα που έχουν περάσει στην τελική φάση είναι, πρώτον, η Air Canteen, συμπερόντων του επιχειρηματία Βλάσση Γεωργιάδη, δεύτερον, μια κοινοπραξία του ιδιωτικού επενδυτικού κεφαλαίου CVC με τη «Γευσίνους ΑΕΒΕ», συμπερόντων του Μανώλη Βαβουράκη, και, τρίτον, η «Φάις Συμμετοχών», συμπερόντων της οικογενείας Σάφι Φάις.

Βελτίωση παρουσίασε η εικόνα του εξωτερικού ισοζυγίου το α' εξάμηνο

Στη μείωση της τιμής του πετρελαίου και –σε μικρότερο βαθμό– στις επιχορηγήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης αποδίδει η έκδοση της Eurobank «7 Ημέρες Οικονομία» τη βελτίωση του εξωτερικού ισοζυγίου το α' εξάμηνο, όπως αποτυπώθηκε στα πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 6,7 δισ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές το α' εξάμηνο. Σε σύγκριση με το α' εξάμηνο 2024, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στην Ελλάδα συρρικνώθηκε κατά 692,7 εκατ. ευρώ ή 8,3%.

Εξηγώντας πώς διαμορφώθηκε η εικόνα σε σύγκριση με το α' εξάμηνο του 2024, η ανάλυση της Eurobank αναφέρει τα εξής:

– Το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών μειώθηκε κατά 419,2 εκατ. ευρώ ή 2,4%, αντικατοπτρίζοντας κυρίως την υψηλότερη μείωση των εισαγωγών καυσίμων σε σύγκριση με τις αντίστοιχες εξαγωγές. Σημειώνουμε ότι το α' εξάμηνο 2025 η μέση τιμή του πετρελαίου Brent διαμορφώθηκε στα 70,7 δολάρια ανά βαρέλι, από 83,4 δολάρια ανά βαρέλι το α' εξάμηνο 2024 (-15,2%). Κατά μέσον όρο το έλλειμμα του ισοζυγίου καυσίμων στην Ελλάδα συρρικνώνεται όταν οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου κινούνται πτωτικά. Τέλος, εξαιρώντας τις κατηγορίες των καυσίμων και των πλοίων, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών διευρύνθηκε κατά 273,3 εκατ. ευρώ ή 2% το α' εξάμηνο 2025, αντανάκλυντας τη μεγαλύτερη άνοδο των εισαγωγών σε σύγκριση με τις αντίστοιχες εξαγωγές.

– Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών αυξήθηκε οριακά κατά 38,6 εκατ. ευρώ ή 0,5%. Η καλή πορεία του τουρισμού οδήγησε το ταξιδιωτικό ισοζύγιο σε διεύρυνση κατά 437,3 εκατ. ευρώ ή 7,9%, ωστόσο η εν λόγω αύξηση αντισταθμίστηκε σχεδόν

πλήρως από τη συρρίκνωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου μεταφορών κατά 435,3 εκατ. ευρώ ή 29,3%. Η μείωση των τιμών των ναύλων σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024 επιδρά αρνητικά στο πλεόνασμα του ισοζυγίου μεταφορών.

– Το έλλειμμα του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων συρρικνώθηκε κατά 99,4 εκατ. ευρώ ή 9%. Η εν λόγω βελτίωση προήλθε κυρίως από

Σύμφωνα με ανάλυση της Eurobank, οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση της τιμής του πετρελαίου.

το ισοζύγιο λοιπών πρωτογενών εισοδημάτων, ενώ αρκετά μικρότερη συνεισφορά είχε το ισοζύγιο αμοιβών και μισθών. Προς το παρόν, η προβλεπόμενη βελτίωση του ισοζυγίου τόκων, μερισμάτων και κερδών λόγω μείωσης των επιτοκίων δεν έχει αποτυπωθεί στα στοιχεία.

– Τέλος, το πλεόνασμα του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων διευρύνθηκε κατά 135,6 εκατ. ευρώ ή 4,8%, με τις επιχορηγήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας να έχουν θετική συνεισφορά σ' αυτό το αποτέλεσμα.

Η Τουρκία πέρασε την Ισπανία στα οργανωμένα ταξίδια

Οι μεγάλες αγορές της Μεσογείου δεν απειλούνται μόνο από την Ελλάδα. Οσοι απευθύνονται με μεγάλη δυναμικότητα υποδομών φιλοξενίας και σε ευαίσθητα στις τιμές νοικοκυριά, όπως η Ισπανία, χάνουν τώρα μερίδια από την Τουρκία. Η Τουρκία ξεπέρασε την Ισπανία στα οργανωμένα ταξίδια. Η γειτονική χώρα κατέχει πλέον ηγετική θέση στους ταξιδιωτικούς προορισμούς που λειτουργούν με πακέτα διακοπών, σύμφωνα με το συνδρομητικό newsletter Hosteltur, ξεπερνώντας για άλλη μια χρονιά την Ισπανία. Αν και η διαφορά είναι μικρή, τα δεδομένα επιβεβαιώνουν μια τάση που ξεκίνησε το 2021, μετά την πανδημία. Η Τουρκία εδραίωσε τη θέση της ως ο κορυφαίος προορισμός της Μεσογείου για οργανωμένα ταξίδια το 2024, καταγράφοντας 23,64 εκατ. ταξιδιώτες σε αυτή την κατηγορία, σε σύγκριση με τα 23,23 εκατ. της Ισπανίας.

Η συνεχής ανάπτυξη του οργανωμένου τουρισμού στην Τουρκία οφείλεται εν μέρει στην επιρροή βασικών αγορών όπως η Ρωσία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, εκτός από την ελκυστικότητα των πακέτων προορισμών της και τις ανταγωνιστικές τιμές τους, σχολιάζουν ειδικοί στο Hosteltur. Η ασθενής λίρα, η καλή αεροπορική συνδεσιμότητα και οι συμφωνίες με Ευρωπαίους ταξιδιωτικούς πράκτορες ήταν καθοριστικοί παράγοντες. Η ανακάλυψη της ξενοδοχειακής υποδομής της Τουρκίας ήταν επίσης καθοριστική. Σύμφωνα με τον Τούρκο οικονομολόγο Erol Karabulut, «οι

πιο δημοφιλείς προορισμοί "Ηλιος και Θάλασσα" στην Τουρκία είναι η Αττάλεια, η Μούγλα (σ.σ. η επαρχία απέναντι από τη Σύμη και τη Ρόδο), η Σμύρνη και το Αϊδίνιο. Οσον αφορά τη διαθεσιμότητα ξενοδοχείων και την κίνηση πτήσεων τούρτερ, η Αττάλεια κατατάσσεται πρώτη. Η Κωνσταντινούπολη, από την άλλη πλευρά, διατηρεί στον πολιτιστικό τουρισμό και τα city breaks». Η Ισπανία, από την πλευρά της, έχει υποστεί την παρακμή της ρωσικής αγοράς μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία και τις κυρώσεις που της επιβλήθηκαν και έχει αποδυναμώσει τη θέση της στον οργανωμένο τουρισμό. Το 2019, πριν από την πανδημία, 1,31 εκατ. Ρώσοι τουρίστες ταξίδεψαν στην Ισπανία, σύμφωνα με τη Frontur. Μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία και τις κυρώσεις που επέβαλε η Ε.Ε., μόνο 271.000 αφίξεις Ρώσων τουριστών καταγράφηκαν στην Ισπανία το 2024.

Η Ισπανία πάντως παραμένει ο νούμερο ένα πιο επιθυμητός προορισμός μεταξύ των Ευρωπαίων, σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τουρισμού. Στην ίδια κατάταξη τη δεύτερη και τρίτη θέση καταλαμβάνουν η Ιταλία και η Γαλλία, ενώ τέταρτη είναι πλέον η Ελλάδα. Η Τουρκία ακολουθεί πολύ πιο πίσω, στην όγδοη θέση. Για την ανταγωνιστικότητα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας όμως πιο χρήσιμο είναι το εύρημα πως όσοι κατατάσσονται ψηλά την Ελλάδα στις προτιμήσεις τους δεν έχουν καν την Τουρκία στα ραντάρ τους.

Δύσκολη η σύνδεση ΗΠΑ - Ευρώπης για low cost αεροπορικές

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Η αεροπορική σύνδεση ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Ευρώπη έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια σε ένα πεδίο υψηλού ανταγωνισμού. Στα συγκεκριμένα δρομολόγια εξακολουθούν να κυριαρχούν οι παραδοσιακές αεροπορικές εταιρείες, αφήνοντας περιορισμένο χώρο για τις low cost, που βασίζουν τη δραστηριότητά τους κυρίως σε πτήσεις βραχείας και μεσαίας διάρκειας. Είναι χαρακτηριστικό ότι λίγες χαμηλού κόστους εταιρείες έχουν καταφέρει σήμερα να διεκδικήσουν στη διατλαντική αγορά, καθώς πρόκειται για έναν ιδιαίτερα ανταγωνιστικό και κεφαλαιακά απαιτητικό χώρο. Παράλληλα, οι μεγάλοι παίκτες έχουν ισχυρές συμμαχίες και έχουν εδραιώσει σταθερά τη θέση τους, καθιστώντας δύσκολη την είσοδο νέων αεροπορικών, οι οποίες προσφέρουν φθηνότερα εισιτήρια.

Μία από αυτές είναι η νορβηγική Norse Airways, η οποία

από τη θερινή περίοδο του 2024 απέκτησε παρουσία και στη χώρα μας, συνδέοντας αρχικά την Αθήνα με τη Νέα Υόρκη, ενώ από φέτος προστέθηκε και η απευθείας πτήση Αθήνα - Λος Άντζελες, με το πρώτο δρομολόγιο να πραγματοποιείται στις 3 Ιουνίου. Η νορβηγική αεροπορική γνωρίζει ιδιαίτερη απήχηση ανάμεσα στους Αμερικανούς τουρίστες, οι οποίοι επισκέπτονται την Ευρώπη λόγω κυρίως των χαμηλότερων ναύλων που διαθέτει. Η επιλογή της, μάλιστα, να κάνει υπερατλαντικά ταξίδια από και προς τη χώρα μας φαίνεται ότι έχει εμπορική επιτυχία, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία από την πληρότητα που κατέγραψαν αυτά τα δρομολόγια για τον φετινό Ιούλιο.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η «Κ», το δρομολόγιο Αθήνα - Λος Άντζελες της Norse κατέγραψε τον περασμένο Ιούλιο πληρότητα 97,4%, ποσοστό που μάλιστα ξεπέρασε εκείνο της γραμμής Αθήνα - Νέα Υόρκη, το

Η νορβηγική Norse Airways, που αρχικά συνέδεσε την Αθήνα με τη Νέα Υόρκη, ενώ από φέτος πρόσθεσε και απευθείας πτήση Αθήνα - Λος Άντζελες, σχεδιάζει να περιορίσει κατά 50% τα υπερατλαντικά της δρομολόγια.

οποίο διαμορφώθηκε στο εξίσου υψηλό 96,9%. Αξίζει να σημειωθεί ότι πρόσφατα δημοσιεύματα από την ίδια τη Norse. Σημειώνεται ότι οι πτήσεις προς Νέα Υόρκη και Λος Άντζελες πραγματοποιούνται μόνο κατά την καλοκαιρινή περίοδο, οπότε θα είναι σαφές εάν η Norse θα αποφασίσει να επαναφέρει το δρομολόγιο προς Λος Άντζελες κατά τη θερινή σεζόν του 2026. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η ενίσχυση

της αεροπορικής συνδεσιμότητας με την αμερικανική αγορά αποτυπώθηκε και στον αριθμό των αφίξεων αλλά και στις εισπράξεις που προήλθαν από τους Αμερικανούς τουρίστες κατά το πρώτο μισό του έτους. Οι εισπράξεις από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 29,4% και διαμορφώθηκαν στα 704,3 εκατ. Αυτές έγιναν από 694.100 Αμερικανούς ταξιδιώτες, 20% περισσότερους από ό,τι το περυσινό πρώτο εξάμηνο.

Η συνεχής ανάπτυξη του οργανωμένου τουρισμού στην Τουρκία οφείλεται εν μέρει στην επιρροή βασικών αγορών όπως η Ρωσία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, εκτός από την ελκυστικότητα των πακέτων προορισμών της και τις ανταγωνιστικές τιμές τους, σχολιάζουν ειδικοί στο Hosteltur. Η ασθενής λίρα, η καλή αεροπορική συνδεσιμότητα και οι συμφωνίες με Ευρωπαίους ταξιδιωτικούς πράκτορες ήταν καθοριστικοί παράγοντες. Η ανακάλυψη της ξενοδοχειακής υποδομής της Τουρκίας ήταν επίσης καθοριστική. Σύμφωνα με τον Τούρκο οικονομολόγο Erol Karabulut, «οι

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Η Ελλάδα διαθέτει πλέον ένα από τα κορυφαία brands παγκοσμίως και το τουριστικό της προϊόν συναγωνίζεται ευθέως αυτό της Ισπανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας, υπερδυνάμει του παγκόσμιου τουρισμού. Παράλληλα, η χώρα προσελκύει ολοένα και περισσότερους επισκέπτες από υψηλότερα εισοδηματικά κλιμάκια. Αυτό δείχνουν τα τελευταία στοιχεία από μεγάλες έρευνες στην Ευρώπη, αλλά και τις υπερπόντιες αγορές της Βορείου Αμερικής και της Ασίας, όπως και η αύξηση της μέσης κατά κεφαλήν δαπάνης ανά ταξίδι.

Παλαιοί ανταγωνιστές στον μεσογειακό τουρισμό όπως η Τουρκία διαβρώνουν τώρα τα μερίδια άλλων χωρών όπως η Ισπανία, καθώς οι ταξιδιώτες που θέλουν να επισκεφθούν την Ελλάδα δεν έχουν κανένα δίλημμα μεταξύ της χώρας μας και της Τουρκίας, σύμφωνα με τις σχετικές έρευνες. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός ούτε να διαβάσει αναρίθμητες μελέτες για να διαπιστώσει τις παραπάνω εξελίξεις. Οι νησιωτικοί προορισμοί όπως και η ηπειρωτική Ελλάδα αλλά και η πρωτεύουσα και η Θεσσαλονίκη σφύζουν πλέον από επισκέπτες που δεν θυμίζουν σε τίποτα εκείνους που είχαμε γνωρίσει παλαιότερα, τους ταξιδιώτες με τα σακίδια και τα σανδάλια δηλαδή. Την ίδια ώρα, δημοσιεύματα εμβληματικών ξένων μέσων ενημέρωσης μιλούν με τα καλύτερα λόγια για την Ελλάδα, ενώ οψίμως συμπεριλαμβανουν και νέους προορισμούς της ως κορυφαίες επιλογές για όσους επισκέπτες αναζητούν ποιότητα και διακριτικότητα μακριά από τα πλήθη. Φυσικά, η πρόκληση για τις επιχειρήσεις αλλά και την πολιτεία είναι μεγάλη. Οι πρώτες πρέπει να παρέχουν το επίπεδο των υπηρεσιών που αντιστοιχεί στις ολοένα και υψηλότερες τιμές που αξιώνουν.

Η δεύτερη πρέπει να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες υποδομές που στηρίζουν τον τουρισμό, όπως τα οδικά δίκτυα, τα αεροδρόμια, τα λιμάνια, η ηλεκτροδότηση και ύδρευση αλλά και η διαχείριση των απορριμμάτων, θα εκσυγχρονιστούν. Και βέβαια πολιτεία και επιχειρήσεις μαζί με τις τοπικές κοινωνίες πρέπει να διασφαλίζουν τόσο την προστασία του περιβάλλοντος όσο και τον χαρα-

Στα ύψη ο ελληνικός τουρισμός, μεγάλες οι νέες προκλήσεις

Στα κορυφαία τουριστικά brands παγκοσμίως η Ελλάδα, με αυξημένα έσοδα και ποιοτικότερους επισκέπτες. Στοιχείο για επιχειρήσεις και πολιτεία η διατήρηση της επιτυχίας

κτήρια των προορισμών. Αλλιώς θα μεταμορφωθούν σε κακά εξυπηρετούμενα «φθηνά» θεματικά πάρκα που σύντομα θα δουν τις αφίξεις και τις εισπράξεις να καταρρέουν. Το γνώρισε πριν από λίγα χρόνια η Μύκονος και φέτος η Σαντορίνη, με θρυσάλλια –αλλά όχι αιτία– τους σεισμούς νωρίτερα φέτος. Ο επιστημονικός διευθυντής του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) δρ Αρnis Ικκος, μιλώντας στην «Καθημερινή», εξηγεί: «Η Ελλάδα διαθέτει

Τα νησιά, η ηπειρωτική Ελλάδα αλλά και η πρωτεύουσα και η Θεσσαλονίκη σφύζουν πλέον από επισκέπτες που δεν θυμίζουν σε τίποτα εκείνους που είχαμε γνωρίσει παλαιότερα.

ένα πολύ ισχυρό brand ως τουριστικός προορισμός στις κύριες αγορές μας. Είναι Νο. 3 πιο επιθυμητός προορισμός στη Γερμανία, στη Γαλλία και στην Ιταλία, Νο. 5 στο Ην. Βασίλειο και Νο. 6 ευρωπαϊκός προορισμός για τις ΗΠΑ». Επισημαίνει δε πως πλέον οι «βασικοί μας ανταγωνιστές είναι η Ισπανία, η Ιταλία και η Γαλλία, που είναι πολύ μεγαλύτερες χώρες και ώριμοι προορισμοί». Μπορεί όμως αυτή η επιτυχία να συνεχιστεί; Μπορεί ο τουρισμός να μπει στον αυτόματο πιλότο και να συνεχίσει να φέρνει χρήμα και δόξα στην Ελλάδα χωρίς να δημιουργεί προβλήματα; «Για να διατηρήσει αυτή τη θέση που απέκτησε έπεται από πολυτελείς προσπάθειες

Δημοσιεύματα εμβληματικών ξένων μέσων ενημέρωσης μιλούν με τα καλύτερα λόγια για την Ελλάδα, ενώ οψίμως συμπεριλαμβάνουν και νέους προορισμούς της ως κορυφαίες επιλογές. Όσοι επισκέφθηκαν την Πάτμο φέτος ή τα τελευταία λίγα χρόνια θα διαπίστωσαν την παρουσία ιδιαίτερα εύπορων ξένων αλλά και Ελλήνων επισκεπτών, όπως βέβαια και την αλματώδη άνοδο των τιμών σε καταλύματα και εστίαση.

όλων των εμπλεκόμενων φορέων, θα πρέπει να έχει σχέδιο, οργάνωση, διακυβέρνηση και υποδομές», απαντάει ο Αρ. Ικκος. «Με αυτά θα μπορέσει να εκμεταλλευτεί την ισχυρή θέση που κατέχει, ώστε να διευρύνει την τουριστική δραστηριότητα στον χώρο και τον

χρόνο, δηλαδή στις περιφέρειες που σήμερα έχουν λίγο ή ελάχιστα τουρισμό, αν και διαθέτουν όλους τους κατάλληλους πόρους, καθώς και τον χρόνο, δηλαδή σε περιόδους εκτός της θερινής τουριστικής σεζόν, ώστε να αμβλυνθεί η εποχικότητα», συμπληρώνει.

Ποια μορφή πρέπει λοιπόν να πάρει αυτό το σχέδιο; «Προϋπόθεση για την επίτευξη αυτών των στόχων, σε ένα διεθνές περιβάλλον που ο ανταγωνισμός διαρκώς διευρύνεται και εντείνεται, είναι η διαχείριση των προορισμών και η ανάπτυξη νέων τουριστικών

προϊόντων, στη βάση των διαθέσιμων πόρων που θα οδηγήσουν σε αύξηση της διάρκειας παραμονής και της δαπάνης των επισκεπτών», εκτιμά ο επιστημονικός διευθυντής του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.

Το ΙΝΣΕΤΕ έχει καταθέσει ολοκληρωμένη πρόταση στρατηγικής και σχεδίων δράσης, με προτεραιοποίηση προϊόντων και αγορών αλλά και προτάσεις για σχεδόν 2.000 αναγκαίες δράσεις, για την ανάπτυξη 36 προορισμών που κα-

Η Ελλάδα είναι τρίτος πιο επιθυμητός προορισμός στη Γερμανία, στη Γαλλία και στην Ιταλία, πέμπτος στο Ην. Βασίλειο και έκτος πιο δημοφιλής για τις ΗΠΑ.

λύπτουν όλη τη χώρα. Τα σχέδια αυτά βασίζονται στην ανάπτυξη 6 κύριων (Ηλιος και Θάλασσα, City Break, Πολιτισμός, MICE, Yachting και Κρουαζιέρα) και 7 συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων (Sports & Activities, Αγροτουρισμός, Οικοτουρισμός, Γαστρονομικός, Ευεξίας, 3ης ηλικίας, επίσκεψη σε συγγενείς και φίλους) και των αντίστοιχων αγορών. Η πρόκληση είναι μεγάλη και έχει πολλές πτυχές, όπως να μπορέσει η χώρα να διατηρήσει και να προσελκύσει ακόμα περισσότερους επισκέπτες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ανθρώπους που δαπανούν δεκάδες χιλιάδες ευρώ σε κάθε ταξίδι και μπορεί ενίοτε να αγοράσουν ακόμα και ακίνητα. Είναι ώριμη η Ελλάδα

να υποδεχθεί αυτούς τους ολοένα και πιο απαιτητικούς εύπορους επισκέπτες; Η Τζάκλιν Σιένα Ινττα, διευθύνουσα σύμβουλος της Sienna Charles, μιας εταιρείας συμβούλων ταξιδιών που απευθύνεται σε δισεκατομμυριούχους, το παγκόσμιο 1% με βάση τα εισοδηματικά του κριτήρια, εκμυστηρεύεται πριν από λίγες μέρες στη δημοσιογράφο Εϊμι Λούις Μπέιλι του Bloomberg: «Έχουμε παρατηρήσει μια μετάπτωση από τα συνήθη πολυτελή σημεία προς προορισμούς οι οποίοι προσφέρουν μια βαθύτερη αίσθηση ιδιαιτερότητας και αποκλειστικότητας».

Οι πελάτες της προτιμούν ολοένα και περισσότερο μέρη που απαιτούν πραγματικά προσπάθεια για να τα προσεγγίσουν, σηματοδοτώντας μια επιθυμία για εμπειρίες που είναι σκόπιμα εκτός της πεπατημένης και μη διαθέσιμες στις μάζες: «Λίμνη Ορτα αντί για Λίμνη Κόμο. Κορσική αντί για Κάννες. Ιδιωτικά νησιωτικά θέρετρα στην Καραϊβική, όπως το Como Parrot Cay ή το Jumby Bay Island, αντί για τα διάσημα στέκια του Saint Barth's. Και Πάτμο αντί για Μύκονο», σημειώνει εμφατικά. Πράγματι όσοι επισκέφθηκαν την Πάτμο φέτος ή τα τελευταία λίγα χρόνια, θα διαπίστωσαν την παρουσία ιδιαίτερα εύπορων ξένων αλλά και Ελλήνων επισκεπτών, όπως βέβαια και την αλματώδη άνοδο των τιμών σε καταλύματα και εστίαση. Μη διαθέτοντας αεροδρόμιο και ευρισκόμενη τουλάχιστον 10 ώρες μακριά διά θαλάσσης από την Ατική, παραμένει προστατευμένη –για την ώρα– από μάζες όπως αυτές που έχουν πλημμυρίσει τη Σαντορίνη ή εκείνες που αλλοτρίωσαν τη Μύκονο και αυτές που συρρέουν στην Πάρο. Με υποδομές όμως που μόλις επαρκούν κατά τις περιόδους αιχμής για να υποστηρίξουν τους ανθρώπους που φιλοξενεί, το ρίσκο να απογοητεύσει τους απαιτητικούς επισκέπτες της είναι υπαρκτό. Αυτό ισχύει άλλωστε και για τους περισσότερους άλλους προορισμούς της χώρας. Η ασφυκτική ατμόσφαιρα που επικράτησε στην κορύφωση της σεζόν φέτος στη Σύμη, στους Παξούς αλλά και σε Νάξο, Τήνο, όπως και σε κάποιους κάποτε αζήτητους προορισμούς όπως η Λέρος, είναι ενδεικτική της πρόκλησης.

SUMMER FLASH SALE

-60% ON ALL

ΑΠΟ 28-31 ΑΥΓ.

ΓΥΑΛΙΑ ΗΛΙΟΥ - ΟΠΤΙΚΟΙ ΣΚΕΛΕΤΟΙ - ΟΠΤΙΚΟΙ ΦΑΚΟΙ - ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ

*Η έκπτωση δεν μπορεί να συνδυαστεί με καμία άλλη προσφορά, συμπεριλαμβανομένης της 1+1 ΔΩΡΕΑΝ.

Απόβαση hi-tech ελληνικής εταιρείας σε βάση των ΗΠΑ

Το αμερικανικό πολεμικό ναυτικό δοκιμάζει στο Newport την τεχνολογία της ελληνικής startup Sotiria για υποθαλάσσια επιτήρηση

Βαλίτσες για Αμερική ετοιμάζει η ελληνική νεοφυής εταιρεία Sotiria Technology, καθώς, στις 26 Αυγούστου, σε δύο μέρες από σήμερα, θα αποβιβαστεί στην ιστορική ναυτική βάση στο Newport του Rhode Island για να παρουσιάσει στο αμερικανικό πολεμικό ναυτικό τις καινοτομίες της γύρω από την υποθαλάσσια επιτήρηση ακόμη και κρίσιμων υποδομών. «Επειτα από μία απαιτητική διαδικασία επιλέχθηκαν να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα γύρω στις 5-6 εταιρείες παγκοσμίως. Εάν δεν κάνω λάθος, πρέπει να είμαστε η πρώτη ελληνική εταιρεία που θα μεταβεί στο Newport και θα συνεργαστεί με το αμερικανικό πολεμικό ναυτικό», εξηγεί στην «Κ» ο Αγγελος Τσερέκλας-Ζαφειράκης, γενικός διευθυντής της εταιρείας. Μάλιστα, για όσες καταφέρουν να ξεχωρίσουν, δεν είναι απίθανο η συνεργασία αυτή να οδηγήσει στη σύναψη κάποιου συμβολαίου που θα της δώσει μόνιμο χαρακτήρα. «Είμαστε πολύ χαρούμενοι διότι ήδη υπογράψαμε ένα συμβόλαιο που αναφέρει τις λέξεις R&D collaboration (συνεργασία Έρευνας & Ανάπτυξης), υπογεγραμμένο από αξιωματικό του πολεμικού ναυτικού». Στις αποσκευές της, η ομάδα της Sotiria Technology δεν θα παραλείψει φυσικά να συμπερι-

τη τεχνολογία της στο πεδίο και συγκεκριμένα στον βυθό της θάλασσας. «Έχουμε τοποθετήσει αισθητήρες κάτω από το νερό, τόσο στην Ελλάδα όσο και εκτός Ελλάδος. Αυτοί αντλούν δεδομένα και εξαγουν χρήσιμα συμπεράσματα». Η εταιρεία, στο πλαίσιο άσκησης του NATO, έχει τοποθετήσει το σύστημά της στην Πορτογαλία σε συνεργασία με την ωκεανογραφική υπηρεσία του πορτογαλικού πολεμικού ναυτικού, ενώ το 2027 θα ακολουθήσει το λιμάνι της γαλλικής πόλης Τουλόν, στο πλαίσιο ευρωπαϊκού προγράμματος. Εκτός από την υποθαλάσσια επιτήρηση για την ανίχνευση πιθανών απειλών, η τεχνολογία της μπορεί να αξιοποιηθεί από λιμένες στρατηγικής σημασίας, καθώς και για την επιτήρηση υποθαλάσσιων υποδομών, όπως π.χ. ένα καλώδιο διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας ή ένας αγωγός. Η νεοφυής εταιρεία έκανε τα πρώτα της βήματα τον Νοέμβριο του 2021 και ταξίδεψε έως τη Βοστώνη, αφού επέλεξε από το NATO για να συμμετάσχει στο πρόγραμμα Diana. Έτσι, άρχισε να μπαίνει κι εκείνη στο διεθνές ραντάρ της αμυντικής τεχνολογίας, κλάδος που τελευταία γνωρίζει τεράστια ανάπτυξη, την ώρα που η Ευρώπη επιδιώκει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των νέων γεωπολιτικών εξελίξεων. «Είναι σαφές ότι αυτή τη στιγμή υπάρχει ανάγκη στον κλάδο της άμυνας», επισημαίνει, περιγράφοντας το πρόβλημα που επιδιώκει να λύσει η δική τους τεχνολογία. «Είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν πιθανοί κίνδυνοι μέσα στη θάλασσα, δεν υπάρχει ούτε Ιντερνέτ, ούτε επικοινωνίες, ούτε ραντάρ. Συνεπώς, ο κλάδος αυτός έχει αρχίσει να μπαίνει ψηλά σε προτεραιότητα. Εμείς λοιπόν προσπαθούμε να αναπτύξουμε χρήσιμη τεχνολογία, για την οποία παρατηρούμε ότι υπάρχει σημαντικό ενδιαφέρον», επισημαίνει ο κ. Τσερέκλας-Ζαφειράκης. Ο ίδιος αποφοίτησε από το τμήμα μηχανολόγων μηχανικών του ΕΜΠ και αργότερα ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ολλανδία. «Η Ελλάδα είναι ευρέως γνωστή για τη

Η Sotiria Technology, στο πλαίσιο άσκησης του NATO, έχει τοποθετήσει το σύστημά της στην Πορτογαλία σε συνεργασία με την ωκεανογραφική υπηρεσία του πορτογαλικού πολεμικού ναυτικού, ενώ το 2027 θα ακολουθήσει το λιμάνι της γαλλικής πόλης Τουλόν, στο πλαίσιο ευρωπαϊκού προγράμματος.

ναυτιλία της και διαθέτει έναν από τους μεγαλύτερους υποβρύχιους στόλους παγκοσμίως. Παρότι στη χώρα μας υπάρχουν άτομα με υψηλή κατάρτιση σε αυτόν τον τομέα αλλά και με αγάπη για τη θάλασσα και τον βυθό, εταιρείες όπως η δική μας, που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο χώρο, είναι περιορισμένες». Η Sotiria Technology, όπως και αρκετές άλλες νεοφυείς επιχειρήσεις με εφαρμογές αμυντικής τεχνολογίας «ψηφίζει» Ελλάδα, διατηρώντας κεντρικά γραφεία για το τμήμα software engineering στην Ομόνοια, αλλά και νέα μονάδα παραγωγής στον «Δημόκριτο». Η ομάδα αποτελείται από 15 άτομα, εκ των οποίων οι περισσότεροι είναι εξειδικευμένοι μηχανικοί.

Στο μεταξύ, το τελευταίο διάστημα, εκτός από τη Sotiria Technology, όλο και περισσότερες ελληνικές startups αναπτύσσουν τεχνολογίες στη χώρα μας και εισέρχονται στη μάχη της αμυντικής βιομηχανίας. Από ηλεκτρικά μη επανδρωμένα ελικόπτερα εξοπλισμένα με συστήματα επικοινωνίας αδιάρρηκτα από τον αντίπαλο μέχρι και τζετ καμικάζι, ικανά να εξουδετερώσουν τον εχθρό. Αυτές είναι μερικές από τις τεχνολογίες made in Greece, που έχουν κάνει δυναμική εμφάνιση το τελευταίο διάστημα, σε μία περιο-

Η τεχνολογία της μπορεί να αξιοποιηθεί από λιμένες στρατηγικής σημασίας, καθώς και για την επιτήρηση υποθαλάσσιων υποδομών, όπως καλώδια ηλεκτρικής διασύνδεσης ή αγωγούς.

δο που τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. αυξάνουν τις αμυντικές δαπάνες, ενώ μαίνεται ο πόλεμος στην Ουκρανία και η κατάσταση στη Μέση Ανατολή εμπνέει ανησυχία. Σύμφωνα με στοιχεία του Sifted, ο τομέας της ευρωπαϊκής αμυντικής τεχνολογίας βρίσκεται σε άνοδο, καθώς τα venture capital funds χορήγησαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025, 946,3 εκατ. ευρώ σε startups του κλάδου, ποσό αυξημένο κατά 26% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό εξάμηνο.

Όπως σημειώνει, τα στοιχεία αυτά τοποθετούν τον κλάδο του defence tech για πρώτη φορά μεταξύ των πέντε κορυφαίων κλάδων με βάση τα κεφάλαια που έχουν διαθέσει οι επενδυτές. Εκτός από τα ποσά χρηματοδότησης, το πρώτο εξάμηνο του 2025 αξιοσημείωτη άνοδος της τάξης του 54% σημειώθηκε και στον συνολικό αριθμό των deals σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

Αρχειονόμοι και Δημόσια Διοίκηση

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗ**

Ζούμε σε μια εποχή (κοινωνία της πληροφορίας) που η πληροφορία παράγεται και διαδίδεται με ιλιγγιώδη ρυθμό. Εγγραφα, δεδομένα, τεκμήρια επικοινωνίας αποθηκεύονται καθημερινά στο ψηφιακό περιβάλλον από δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς. Παράλληλα, λέξεις όπως «διαφάνεια», «λογοδοσία» και «αποτελεσματικότητα», «θεσμική μνήμη» επαναλαμβάνονται σχεδόν μηχανικά στον δημόσιο λόγο. Κι όμως, σπάνια γίνεται αναφορά στον ρόλο του αρχειονόμου, ενός επαγγέλματος της πληροφορίας, των εγγράφων και των αρχειών. Η τεκμηρίωση δεν είναι μια απλή γραφειοκρατική διαδικασία. Είναι η βάση για τη διατήρηση της μνήμης, για την ορθή και τη δημοκρατική λειτουργία κάθε οργανισμού. Η σωστή διαχείριση των εγγράφων –φυσικών ή ψηφιακών– επιτρέπει την άμεση πρόσβαση σε κρίσιμη πληροφορία,

την απόδειξη αποφάσεων, τη συμμόρφωση με το νομικό πλαίσιο και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και των εργαζομένων. Τα αρχεία, είτε πρόκειται για ένα e-mail είτε για έναν φάκελο που περιέχει πληροφορίες για μια κυβερνητική απόφαση, είναι τεκμήρια δράσης. Κι αυτά χρειάζονται φροντίδα, διάθρηση και σχέδιο. Παραθέτουμε έναν ορισμό για το τι είναι αρχείο, από το Διεθνές Συμβούλιο των Αρχείων: τα αρχεία είναι όλα εκείνα τα κατάλοιπα της ανθρώπινης δραστηριότητας που επιλέγουμε να διατηρήσουμε για να έχουμε μια επαρκή αποτύπωση του παρελθόντος στο μέλλον. Όπως τα ιστορικά υποκείμενα είναι διαφορετικά και πολυσχιδιά, έτσι και τα γραπτά κατάλοιπά τους έχουν διάφορες μορφές (έγγραφα, ηχητικά τεκμήρια, φωτογραφίες, βίντεο, τεχνικά σχέδια) και τα συναντάμε σε διαφορετική σύνθεση σε κάθε οργανισμό.

Η ένταξη ενός αρχειονόμου σε έναν οργανισμό μπορεί να προκαλέσει δομική μεταμόρφωσή του. Μέσα από τη δημιουργία πολιτικών διαχείρισης εγγράφων, τον

καθορισμό κύκλου ζωής για την πληροφορία και την ορθή ταξινόμηση και αποθήκευση των αρχείων, επιτυγχάνεται:

Διαφάνεια: Κάθε απόφαση ή ενέργεια μπορεί να τεκμηριωθεί και να ανασυρθεί όταν χρειάζεται.

Αποτελεσματικότητα: Ο χρόνος που σπαταλούν οι υπάλληλοι στην αναζήτηση ή επανάληψη διαδικασιών μειώνεται σημαντικά.

Λογοδοσία: Υπάρχει ίκνος για κάθε διοικητική πράξη, καθιστώντας την εξουσία ελέγχιμη και υπεύθυνη.

Νομική ασφάλεια: Η ορθή τήρηση των εγγράφων εξασφαλίζει τη συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία (GDPR, δημόσια διοίκηση, εταιρικά αρχεία κ.λπ.).

Η σημασία του αρχειονόμου έχει ήδη αναγνωριστεί σε χώρες με προηγμένη δημόσια διοίκηση και οργανωμένο ιδιωτικό τομέα. Μέσω του συστήματος GCDOCS, η καναδική κυβέρνηση ενίσχυσε τη διαχείριση εγγράφων σε ομοσπονδιακούς φορείς, με τη συμβολή αρχειονόμων και information managers. Το αποτέλεσμα ήταν μείωση κόστους, καλύτερη λή-

ψη αποφάσεων και μεγαλύτερη διαφάνεια προς τους πολίτες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει διαμορφώσει τη δική της πολιτική διαχείρισης εγγράφων και αρχειακού υλικού, την οποία ονομάζει e-Domec. Με βάση αυτή την πολιτική όλες οι υπηρεσίες έχουν καταγράψει όλες τις κατηγορίες φακέλων και εγγράφων που δημιουργούν καθημερινά και δεσμεύονται έπειτα από χρονικό διάστημα 30 χρόνων να διαθέτουν το υλικό τους στο κοινό.

Η αλήθεια είναι ότι στη χώρα μας οι αρχειονόμοι συχνά παραμένουν στο περιθώριο. Συνήθως απουσιάζουν εντελώς από κρίσιμες δομές του δημόσιου τομέα, με αποτέλεσμα τη χαοτική διαχείριση πληροφοριών, τη σπατάλη χρόνου και πόρων, την αδυναμία τεκμηρίωσης αποφάσεων και –εν τέλει– την υπονόμευση της εμπιστοσύνης στους θεσμούς.

Ο αρχειονόμος δεν είναι απλώς ένας «ταξινόμητης εγγράφων». Είναι ο άνθρωπος που φροντίζει ώστε η πληροφορία να μη χάνεται, να είναι προσβάσιμη, κατανοητή, τεκμηριωμένη και διατη-

ρημένη με τρόπο που εξυπηρετεί και το σήμερα και το αύριο. Η σωστή αρχειοθέτηση διευκολύνει τις εσωτερικές λειτουργίες, μειώνει την επανάληψη εργασιών, εξοικονομεί χρόνο και χρήμα και κυρίως: ενισχύει την εμπιστοσύνη των πολιτών. Φανταστείτε έναν δήμο όπου κάθε απόφαση, μελέτη και σύμβαση είναι άμεσα διαθέσιμη με σωστή τεκμηρίωση. Ή έναν οργανισμό υγείας όπου όλα τα δεδομένα περιθαλψής είναι οργανωμένα για να μπορούν να αξιοποιηθούν σε ερευνητικό και διοικητικό επίπεδο. Ή, πιο απλά, έναν πολίτη που ζητάει πρόσβαση σε ένα παλιό διοικητικό έγγραφο και το βρίσκει αυθημερόν. Ολα αυτά απαιτούν έναν επαγγελματία που γνωρίζει πώς δομούνται, αποθηκεύονται και διατηρούνται οι πληροφορίες. Η ενίσχυση των δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων που διαχειρίζονται αρχεία δεν αφορά μόνο τους «ειδικούς» ή τους ερευνητές. Ωφελούνται:

Οι πολίτες, που αποκτούν πρόσβαση στην πληροφόρηση και μπορούν να τεκμηριώσουν τα δικαιώματά τους.

Οι δημόσιες υπηρεσίες, που λειτουργούν πιο ορθολογικά και περιορίζουν τα λάθη ή τις καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των πολιτών.

Οι φορείς, που βασίζουν τις αποφάσεις τους σε τεκμηριωμένα δεδομένα.

Τι θα μπορούσε να αλλάξει η ισχυρή παρουσία των αρχειονόμων στον δημόσιο τομέα.

Η τεκμηρίωση έχει τη δύναμη να φωτίσει ζητήματα μείζονος σημασίας: από το πώς λειτουργήσε το κράτος στην πανδημία, μέχρι τη διαχείριση φυσικών πόρων, τα έργα υποδομής, ή ακόμη και τις κοινωνικές ανισότητες. Πολλά από τα ερωτήματα που θέτουν οι πολίτες, οι δημοσιογράφοι ή η ακαδημαϊκή κοινότητα μπορούν να απαντηθούν μόνο μέσω αρχειακής έρευνας. Το τελευταίο διάστημα εκατοντάδες συμπατριώτες μας από την Ολλανδία και τις ΗΠΑ καταθέτουν αιτήματα σε δημόσιες υπηρεσίες αναζητώντας τους ατομικούς φακέλους που περιγράφουν τη διαδικασία υιοθέτησής τους. Σε μια εποχή αμφισβήτησης και παραπληροφό-

ρνης, τα τεκμήρια λειτουργούν ως ανάχωμα: αποδεικνύουν, διαψεύδουν, ερμηνεύουν.

Η Ελλάδα διαθέτει άξιους επαγγελματίες αρχειονόμους και ιστορικά και ενεργά σημαντικά αρχεία, όμως λείπει η σταθερή θεσμική και οικονομική υποστήριξη. Το κράτος οφείλει να εντάξει τον αρχειονόμο στον κορμό της δημόσιας διοίκησης, να ενισχύει σταθερά τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, να επιδοτήσει τα ιδιωτικά αρχεία εφόσον συμβάλλουν στη διατήρηση της κοινωνικής μνήμης (αρχεία καλλιτεχνών, λογοτεχνών) και να αξιοποιήσει τους επαγγελματίες αρχειονόμους στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Η αρχειακή πολιτική δεν είναι μερικές ακόμη σελίδες του κυκεώνα της γραφειοκρατίας. Είναι θεμέλιο διακυβέρνησης, δημοκρατίας και κοινωνικής συνειδησίας για κάθε κράτος.

Ο κ. Γιάννης Στογιαννίδης είναι αναπληρωτής καθηγητής, επιστημονικός υπεύθυνος έργου 2025-2027 πρακτικής άσκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Μπειτέ στην κλήρωση με τις κάρτες Mastercard! Για συναλλαγές από 1 έως 31 Αυγούστου.

Ελάχιστο ποσό μηνιαίας χρήσης κάρτας €800. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

22 πακέτα για **22** άτομα για **τη Formula 1** στο Abu Dhabi

ALPHA SPEND & WIN

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025

TOP KINISIS

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η αβέβαιη εμπορική πολιτική της Ευρώπης

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η Ευρώπη υστερεί στην εφαρμογή «δραστικής» εμπορικής πολιτικής όπως κάνουν οι άλλοι δύο μεγάλοι του κόσμου, ΗΠΑ και Κίνα. Ωστόσο φαίνεται ότι η επιβολή δασμών δεν έχει πλήξει την Ευρώζη παρά τον εξαγωγικό προσανατολισμό της.

Ο ιδιωτικός τομέας στην Ευρώζη αναπτύχθηκε με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων δεκαπέντε μνών, καθώς η μεταποίηση βγήκε από τριετή ύφεση. Ενώ οι υπηρεσίες αποδυναμώθηκαν λίγο, η μεταποίηση σημείωσε άλμα ξεπερνώντας τις προβλέψεις για ελαφρά επιβράδυνση και καταγράφοντας την πρώτη άνοδο της από τον Ιούλιο του 2022.

Οι επιδόσεις αυτές μοιάζουν αντιφατικές όταν η συμφωνία με τις ΗΠΑ επιβραύνει τις εξαγωγές ευρωπαϊκών προϊόντων. Αποδίδεται όμως ακριβώς στην αναμονή των νέων δασμών επειδή οι αμερικανικές επιχειρήσεις έσπευσαν να αυξήσουν τις παραγγελίες τους προλαμβάνοντας το επιπλέον κόστος. Η απειλή των δασμών επιτάχυνε τη διεθνή ανάπτυξη, αφού το ΔΝΤ επισημαίνει ότι η παγκόσμια ανάπτυξη το πρώτο τρίμηνο ήταν υψηλότερη από την αναμενόμενη κατά μισή ποσοστιαία μονάδα. Ωστόσο η ανθεκτικότητα που δείχνει η ευρωπαϊκή οικονομία μοιάζει προσωρινή και όλες οι εκτιμήσεις συγκλίνουν στη διαπίστωση ότι κατά το τρίτο τρίμηνο της χρονιάς η ευρωπαϊκή οικονομία θα εμφανίσει επιβράδυνση.

Υποτιθέται ότι η Ευρώπη στρέφεται προς άλλες κατευθύνσεις πέραν των ΗΠΑ καθώς έχει εμπορικές συμφωνίες με 72 χώρες, το μεγαλύτερο δίκτυο εμπορικών συμφωνιών στον κόσμο. Ωστόσο οι συμφωνίες αυτές δεν αρκούν όταν έχει αλλάξει η πραγματικότητα. Το-

σο οι ΗΠΑ όσο και η Κίνα ακολουθούν «επιθετική» εμπορική πολιτική με μέτρα όπως απαγόρευση εξαγωγών πρώτων υλών, έλεγχο ξένων επενδύσεων, περιορισμό εξαγωγών τεχνολογικών προϊόντων. Διαθέτουν κρατικά συστήματα συλλογής εμπορικών πληροφοριών που διευκολύνουν την άμεση ανάληψη πρωτοβουλιών επιδιώκοντας «τεχνολογική ανεξαρτησία».

Στην Ευρώπη, πάνω από 80% των ψηφιακών υποδομών και τεχνολογιών εισάγονται και γι' αυτό δημιουργήθηκε η πρωτοβουλία EuroStack το 2023 και εξελίσσεται, όπως όλα, αργά.

Υπάρχει βέβαια η στρατηγική που ετοίμασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά η εφαρμογή της είναι σχεδόν ανέφικτη καθώς δεν υφίστανται μηχανισμοί όπως η US Office of Foreign Assets Control (OFAC) στις ΗΠΑ, ή οι αντίστοιχες υπηρεσίες ελέγχου εξαγωγών στην Κίνα. Προβλέπεται οι δυνατότητες περιορισμού της πρόσβασης στις αγορές, ελέγχου ξένων άμεσων επενδύσεων και συμμετοχής στις κρατικές προμήθειες. Οι σχετικές αποφάσεις όμως έχουν πολλούς περιορισμούς ώστε να διασφαλίζεται ότι η Επιτροπή δεν τις επιβάλλει χωρίς την έγκριση των κρατών-μελών. Και όταν υπάρχουν διαφωνίες ανάμεσα στα κράτη ανοίγει μια διαπραγματεύση που δεν κλείνει.

Η Ευρώπη διαμόρφωσε ένα υπερόπλο, αλλά με τόσες ασφαλιστικές δικλίδες και προϋποθέσεις που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Δεν διαθέτει πληροφορίες γρήγορα, δεν έχει τη διοικητική υποδομή για τη διαχείρισή τους, ούτε την εσωτερική συναίνεση για να κινηθεί. Απλώς παρακολουθεί τους άλλους που μπορούν αλλά έχουν και δική τους τεχνολογία.

Ενώ περιμένει ακόμη να δει την οικονομία της να αναπτύσσεται μετά τη χαλάρωση του «φρένου χρέους», η Γερμανία επιστρέφει και πάλι στην ύφεση, με την οποία φλερτάρει μονίμως εδώ και περίπου τρία χρόνια. Η εικόνα προκύπτει από τα αναθεωρημένα στοιχεία που δόθηκαν χτες στη δημοσιότητα και αφορούν το ΑΕΠ της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής οικονομίας, όπως διαμορφώθηκαν το β' τρίμηνο. Πρόκειται για συρρίκνωση κατά 0,3%, σαφώς μεγαλύτερη από τις προβλέψεις που μιλούσαν για μείωση του ΑΕΠ κατά 0,1%. Όπως τονίζουν οικονομικοί αναλυτές, τα επί μέρους στοιχεία καταδεικνύουν πολύ μεγαλύτερη πτώση του μεταποιητικού τομέα

Το γερμανικό ΑΕΠ έχει μειωθεί τα έξι από τα τελευταία δέκα τρίμηνα και κυμαίνεται σε επίπεδα κοντά σε εκείνα του 2019.

και των επενδύσεων.

Η είδηση είναι δυσόιανη για την κυβέρνηση που καγκελαρίου Φρίντριχ Μερτς, που έκανε το μεγάλο βήμα να χαλαρώσει τους κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας και να δρομολογήσει έναν εκταμένο δανεισμό, με τον οποίο θα χρηματοδοτήσει επενδύσεις ύψους ενός τρις. ευρώ σε υποδομές ή ανακαίνιση απρχαιωμένων υποδομών, αλλά και την ενίσχυση της άμυνας της χώρας. Η κίνηση είχε έως τώρα απειρεί αισιοδοσία στους οικονομολόγους, που προέβλεψαν ότι θα οδηγούσε τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης σε πορεία ανάπτυ-

Συρρικνώθηκε 0,3% η οικονομία της Γερμανίας το δεύτερο τρίμηνο

Σημαντική πτώση του μεταποιητικού τομέα και των επενδύσεων

Οι εξαγωγές γερμανικών προϊόντων το β' τρίμηνο μειώθηκαν κατά 0,6%, ενώ παράλληλα υποχώρησαν κατά 1,9% οι επενδύσεις κεφαλαιουχικών ειδών, εν μέρει εξαιτίας της ραγδαίας πτώσης των αγορών εταιρικών αυτοκινήτων.

ξης σχεδόν άμεσα – για την ακρίβεια μέσα στους πρώτους μήνες του επόμενου έτους. Η συρρίκνωση το β' τρίμηνο εξουδετερώνει, όμως, τώρα την καλή επίδοση που επέδειξε η γερμανική οικονομία το α' τρίμηνο του έτους όταν σημείωσε ανάπτυξη 0,3% χάρη στο άλμα των γερμανικών εξαγωγών στις ΗΠΑ. Εν ολίγοις, ο παράγοντας που ενίσχυσε τη γερμανική οικονομία το πρώτο τρίμηνο ήταν οι προσπάθειες των αμερικανικών επιχειρήσεων να διασφαλίσουν μεγάλα αποθέματα προτού επιβληθούν οι δασμοί στα εισαγόμενα προϊόντα.

Το ΑΕΠ της Γερμανίας έχει

συρρικνωθεί τα έξι από τα τελευταία δέκα τρίμηνα και κυμαίνεται σε επίπεδα κοντά σε εκείνα του 2019. Οι περισσότεροι οικονομικοί αναλυτές παραμένουν, πάντως, σε γενικές γραμμές αισιόδοχοι για τις προοπτικές της γερμανικής οικονομίας, με τον Ραλφ Σολβίν της Commerzbank να προεξοφλεί πως η ανάπτυξη θα κορυφωθεί στη Γερμανία «μέσα στα επόμενα τρίμηνα». Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του, θα υπάρξει θετικός αντίκτυπος από τα χαμηλά επιτόκια της ΕΚΤ που έχουν ήδη μειωθεί στο 2% μέσα στους τελευταίους 12 μήνες, αλλά και από τη δημοσιονομι-

κή χαλάρωση. Δεν παραλείπει, ωστόσο, να προειδοποιήσει πως η ανάκαμψη θα παραμείνει σε πολύ μέτρια επίπεδα. Οι εξελίξεις στη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία δικαιώνουν τις εκτιμήσεις που εξέφρασε μέσα στην εβδομάδα η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, όταν δήλωσε πως ήδη εξανεμίζεται η τόνωση που έλαβαν οι ευρωπαϊκές οικονομίες από την προσπάθεια των αμερικανικών επιχειρήσεων να δημιουργήσουν επαρκή αποθέματα. Σε πάνελ στη Γενεύη η κ. Λαγκάρντ τόνισε μάλιστα πως είναι ήδη προφανές στα στοιχεία του β' τριμήνου η προβλεπόμε-

νη επιβράδυνση στην ανάπτυξη της Ευρώζωνης.

Η εικόνα αποτυπώνεται πλήρως στη μείωση κατά 0,6% που κατέγραψαν οι εξαγωγές γερμανικών προϊόντων το β' τρίμηνο, ενώ παράλληλα μειώθηκαν κατά 1,9% οι επενδύσεις κεφαλαιουχικών ειδών, εν μέρει εξαιτίας της ραγδαίας πτώσης των αγορών εταιρικών αυτοκινήτων. Παράλληλα ο κατασκευαστικός τομέας σημείωσε πτώση 2,1%, η οποία εξορροπήθηκε μερικώς από την αύξηση της κρατικής κατανάλωσης κατά 0,8% και την αύξηση 0,1% της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

5

ΠΑΡ 20:30 (103')

Η Ορχήστρα του Αδελφού μου

Emmanuel Courcol (FR 2024)

Ο βραβευμένος σκηνοθέτης Emmanuel Courcol ισορροπεί ανάμεσα στην κωμωδία και το δράμα στη νέα του ταινία που έκανε πρεμιέρα στο Φεστιβάλ Καννών. Ο Τιμπό, ένας διεθνώς αναγνωρισμένος διευθυντής ορχήστρας, ανακαλύπτει ότι έχει έναν μικρότερο αδερφό, τον Τζιμί. Ο Τζιμί εργάζεται στο εστιατόριο ενός σχολείου και παίζει τρομπόνι στην τοπική ορχήστρα όπου αποτελεί το καμάρι μιας εργατικής κοινότητας που απειλείται από την ανεργία. Όταν ο Τιμπό αντιλαμβάνεται το ταλέντο του αδερφού του, αποφασίζει να τον βοηθήσει. Με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους. @Χώρος Στάθμευσης ΣΕΚ. €8

7

KYP 20:30 (118')

Πάντα Υπάρχει το Αύριο 12+

Paola Cortellesi (ITA 2023)

Το σκηνοθετικό ντεμπούτο της Paola Cortellesi κέρδισε τα Βραβεία Κοινού και Κριτικής Επιτροπής στο Φεστιβάλ της Ρώμης και ψηφίστηκε «ταινία της χρονιάς» από την Ένωση Ιταλών Κριτικών Κινηματογράφου. Μια ταινία στην παράδοση της παλιάς μαυροδαστρής ιταλικής κομεντί, που διηγείται την ιστορία της Ντέλια, μιας φτωχής γυναίκας που δουλεύει σκληρά για να μεγαλώσει τα τρία παιδιά της, στη μεταπολεμική Ιταλία. Με ελληνικούς υπότιτλους. @Χώρος Στάθμευσης ΣΕΚ. €8

9

ΤΡΙ 20:30 (105')

Κίκυα - Πριν το Τέλος του Καλοκαιριού

Κωστής Χαραμουντάνης (GR 2024)

Η γεμάτη χιούμορ ταινία παρουσιάστηκε στο πρόγραμμα ACID στο Φεστιβάλ Καννών και κέρδισε 4 βραβεία στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης 2024. Ένας πατέρας με τα δίδυμα παιδιά του ταξιδεύουν στον Πόρο για τις διακοπές τους. Χωρίς να το γνωρίζουν, τα αδέρφια συναντούν τη βιολογική τους μητέρα, η οποία τα εγκατέλειψε όταν ήταν μωρά. Η συνάντηση θα καταλήξει σε μια γλυκύπικρη ιστορία ενηλικίωσης. Σενάριο, Σκηνοθεσία: Κωστής Χαραμουντάνης. Πρωταγωνιστούν: Συμεών Τσακίρης, Έλσα Λεκάκου, Κωνσταντίνος Γεωργιόπουλος, Έλενα Τοπαλίδου, Αφροδίτη Καποκάκη, Στάθης Αποστόλου, Ιόλη Καλαϊτζή, Χρυσή Βιδαλάκη. Με αγγλικούς υπότιτλους. @Χώρος Στάθμευσης ΣΕΚ. €8

10

TET 20:30 (87')

Ο Μοικανός 12+

Frederic Farrucci (FR 2024)

Η ταινία έκανε πρεμιέρα στο πρόγραμμα Orizzonti Extra στο Φεστιβάλ Βενετίας και κέρδισε το Βραβείο Κοινού Fischer - Meet the Neighbors+ στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Ο Ζοζέφ, ένας από τους τελευταίους κτηνοτρόφους στην Κορσική, δέχεται επίσκεψη από τη μαφία. Θέλουν να του πάρουν τη γη για να την εκμεταλλευτούν τουριστικά αλλά εκείνος αρνείται πεισματικά. Σε μια διένεξη, σκοτώνει άθελά του τον άνδρα που τον απειλεί και μετατρέπεται σε φυγό στο νησί του. Ελληνικοί και αγγλικοί υπότιτλοι. @Χώρος Στάθμευσης ΣΕΚ. €8

12

ΠΑΡ 20:30 (80')

Η Δίκη ενός Σκύλου12+

Laetitia Dosch (EH FR 2024)

Μια δικαστική κωμωδία με φρεσκάδα, χιούμορ και συγκίνηση εγείρει ερωτήματα για τη σχέση μας με τα ζώα. Η ταινία απέσπασε το Βραβείο Palm Dog στο Φεστιβάλ Καννών 2024. Σε αυτό το εξαιρετικά πρωτότυπο φιλμ, μια διασταύρωση ολάσπικ χιούμορ και φιλοσοφικής σάτιρας, η Αβρίλ, μια ανεξάρτητη δικηγόρος γνωστή για το θάρρος της να αναλαμβάνει χαμένες υποθέσεις, αποφασίζει να υπερασπιστεί έναν σκύλο! Ελληνικοί υπότιτλοι. @Χώρος Στάθμευσης ΣΕΚ. €8

14

KYP 17:00 (60')

Η Κούκλα του Φραντς Κάφκα 4+

Humart

Το έργο μάς μεταφέρει στον μαγικό κόσμο μιας «κατά πολλούς» αληθινής ιστορίας, πλημμυρισμένης από συγκίνηση και έντονα συναισθήματα. Μιας ιστορίας που μας θυμίζει πως «ό,τι αγαπάμε μάλλον θα χαθεί, η αγάπη όμως θα επιστρέψει με άλλο τρόπο...». Μια παράσταση γεμάτη εικόνες, μουσική και φυσικά χιούμορ, που έρχεται για να ταξιδέψει μικρούς και μεγάλους. Σκηνοθεσία: Κώστας Σιλβέστρος. Δραματοουργία / Κείμενο / Σίτχοι τραγουδιών: Σταύρος Σταύρου. Μουσική σύνθεση: Θεωδωρής Οικονόμου. Παίζουν: Χριστίνα Παπαδοπούλου, Άντουν Παπαμαχίλ, Αντρέας Κουτσόφτας, Άνθη Κάσινου, Ραφαέλλα Καβάζη. Χορευτής: Γιάννης Οικονομίδης. Μουσικός επί σκηνής: Ανδρέας Μιχαλόπουλος.€12

15

ΔΕΥ 19:30 (90')

Hernan Romero & Friends

Progressive Fusion Project

(Ευρωπαϊκή περιοδεία)

Μια μοναδική συναυλία με τον Hernan Romero, τον παγκοσμίως φήμης Αργεντινοαμερικανό βιρτουόζο κιθαρίστα, συνθέτη και παραγωγό. Βραβευμένος με Grammy & Emmy, ο Hernan Romero θα συνοδεύεται από διεθνείς και ντόπιους επαγγελματίες μουσικούς, καθώς και από κορυφαίους χορευτές του τάνγκο. Στενός συνεργάτης του θρυλικού κιθαρίστα Al Di Meola, ο Hernan Romero έχει εμπλουτίσει την κλασική τζαζ, τη λάτιν και το gypsy flamenco με τις μουσικές παραδόσεις της Μέσης Ανατολής και της Μεσογείου. €30+

17

TET 20:00 (150')

Ellio D'Anna Live in Cyprus

Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού

Ο οραματιστής στοχαστής, συγγραφέας best seller, φιλόσοφος και ιδρυτής του European School of Economics, Elio D'Anna ανεβαίνει στη σκηνή με μια εμπνευσμένη κεντρική ομιλία και live session Ερωτήσεων & Απαντήσεων με το κοινό. Συγγραφέας του διεθνούς best seller «The School for Gods», ο Elio D'Anna είναι γνωστός για τις τολμηρές του ιδέες σχετικά με την ηγεσία, την εσωτερική οικονομία και τη δύναμη του ονείρου. Διοργάνωση: Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού. Σε συνεργασία με το Θέατρο Ριάλτο. Στα Αγγλικά, υπότιτλοι σε όλες τις γλώσσες & διαδικτυακή θέαση. €50+

Σεπτέμβριος 2025

27 & 28

ΣΑΒ 20:30 &

KYP 18:30 & 20:30 (45')

ODE 16+

Έλενα Αντωνίου

Η χορογράφος – περφόρμερ Έλενα Αντωνίου και η μουσικός Μαρία Σπίβακ συναντιούνται για πρώτη φορά στη σκηνή σε ένα έργο που ακολουθεί τη διαδρομή εκείνη που μετακινεί το βλέμμα, τον χώρο, τον χρόνο και τη σχέση με τον θεατή. Οι δύο καλλιτέχνιδες επαναπροσδιορίζουν τον κάθε θεσμικό χώρο παρουσίαις του σε πεδίο συντονισμού, και στέκονται εκεί όπου συναντιούνται η ρήξη και η αναγέννηση. Το ODE είναι μια κατάσταση δυναμική, μελωδική, συμπυκνωμένη – μια πράξη ενσώματης ποίησης. Μια δράση μετάβασης: από τον έλεγχο στη γλώσσα της ανάτασης. Όπως λέει η Audre Lorde: “Speak up instead of fight back. Women must share each other's power.” Ιδέα / Χορογραφία / Ερμηνεία: Έλενα Αντωνίου. Μουσική / Ερμηνεία: Μαρία Σπίβακ. Στο πλαίσιο του προγράμματος Τερψιχόρη 2025. €12 / 10

77777745

rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

Περισσότεροι από 3,5 εκατ. φορολογούμενοι με εισοδήματα άνω των 10.000 ευρώ αναμένεται από το 2026 να δουν μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων. Οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι θα διαπιστώσουν τις αλλαγές από τον Ιανουάριο του 2026, καθώς θα περιοριστεί η μηνιαία παρακράτηση στις αποδοχές τους, ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες με την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων που θα γίνει το 2027.

Οι μειώσεις στη φορολογία εντάσσονται στο πακέτο που θα ανακοινώσει ο πρωθυπουργός Κ. Μητσοτάκης στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης, μαζί με τις ενισχύσεις σε συνταξιούχους και τα μέτρα για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης.

Η νέα φορολογική κλίμακα θα αποτελέσει, όπως όλα δείχνουν, το «βαρύ χαρτί» της κυβέρνησης για την ενίσχυση των εισοδημάτων κυρίως της μεσαίας τάξης, η οποία εδώ και δεκαετίες συμβάλει στον προϋπολογισμό πληρώνοντας τους

Οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι θα διαπιστώσουν τις αλλαγές από τον Ιανουάριο του 2026, καθώς θα περιοριστεί η μηνιαία παρακράτηση στις αποδοχές τους.

υψηλότερους φόρους. Ακόμη και η φορολογική κλίμακα που θεσμοθετήθηκε από την παρούσα κυβέρνηση μετά το τέλος των μνημονίων και συγκεκριμένα το 2019, επιβράβευσε όσους δηλώνουν χαμηλά εισοδήματα, καθώς και τους ελεύθερους επαγγελματίες οι οποίοι είδαν τεράστιες μειώσεις στον λογαριασμό της εφορίας, σε αντίθεση με όσους δήλωναν εισοδήματα άνω των 18.000 ευρώ, που η ελάφρυνση δεν ξεπεράσε τα 18 ευρώ.

Το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης φαίνεται ότι έχει αποκλείσει την τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας, καθώς το κόστος για τον προϋπολογισμό είναι απαγορευτικό και εξετάζει παρεμβάσεις σε συντελεστές και φορολογικά κλίμακα. Όπως έχει δηλώσει πρόσφατα ο υπουργός Κυριάκος Πιερρακίς, «έχουμε σχεδιάσει τα μέτρα με όρους αναπτυξιακής στήριξης της οικονομίας και όχι παροχών. Το σχέδιο της ΔΕΘ είναι συγκεκριμένο και επικεντρώνεται στη μείωση βαρών για τη μεσαία τά-

Οι μειώσεις στη φορολογία εντάσσονται στο πακέτο που θα ανακοινώσει ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης, μαζί με τις ενισχύσεις σε συνταξιούχους και τα μέτρα για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης.

Μείωση φόρου για πάνω από 3,5 εκατ. φορολογούμενους

Οι αλλαγές στη φορολογική κλίμακα αποτελούν το «βαρύ πυροβολικό» του πακέτου μέτρων της ΔΕΘ

ξη. Θέλουμε να πάμε οριζόντια, με ώθηση στην ανάπτυξη και με αφαίρεση βαρών».

Το «καλάθι» της ΔΕΘ

1. Παρεμβάσεις στη φορολογική κλίμακα. Η νέα κλίμακα θα εφαρμοστεί στα εισοδήματα που θα εισπραχθούν από τον Ιανουάριο του 2026. Εμφαση, όπως προαναφέρθηκε, θα δοθεί στη μεσαία τάξη. Η κυβέρνηση σχεδιάζει: – Την προσθήκη ενός ενδιάμεσου συντελεστή στο κλίμακιο εισοδήματος από τα 10.001 ευρώ μέχρι και τα 20.000 ευρώ, τα οποία σήμερα φορολογούνται με συντελεστή 22%.

– Την αύξηση του εισοδήματος πάνω από το οποίο θα εφαρμόζεται ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής. Σήμερα ο ανώτα-

τος φορολογικός συντελεστής

44% επιβάλλεται στο τμήμα του εισοδήματος που υπερβαίνει τα 40.000 ευρώ. Μπορεί ο ανώτατος συντελεστής (44%) να μην είναι από τους υψηλότερους στην Ευρώπη, όμως ενεργοποιείται από πολύ χαμηλά επίπεδα, τουλάχιστον αναλογικά με τον μέσο μισθό. Αντιθέτως, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες ο ανώτατος

συντελεστής ενεργοποιείται για εισοδήματα άνω των 100.000 ή 200.000 ευρώ. – Εκπτώσεις για οικογένειες με παιδιά, καθώς στόχος της κυβέρνησης είναι η στήριξη των οικογενειών μέσω φοροαπαλλαγών. Μεταξύ άλλων εξετάζεται η αναπροσαρμογή του αφορολογήτου ανώτατου με τον αριθμό των τέκνων.

2. Αντιμετώπιση στεγαστικής κρίσης. Μετά το πρόγραμμα «Σπίτι μου II» φαίνεται πως ωριμάζει το σενάριο για το «Σπίτι μου III», με ακόμη πιο ευέλκτους όρους. Παράλληλα αναμένεται να ανακοινωθεί το νέο πλαίσιο αλλά και τα ακίνητα που θα περιλαμβάνει ο πρώτος διεθνής διαγωνισμός κοινωνικής αντιπροσώχης (που θα προκηρυχθεί εντός του έτους) για την κατασκευή και ενοικίαση σε χαμηλές τιμές κοινωνικών κατοικιών. Τέλος εξετάζεται, αν και ακόμη δεν έχουν ληφθεί οριστικές αποφάσεις, η μείωση της φορολογικής επιβαρύνσης για τα εισοδήματα από ενοίκια, ταυτόχρονα με τη χορήγηση κινήτρων προς τους ιδιοκτήτες προκειμένου να διαθέσουν στην αγορά κλειστά σπιτία που κατέχουν. Συγκεκριμένα εξετάζεται η εφαρμογή ενός ενδιάμεσου συντελεστή φορολόγησης στο κλίμακιο του εισοδήματος από τα 12.000 ευρώ έως τα 35.000 ευρώ. Σήμερα το ετήσιο καθαρό φορολογητέο εισόδημα από ενοίκια φορολογείται αυτοτελώς από το πρώτο ευρώ με συντελεστές:

– 15% για τα πρώτα 12.000 ευρώ του εισοδήματος. – 35% για το τμήμα του εισοδήματος από τα 12.001 έως τα 35.000 ευρώ. – 45% για το τμήμα του εισοδήματος πάνω από τα 35.000 ευρώ. 3. Συνταξιούχοι. Στο τραπέζι βρίσκεται και η αύξηση του αριθμού των δικαιούχων της οικονομικής ενίσχυσης των 250 ευρώ, καθώς και η αύξηση του ποσού. Σημειώνεται ότι η διάταξη που έχει ψηφιστεί ορίζει πως έως το τέλος Νοεμβρίου κάθε χρόνου θα καταβάλλεται ο οικονομική ενίσχυση των 250 ευρώ στους συνταξιούχους που έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους και το ετήσιο ατομικό εισόδημά τους φθάνει έως το ποσό των 14.000 ευρώ. Αυτό που εξετάζει η κυβέρνηση είναι η επέκταση του επιδόματος, προκειμένου αυτό να παρουσιαστεί ως μια μόνιμη 13η παροχή, καθώς και η αύξηση του ποσού. Δικαιούχοι της νέας παροχής είναι συνταξιούχοι ΕΦΚΑ στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη γήρατος ή θανάτου κατά τον μήνα Σεπτέμβριο (κάθε έτους αναφοράς και στην περίπτωση του 2025 κατά τον Σεπτέμβριο).

Μειώνονται μεσοσταθμικά 30% τα τεκμήρια διαβίωσης

Εντός του 2026 αναμένεται να πραγματοποιηθεί η αναμόρφωση των τεκμηρίων διαβίωσης ταυτόχρονα με τη μεσοσταθμική μείωσή τους κατά 30%, που αναλαμβάνει επιτροπή που συστάθηκε στο υπουργείο Οικονομικών. Βασικός στόχος των παρεμβάσεων που θα γίνουν είναι η εξάλειψη των στρεβλώσεων και των αδικιών που έχουν διαπιστωθεί κατά την πολυετή εφαρμογή των ρυθμίσεων για τις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης. Η κυβέρνηση θα προχωρήσει σε μια νέα φορολογική μεταρρύθμιση που στοχεύει στη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών ανάμεσα στα νοικοκυριά, με την αλλαγή του τεκμαρτού τρόπου προσδιορισμού των φορολογητέων εισοδημάτων. Είναι ενδεικτικό ότι περισσότεροι από 1,5 εκατ. φορολογούμενοι πλήρωσαν φόρους με βάση το τεκμαρτό εισόδημά τους και όχι το πραγματικό. Μάλιστα το ποσό που τους πρόσθεσε η εφορία ανήλθε στα 4,4 δισ. ευρώ. Οι αλλαγές που εξετάζονται στα τεκμήρια διαβίωσης είναι:

– Στον τρόπο υπολογισμού των τεκμηρίων διαβίωσης για κατοικίες, Ι.Χ. αυτοκίνητα και σκάφη αναψυχής. – Τροποποιήσεις στις διατάξεις για τα ελάχιστα ποσά τεκμηρίων διαβίωσης των 3.000 ευρώ για τους αγάμους και των 5.000 ευρώ για τους γνάμους ή τους συνάψαντες σύμφωνα συμβίωσης. – Εξάλειψη στρεβλώσεων και αδικιών που προκαλεί ο προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης.

Τα τεκμήρια εμφανίστηκαν το 1977 (εφαρμόστηκαν το 1978) εξαιτίας της αδυναμίας του κράτους να δημιουργήσει φορολογική συνείδηση και να περιορίσει ταυτόχρονα τη φοροδιαφυγή. Ωστόσο, για πρώτη φορά συναντάμε τα τεκμήρια το 1955 στην ελληνική φορολογική νομοθεσία. Συγκεκριμένα, ο νομοθέτης το 1955 καθιέρωσε την αρχή ότι πρέπει να φορολογούνται τα πραγματικά εισοδήματα και όχι με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης, υποστηρίζοντας ωστόσο ότι αυτά μπορούν να εφαρμοστούν μόνο στις εξαιρετικές περιπτώσεις που ο τρόπος διαβίωσης του φορολογούμενου είναι τέτοιος ώστε να μαρτυρεί την ύπαρξη αφανούς πηγής εισοδήματος.

Αλλαγές όμως σχεδιάζονται και στον ΕΝΦΙΑ, αλλά και στους επαγγελματίες. Σύμφωνα με πληροφορίες, αξιολογούνται από το οικονομικό επιτελείο οι εξής παρεμβάσεις:

– Επέκταση των κινήτρων έτσι ώστε να περιοριστεί ο ΕΝΦΙΑ. Από την τελευταία εκκαθάριση προκύπτει ότι ο ΕΝΦΙΑ του 2025 θα φέρει στα ταμεία το ποσό των 2,3 δισ. ευρώ από 6.146.976 φορολογούμενους για τα ακίνητα που διαθέτουν. Όπως προκύπτει, περίπου 1 εκατ. ιδιοκτήτες δεν θα πληρώσουν φόρο καθώς απαλλάσσονται, ενώ σε 359.494 χορηγήθηκε έκπτωση ΕΝΦΙΑ λόγω ασφάλισης των κατοικιών τους. Η έκπτωση που τους χορηγήθηκε ήταν από 10% έως 20%. Δεν αποκλείεται όμως να γίνουν παρεμβάσεις για τις οικογένειες με παιδιά, με στόχο τον περιορισμό των επιβαρύνσεων από τον ΕΝΦΙΑ. – Περιορισμός των επιβαρύνσεων για τους επαγγελματίες. Εξετάζεται η μείωση του τεκμαρτού εισοδήματος στο 90% του κατώτατου μισθού. Σήμερα το ελάχιστο φορολογητέο εισόδημα είναι συνδεδεμένο με τον κατώτατο μισθό. Δι-

Από την τελευταία εκκαθάριση προκύπτει ότι ο ΕΝΦΙΑ του 2025 θα φέρει στα ταμεία το ποσό των 2,3 δισ. ευρώ.

λαδή, ένας επαγγελματίας με επτά χρόνια ενασχολητικότητας φορολογείται με ελάχιστο φορολογητέο ποσό που ανέρχεται στα 11.620 ευρώ. Το επόμενο έτος εξαιτίας της αύξησης του κατώτατου μισθού ο ίδιος επαγγελματίας θα φορολογηθεί με ελάχιστο ποσό 12.320 ευρώ. Στην περίπτωση που αποφασιστεί να λαμβάνεται υπόψη το 90% του κατώτατου μισθού, το ποσό του ανωτέρω επαγγελματία θα περιοριστεί στα 11.088 ευρώ. – Εντός του 2026 (αντί του 2027) σχεδιάζεται να γίνει η νέα μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, που θα είναι τουλάχιστον 0,5 μονάδες και θα ελαφρύνει περαιτέρω το μη μισθολογικό κόστος των επιχειρήσεων.

Αποκατάσταση φορολογικών αδικιών

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Τα στοιχεία δείχνουν ότι τα φορολογικά έσοδα στην Ελλάδα κινούνται κοντά στα μέσα ευρωπαϊκά επίπεδα. Το 2023 έφτασαν το 40,7% του ΑΕΠ, έναντι 40% της Ε.Ε. και 40,6% της Ευρωζώνης. Αν δεν υπάρχει πρόβλημα συνολικής φορολογικής επιβάρυνσης, σίγουρα θα μπορούσαν να διορθωθούν επιμέρους ανισορροπίες που διαπιστώνονται, επίσης, από τα στατιστικά στοιχεία. Κάποιες από αυτές αναμένεται να βρεθούν στο επίκεντρο των εξαγγελιών της ΔΕΘ.

Στη φορολογία εισοδήματος η σύγκριση δείχνει ότι τα νοικοκυριά με δύο παιδιά είναι αναλογικά πιο «αδικημένα» όχι μόνο σε σχέση με αυτά των άλλων χωρών κατά μέσον όρο, αλλά και σε σύγκριση με αυτά του ενός ατόμου. Κι αυτό σε μια χώρα όπου το δημογραφικό γίνεται όλο και οξύτερο πρόβλημα. Συγκεκριμένα, η συνολική φορολογική επιβάρυνση (φόροι και ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένου και εργοδότη, μείον επιδόμα-

τα) για ένα ζευγάρι, που εργάζονται και οι δύο, με δύο παιδιά το 2024 το 39,3% του κόστους εργασίας τους, έναντι 31,8% κατά μέσον όρο στον ΟΟΣΑ. Αυτό κατέταξε την Ελλάδα στην 8η υψηλότερη θέση μεταξύ των 38 μελών του ΟΟΣΑ. Για ένα νοικοκυριό ενός ατόμου, χωρίς παιδιά, η συνολική αντίστοιχη φορολογική επιβάρυνση είναι ίδια, 39,3%, αλλά στον ΟΟΣΑ κατά μέσον όρο είναι 34,9%. Με άλλα λόγια, ενώ κατά μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ υπάρχει μια ελάφρυνση όταν μεγαλώνει η οικογένεια, στην Ελλάδα δεν ισχύει αυτό, σύμφωνα τουλάχιστον με τα στοιχεία.

Απομονώνοντας τον φόρο εισοδήματος, η Ελλάδα φορολογεί με 11,9% το μέσο εισόδημα τόσο του ενός ατόμου, όσο και της οικογένειας με δύο παιδιά, ενώ στον ΟΟΣΑ η αντίστοιχη επιβάρυνση είναι 15,4% για το ένα άτομο, αλλά 14,1% για την οικογένεια με δύο παιδιά. Οι οικογένειες με παιδιά είναι ένας τομέας που αναμένε-

ται να στοχεύσουν τα μέτρα της ΔΕΘ και δικαιολογημένα, όπως δείχνουν τα συγκριτικά στοιχεία.

Σε σχέση με τις κλίμακες εισοδήματος, για τις οποίες πολλή συζήτηση έγινε, με αφορμή τη τιμαριθμοποίηση τους, σε μια εποχή υψηλών πληθωριστικών πιέσεων, τα στοιχεία υποδεικνύουν μια μεγαλύτερη πίεση στην Ελλάδα στις κατηγορίες των μεσαίων και ανώτερων μεσαίων εισοδημάτων σε σύγκριση με άλλες χώρες. Για παράδειγμα, ενώ στην Ελλάδα ο υψηλός συντελεστής 44% επιβάλλεται σε εισοδήματα πάνω από 40.000 ευρώ, που αντιστοιχούν στο 225% του διάμεσου μισθού (σύμφωνα με την πρόσφατη μελέτη της Eurobank), στην Ισπανία, ο συντελεστής 45% εφαρμόζεται για εισοδήματα από 300.000 ευρώ και πάνω, στο 1.093% του διάμεσου μισθού. Μπαίνει, δηλαδή, χαμηλά ο πήχους του υψηλού συντελεστή. Σημειώνεται ότι οι 40.000 ευρώ είναι μικτός μισθός, δηλαδή κάτω από 2.000 ευρώ καθαρά τον μήνα. Η Μάλτα, που επι-

βάλλει τον υψηλό συντελεστή της σε αντίστοιχο επιπέδου μισθό με την Ελλάδα, 248% του δικού της διάμεσου, στις 60.000 ευρώ, έχει πολύ χαμηλότερο συντελεστή, μόλις 35%. Και η Κύπρος, με ανώτατο συντελεστή επίσης 35%, δηλαδή 9 μονάδες χαμηλότερο από τον ελληνικό, έχει ταυτόχρονα υψηλότερο όριο επιβολής του, τις 60.000 ευρώ ή το 248% του διάμεσου μισθού. Σε άλλες χώρες, η προοδευτικότητα συνεχίζεται σε πολύ υψηλότερα κλίμακα εισοδήματος. Επομένως, βάλλεται να αναζητηθεί μια αναπροσαρμογή της κλίμακας, ώστε να ελαφρυνθεί η κατηγορία των εισοδημάτων των 2.000 ευρώ. Ανισορροπίες υπάρχουν και σε άλλους τομείς, όπως στη φορολογία των κερδών. Ο συντελεστής εδώ είναι 22%, κοντά στον μέσο όρο της Ευρώπης, αλλά στα διανεμόμενα κέρδη, στα μερίσματα είναι 5%, έναντι μέσου όρου 24%. Αλλά αυτό είναι ένας τομέας που δεν θα αγγίξουν οι εξαγγελίες του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ.

ADONIS HEIGHTS

AGLANTZIA

• PRIME, QUIET AND UNIQUE LOCATION

• OPEN VIEWS WITHOUT ANY OBSTACLES

• 2 & 3 BEDROOM MODERN APARTMENTS

FROM

€285.000

8000 57 57

www.cyfieldgroup.com

@cyfieldgroup

CYFIELD

Αμυντικός πυρετός στην πληροφορική

Μεγάλοι όμιλοι του κλάδου αναπτύσσουν τεχνολογικές λύσεις με εφαρμογές στον τομέα της άμυνας

Της **MATINΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

«Περισσότερα, γρηγορότερα και ευρωπαϊκά». Το συγκεκριμένο τρίπτυχο συμπυκνώνει τη νέα στρατηγική της Ευρώπης για την άμυνα. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι στοχεύει να επιταχύνει τους αμυντικούς της σχεδιασμούς, να ενισχύσει το δικό της αποτύπωμα και την παραγωγική της ικανότητα, περιορίζοντας την εξάρτησή της από τρίτες χώρες. Παράλληλα, επιδιώκει την κατασκευή συστημάτων που είναι διαλειτουργικά και διασυνδεδεμένα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αιχμή του δόρατος αποτελεί το πρόγραμμα ReArm, μέσω του οποίου προβλέπεται να κατευθυνθούν 800 δισ. ευρώ σε αυτόν τον τομέα.

Πέραν, όμως, των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών, και σεγχώριο επίπεδο έχει ανακινωθεί η ενίσχυση των επενδύσεων στην αμυντική βιομηχανία, καθώς και ο στόχος της συμμετοχής κατά 25% της ελληνικής παραγωγής για τα νέα εξοπλιστικά προγράμματα. Σε αυτό το πλαίσιο, φαίνεται να «ξεκλειδώνει» ένα αξιοσημείωτο μέτωπο ανάπτυξης για τις εταιρείες τεχνολογίας, οι οποίες, βλέποντας τη φρενιτιδα του Ταμείου Ανά-

Αιχμή του δόρατος αποτελεί το πρόγραμμα ReArm, μέσω του οποίου προβλέπεται να κατευθυνθούν 800 δισ. ευρώ στον αμυντικό τομέα.

καιψής να οδεύει προς την ολοκλήρωση, ήδη αναζητούν νέες πηγές για να αναπληρώσουν το κενό. Σε αυτή τη μάχη ριχνονται και οι παραδοσιακοί όμιλοι πληροφορικής, οι οποίοι αν και δεν δραστηριοποιούνται αμιγώς στον αμυντικό τομέα, ωστόσο μπορούν να αναπτύξουν λύσεις, ικανές να εξυπηρετήσουν και τις ανάγκες σε αυτόν τον τομέα.

Εξάλλου, το «παιχνίδι» δεν περιορίζεται πλέον στα κλασικά, βαριά οπλικά συστήματα· έχει επεκταθεί σε ολόκληρο το φάσμα της αμυντικής τεχνολογίας, από το λογισμικό και την κυβερνοασφάλεια μέχρι τα πληροφοριακά συστήματα, την τεχνητή νοημοσύνη και την ανάλυση δεδομένων, που πλέον καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων. Ανάμεσα στις μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας οι οποίες είτε υλοποιούν κάποια πρότζεκτ στο κομμάτι της άμυνας είτε έχουν εκδηλώσει την πρόθεσή τους να κάνουν άνοιγμα είναι, για παράδειγμα, η Uni Systems, η Netcompany, η Space Hellas, η Nova ICT και η Cosmos Business Systems, αλλά και η Vodafone.

Οι παραδοσιακοί όμιλοι πληροφορικής αν και δεν δραστηριοποιούνται αμιγώς στον αμυντικό τομέα, μπορούν να αναπτύξουν λύσεις, ικανές να εξυπηρετήσουν και τις ανάγκες της αμυντικής βιομηχανίας

Uni Systems

Σημαντικές προοπτικές στον κλάδο της άμυνας διαβλέπει η Uni Systems, ο βραχίονας πληροφορικής του ομίλου Quest του Θεόδωρου Φέσσα. Πριν από περίπου δύο χρόνια, η εταιρεία είχε εκφράσει την πρόθεσή της να ενισχύσει την παρουσία της στον τομέα των αμυντικών έργων, αναλαμβάνοντας έναν πιο ενεργό ρόλο. Η διάθεση αυτή

μεταφράστηκε και στην πράξη, με την ανάληψη μεταξύ άλλων ενός έργου για το NATO, εντασόμενη στη λίστα των προμηθευτών του οργανισμού. Παράλληλα, «μοιράζεται» τον ίδιο πρόεδρο (σε μη εκτελεστικά καθήκοντα), τον Μιχάλη Τσαμάζ, με την Intracom Defence, μια κίνηση που προμηνύει στενότερη συνεργασία μεταξύ των δύο εταιρειών στο μέλλον.

Space Hellas

Σε αυτήν την κατεύθυνση κινείται και η Space Hellas. Όπως αναφέρει στις οικονομικές της καταστάσεις, εντός του 2025 βρίσκονται σε εξέλιξη 34 έργα, ευρωπαϊκά και εθνικά, συνολικού ύψους χρηματοδότησης 15,55 εκατ. ευρώ. Η εταιρεία σημειώνει ότι καταγράφει σημαντική συμμετοχή σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ευρώ-

παϊκό Ταμείο Άμυνας (European Defense Fund). Παράλληλα, αναμένονται τα αποτελέσματα αξιολόγησης για νέα έργα που έχουν ήδη υποβληθεί σε προγράμματα του Horizon Europe και του EDF, με πιθανή χρηματοδότηση 4,3 εκατ. ευρώ για τη Space Hellas. Η εισηγμένη συνεχίζει, επίσης, την προετοιμασία νέων προτάσεων, ώστε να διευρύνει περαιτέρω το αποτύπωμά της στον τομέα. Σημαντικός σταθμός θεωρείται και η προετοιμασία για συμμετοχή σε έργα από το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ).

Nova ICT

Το «παρών» σε προσκλήσεις του ΕΛΚΑΚ έχει ήδη δηλώσει η Nova ICT, επιχειρώντας να τοποθετηθεί δυναμικά στο ανερχόμενο πεδίο του defence tech. Κομβικό βήμα αποτελεί το έργο «Θώραξ», που υλοποιεί σε κοινοπραξία με την Cosmos Business Systems για λογαριασμό του υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Το συγκεκριμένο έργο στηρίζεται στην ανάπτυξη πλατφόρμας τεχνητής νοημοσύνης, η οποία θα συγκεντρώνει και θα επεξεργάζεται δεδομένα από τις Ένοπλες Δυνάμεις, αλλά και από την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό και την Πολιτική Προστα-

Λύσεις λογισμικού, η κυβερνοασφάλεια και η ανάλυση δεδομένων πλέον καθορίζουν την αποτελεσματικότητα αμυντικών επιχειρήσεων.

σία. Στόχος είναι η ενίσχυση της εθνικής ασφάλειας απέναντι σε υβριδικές απειλές, όπως η παραπληροφόρηση, οι κυβερνοεπιθέσεις και η δολιχοφόρα κρίσιμων υποδομών.

Netcompany Intrasoft

Την εισοδό της στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας προετοιμάζει και η Netcompany Intrasoft, αξιολογώντας προσεκτικά τις αυξανόμενες ανάγκες των ευρωπαϊκών χωρών για ψηφιακές λύσεις άμυνας. Η εταιρεία μελετά τις προοπτικές του κλάδου, καθώς οι αυξημένες επενδύσεις σε στρατιωτικό εξοπλισμό, σε συνδυασμό με τον κρίσιμο ρόλο της ψηφιακής τεχνολογίας στα σύγχρονα αμυντικά συστήματα, δημιουργούν σημαντικές ευκαιρίες για επιχειρήσεις πληροφορικής που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον χώρο της άμυνας. Το ενδιαφέρον της για την αμυντική τεχνολογία έχει αρχίσει να δείχνει και η Vodafone Ελλάδας, η οποία προς το παρόν κινείται διερευνητικά, εξετάζοντας ποies από τις διαθέσιμες ευκαιρίες στον κλάδο συνάδουν με το προφίλ και τις στρατηγικές προτεραιότητές της.

Στα 115 εκατ. φέτος οι ελληνικές χρηματοδοτήσεις

Καθοριστικό ρόλο στο νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται για την αμυντική βιομηχανία καλείται πλέον να διαδραματίσει το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ), το οποίο ιδρύθηκε τον Μάιο του 2024 με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας. Στη μετοχική του σύνθεση συμμετέχουν το υπουργείο Εθνικής Άμυνας με ποσοστό 67% και το Υπερταμείο με ποσοστό 33%. Το κέντρο φιλοδοξεί να γεφυρώσει τις επιχειρησιακές ανάγκες των Ένοπλων Δυνάμεων με το υπάρχον οικοσύστημα τεχνολογικών λύσεων, μέσα από έναν ανταγωνιστικό διάλογο που θα οδηγήσει στη δημιουργία καινοτόμων αλλά και εμπορευσίμων προϊόντων.

Η αποστολή του είναι πολυδιάστατη: προγραμματίζει και χρηματοδοτεί έργα έρευνας και ανάπτυξης, ενημερώνει την αγορά για τις επιχειρησιακές απαιτήσεις των Ένοπλων Δυνάμεων, ενώ παράλληλα χαρτογραφεί το εγχώριο οικοσύστημα αμυντικής καινοτομίας. Στόχος είναι η συστηματική μετατροπή της επιστημονικής γνώσης και τεχνολογίας σε πρακτικές λύσεις, που καλύπτουν τις εθνικές ανάγκες ασφάλειας αλλά και δημιουργούν εξαγώγιμα προϊόντα.

Η στελέχωση του κέντρου επιδιώκει να συνδυάσει την εμπειρία των στελεχών και τη φρεσκάδα των καινοτόμων ιδεών: αξιωματικοί των Ένοπλων Δυνάμεων, επαγγελματίες του ιδιωτικού τομέα και νέοι διδάκτορες που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία συγκροτούν ένα μείγμα γνώσης και καινοτομίας που σπάνια συναντάται σε αντίστοιχους οργανισμούς. Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότησή του, βασίζεται σε ένα κάπως διαφοροποιημένο μοντέλο. Πιο αναλυτικά, αντλεί 2,5% από τις ετήσιες πιστώσεις του εξοπλιστικού προγράμματος προμηθειών του ΥΠΕΘΑ, ενώ επιπλέον πόροι προέρχονται από το Ταμείο Καινοτομίας και το Ταμείο Ανάπτυξης Εθνικής Άμυνας, από ιδιωτικά κεφάλαια και κεφαλαιοεικτικές συμμετοχές. Ηδη το Υπερταμείο έχει συνεισφέρει 10 εκατ. ευρώ, ενώ συνολικά οι πόροι αναμένεται να ξεπεράσουν το θεσμοθετημένο ποσοστό επί του προϋπολογισμού εξοπλισμών.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στις συνέργειες με διεθνείς θεσμούς. Το ΕΛΚΑΚ σχεδιάζει να αξιοποιήσει τα ευρωπαϊκά εργαλεία, όπως το European Defence Fund (EDF), το πρόγραμμα Horizon Europe και τον EIC Accelerator, καθώς και τα προγράμματα του NATO, προκειμένου να εξασφαλίσει χρηματοδοτήσεις και να ενισχύσει τη διεθνή παρουσία των ελληνικών εταιρειών. Κύρια επιδίωξη είναι άλλωστε η καλλιέργεια ενός ισχυρού οικοσυστήματος αμυντικής καινοτομίας, που θα αποτελέσει την «έξυπνη» αλυσίδα αμυντικού εφοδιασμού της χώρας, με στόχο όχι μόνο την κάλυψη των εθνικών αναγκών, αλλά και την ανάδειξη της Ελλάδας σε

κέντρο αμυντικής αριστείας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Με την εκδήλωση τόσο έντονου ενδιαφέροντος από την αγορά και την κινητοποίηση σημαντικών κεφαλαίων, το ΕΛΚΑΚ δείχνει ήδη από το ξεκίνημά του ότι μπορεί να διαμορφώσει νέους κανόνες στο πώς συνδέεται η αμυντική πολιτική με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Η πρόκληση πλέον είναι να μετουσιωθεί το ενδιαφέρον σε απτά αποτελέσματα, που θα ενισχύσουν την εθνική ασφάλεια και ταυτόχρονα θα δώσουν ώθηση σε μια νέα βιομηχανία υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η ανταπόκριση από τις ελληνικές τεχνολογικές εταιρείες είναι κάτι παραπάνω από θερμή, καθώς σπεύδουν να αδράξουν την ευκαιρία που δημιουργούν τα δημόσια έργα στον

Στη μετοχική σύνθεση του ΕΛΚΑΚ συμμετέχουν το υπουργείο Εθνικής Άμυνας με ποσοστό 67% και το Υπερταμείο με ποσοστό 33%.

Ο ρόλος, τα σχέδια και οι διαγωνισμοί του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας.

χώρο της αμυντικής βιομηχανίας. Ενδεικτικό της κινητικότητας που επικρατεί είναι ότι σε πρόσφατο διαγωνισμό που προκήρυξε το κέντρο κατετέθηκαν 32 προτάσεις. Παρότι δεν πληρούσαν όλες τα απαιτούμενα κριτήρια, η μεγάλη συμμετοχή αποτυπώνει ξεκάθαρα τη διάθεση της αγοράς να μη χάσει την ευνοϊκή συγκυρία που αναδύεται μέσα από τη ροή σημαντικών κεφαλαίων στον στρατηγικό τομέα της άμυνας και της ασφάλειας.

Η εικόνα αυτή δεν είναι τυχαία: οι εταιρείες αντιλαμβάνονται ότι ανοίγει ένα νέο παράθυρο χρηματοδότησης για την ανάπτυξη λύσεων με υψηλή τεχνολογική προστιθέμενη αξία, οι οποίες μπορούν να καλύψουν τις επιχειρησιακές ανάγκες των Ένοπλων Δυνάμεων, αλλά και να αποκτήσουν εξαγωγικό προσανατολισμό. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό, μόνο για το 2025 η χρηματοδότηση του ΕΛΚΑΚ για τέτοιου είδους έργα αναμένεται να αγγίξει τα 115 εκατ. ευρώ, δημιουργώντας ένα ουσιαστικό κίνητρο για τον ιδιωτικό τομέα να επενδύσει χρόνο, κεφάλαια και τεχνολογία.

Το χρήμα στην ψηφιακή εποχή

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΣΑΛΑΧΑ**

Καθώς η τεχνολογική πρόοδος επιταχύνεται, ελάχιστα τοις μετρητέοις φαίνεται τόσο ραγδαία όσο ο χρηματοοικονομικός. Σύγχρονες με τις αποκεντρωμένες πλατφόρμες DeFi και τα κρυπτονομίσματα, εμφανίζονται τα ψηφιακά χρεόγραφα και τα σταθερά ψηφιακά νομίσματα (stablecoins), διαμορφώνοντας ένα νέο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα με αυξημένη ιδιωτικότητα και προηγμένη τεχνολογία. Οι κεντρικές τράπεζες καλούνται να ανταποκριθούν σε αυτή την πρόκληση, διασφαλίζοντας την ανταγωνιστικότητα των εθνικών τους νομισμάτων στις αγορές και την αποτελεσματική μετάδοση της νομισματικής πολιτικής ενσωματώνοντας την καινοτομία.

Στην αγορά των ψηφιακών νομισμάτων διακρίνονται δύο τάσεις: αφενός τα παραδοσιακά αποκεντρωμένα ψηφιακά μέσα συναλλαγών (κρυπτονομίσματα), όπως το bitcoin και το ethereum, που λειτουργούν δίχως τη μεσολάβηση κεντρικών αρχών και επιτρέπουν απευθείας συναλλαγές μεταξύ χρηστών, αφετέρου τα stablecoins, τα οποία διατηρούν σταθερή ισοτιμία με το δολάριο, το ευρώ ή ακόμη

και με εμπορεύματα, χάρη σε αντίστοιχα ρευστά αποθεματικά. Τα stablecoins προσφέρουν προβλέψιμη αξία, ταχύτερες και φθηνότερες συναλλαγές και εύκολη πρόσβαση σε ξένα νομίσματα, χωρίς τις έντονες διακυμάνσεις των παραδοσιακών κρυπτονομισμάτων. Η αγορά των ψηφιακών νομισμάτων έχει εκτοξευθεί τα τελευταία χρόνια, με την κεφαλαιοποίηση τους να ξεπερνάει τα 3 τρις. ευρώ με βάση τα στοιχεία του 2025 – εκ των οποίων τα 2 τρις. αφορούν το bitcoin, αποκαλούμενο και «ψηφιακός χρυσός». Στους κύριους παράγοντες της ανόδου συγκαταλέγονται η είσοδος μεγάλων θεσμικών επενδυτών, όπως η Black Rock και η Fidelity, η ωρίμανση της τεχνολογίας blockchain και των πρωτοκόλλων DeFi, η συμμετοχή της γενιάς Z, που διαμορφώνει μια διαφορετική επενδυτική κουλτούρα και η σταδιακή θεσμική θωράκιση των αγορών ψηφιακών νομισμάτων.

Παράλληλα, στις ΗΠΑ, με την ψήφιση του νομοσχεδίου «Genius Act» στις 17 Ιουλίου 2025, θεσπίστηκε συγκεκριμένο πλαίσιο εποπτείας των stablecoins, με στόχο την ενίσχυση της δεσπόζουσας

θέσης του δολαρίου στις διεθνείς αγορές. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο κανονισμός MiCA –ενσωματωμένος στην ελληνική νομοθεσία μέσω του ν. 5193/2025– ορίζει σαφείς κανόνες έκδοσης, διαφάνειας και εποπτείας τόσο για τους εκδότες stablecoins όσο και για τους παρόχους υπηρεσιών άλλων

Η κερκτική ανάπτυξη των ψηφιακών νομισμάτων φέρνει το τραπεζικό σύστημα αντιμέτωπο με κρίσιμες αποφάσεις πολιτικής και σχεδιασμού.

κρυπτοστοιχειών, επιχειρώντας να ενσωματώσει τα ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία στο επίσημο θεσμικό πλαίσιο.

Η ευρεία αποδοχή των stablecoins συνεπάγεται, ωστόσο, σημαντικές προκλήσεις για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και τη λειτουργία των τραπεζών. Καθώς οι τραπεζικές καταθέσεις

μετατρέπονται σε stablecoins, οι προβλέψιμες τραπεζικές υποχρεώσεις μετασχηματίζονται σε μια ασαφής μορφή χρηματοδότησης, δεδομένου ότι τα stablecoins εξαρτώνται ανά πάσα στιγμή. Με αυτόν τον τρόπο η ρευστότητα των τραπεζών επιβαρύνεται και υπονομεύεται ο μηχανισμός μετατροπής καταθέσεων σε δάνεια, μέσω του οποίου τροφοδοτούν την πραγματική οικονομία. Επιπλέον, εφόσον δεν προβλέπεται υποχρεωτικά η ταυτοποίηση των κατόχων stablecoins, δυσχεραίνεται ο ακριβής υπολογισμός των ρευστών διανομήσεων και των απαιτούμενων τραπεζικών αποθεματικών. Επίσης, η ταχεία και χαμηλό κόστους μετατροπή σε άλλα νομίσματα ενδέχεται να προκαλέσει σημαντικές εκροές κεφαλαίων και φαινόμενα «ψηφιακής δολαριοποίησης», αποδυναμώνοντας τον ρόλο του εγχώριου νομίσματος (π.χ. ευρώ).

Υπό αυτές τις συνθήκες τα ψηφιακά νομίσματα κεντρικών τραπεζών (CBDCs) αναδεικνύονται στρατηγική απάντηση στην άνοδο των ιδιωτικών stablecoins. Μέχρι τα μέσα του 2025 πάνω από 130 χώρες διερευνούν την ανάπτυξή τους, αναγνωρίζοντας τη δυναμική ενός

κεντροποιημένου ψηφιακού νομίσματος και τη σημασία του στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των εθνικών τους νομισμάτων στις διεθνείς αγορές. Στις ΗΠΑ, ωστόσο, η προτεραιότητα παραμένει στα stablecoins, καθώς η Fed δεν προχωράει προς το παρόν στην έκδοση ενός «ψηφιακού δολαρίου». Αντιθέτως, η Κίνα έχει ήδη θέσει σε πιλοτική λειτουργία το ψηφιακό γουάν και συμμετέχει στην ανάπτυξη της πλατφόρμας mBridge, η οποία επιτρέπει διασυνοριακές CBDCs συναλλαγές χωρίς τραπεζικές αυτονομίες και μειώσεις της εξάρτησης από το δολάριο εν μέσω γεωπολιτικών εντάσεων και μεταβολής της εμπορικής πολιτικής των ΗΠΑ.

Τα CBDCs, ως άνευ κινδύνου ψηφιακά μέσα που εκδίδουν οι κεντρικές τράπεζες, στοχεύουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο νόμισμα και στην οικονομική ένταξη, παρέχοντας πρόσβαση σε ψηφιακά πορτοφόλια χωρίς τραπεζικό λογαριασμό και διευρύνοντας

έτσι την εμβέλεια δράσης της νομισματικής πολιτικής. Σχεδιασμένα να συμπληρώνουν τα μετρητά, επιδίδουν τη μείωση του κόστους, την αύξηση της διαφάνειας και την ενίσχυση της ασφάλειας των συναλλαγών. Με την ορθή εφαρμογή τους, βελτιώνουν τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, επιτρέποντας ταχύτερη και πιο στοχευμένη παροχή ρευστότητας, ιδίως σε περιόδους κρίσεων. Επιπλέον, αναμένεται να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα του τραπεζικού τομέα, μειώνοντας τα έξοδα συναλλαγών και, ενδεχομένως, τα επιτόκια δανεισμού.

Ωστόσο, τα CBDCs εγείρουν κρίσιμα διλήμματα: η ανάγκη ικνπλησιμότητας των συναλλαγών συγχρύνεται με την προστασία των ιδιωτικότητας, θέτοντας ερωτήματα για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων· παράλληλα, απαιτούνται εξαιρετικά υψηλά πρότυπα κυβερνοασφάλειας, ώστε να μην υπονομιευθεί η εμπιστοσύνη στο νόμισμα. Επιπλέον, η μεταφορά μεγάλων καταθέσεων σε CBDCs θα μπορούσε να μειώσει τη ρευστότητα των εμπορικών τραπεζών, ενώ η άμεση και ανέξοδη μετατροπή μεταξύ CBDCs και

τραπεζικού χρήματος ενδέχεται να επιδεινώσει πιθανά προβλήματα ρευστότητας. Τέλος, εάν τα CBDCs προσφέρουν επιτόκιο, δύναται να λειτουργήσουν ως επενδυτικό εργαλείο και να ανταγωνιστούν άμεσα τις καταθέσεις και άλλα τραπεζικά προϊόντα.

Συμπερασματικά, σε αυτό το κρίσιμο σταυροδρόμι όπου τα ιδιωτικά stablecoins διεκδικούν μερίδιο αγοράς και οι κεντρικές τράπεζες απαντούν με την ανάπτυξη των CBDCs, η μελλοντική μορφή των χρηματοπιστωτικών αγορών θα κριθεί από την ικανότητα συνδυασμού της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της ενσωμάτωσης καινοτόμων συναλλαγών με τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Σε παγκόσμιο επίπεδο η υιοθέτηση κοινών προτύπων για τη διαλειτουργικότητα και την κανονιστική σύγκλιση θα καθορίσει αν τα ψηφιακά νομίσματα θα ενοποιηθούν ή θα κατακερματιστούν το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Ο δρ Ευάγγελος Σαλάχας είναι επίκουρος καθηγητής Χρηματοοικονομικής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Lidl Κύπρου

Νέα καμπάνια κατά της σπατάλης τροφίμων

Η Lidl Κύπρου αντιλαμβάνεται πλήρως ότι η σπατάλη τροφίμων αποτελεί ένα σοβαρό πρόβλημα παγκόσμια, με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία. Σε αυτό το πλαίσιο, δημιούργησε τη νέα καμπάνια εταιρικής υπευθυνότητας «η δύναμή μας» προκειμένου να κάνει ευρύτερα γνωστή την έννοια της σπατάλης τροφίμων, έννοια συνδεδεμένη με την υπεύθυνη εφοδιαστική αλυσίδα, την υπεύθυνη κατανάλωση και τη βιώσιμη διατροφή. Η καμπάνια εστιάζει στη μείωση της σπατάλης τροφίμων, σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από την αφθονία και την υπερκατανάλωση, μεταφέροντας το μήνυμα πως μέσα από καλύτερες επιλογές, όλοι έχουμε τη δύναμη να δημιουργήσουμε έναν πιο βιώσιμο κόσμο. Κεντρικό σημείο αναφοράς και θεμέλιο για τον σχεδιασμό όλων των δράσεων της εταιρείας αποτελεί η Πυραμίδα Σπατάλης Τροφίμων. Η Lidl Κύπρου δραστηριοποιείται στο πρώτο και πιο κρίσιμο επίπεδο της πυραμίδας –την αποφυγή, την αναδιανομή και την επεξεργασία τροφίμων για ανθρώπινη κατανάλωση– ενισχύοντας έτσι την πρόληψη, πριν τα τρόφιμα μετατραπούν σε απόβλητα. Με αυτόν τον τρόπο, αναδεικνύει τη σημασία της ευθύνης απέναντι στον άνθρωπο και το περιβάλλον, μέσα από μια προσέγγιση που συνδυάζει την κοινωνική προσφορά με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Με ένα ευρύ φάσμα επικοινωνιακών μέσων, η εταιρεία, συνεχίζει τη δέσμευσή της –η οποία ξεκίνησε από το 2020– για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων ως προτεραιότητα της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ως μέλος του ομίλου Schwarz, η Lidl Κύπρου έχει δεσμευτεί σε αυτόν τον στόχο, πλήρως ευθυγραμμισμένος με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, τον περιορισμό της σπατάλης τροφίμων κατά 50% έως το 2030. Η Lidl Κύπρου επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να ενεργεί ουσιαστικά και με μακροχρόνιο σχεδιασμό, υλοποιώντας πρωτοβουλίες με αίσθημα ευθύνης απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον. Μια δέσμευση που καθορίζει το παρόν και διαμορφώνει ένα πιο βιώσιμο μέλλον για όλες και όλους.

Υπεραγορές Αλφαμέγα

Με ηλεκτρονικές ετικέτες τα ράφια

Οι Υπεραγορές Αλφαμέγα αναβαθμίζουν περαιτέρω την εμπειρία ψωνίσματος που προσφέρουν στους πελάτες τους, εισάγοντας στο κυπριακό λιανικό εμπόριο μια ακόμα σημαντική καινοτομία. Πιστή στη στρατηγική της για συνεχή τεχνολογική ανάπτυξη, η αλυσίδα προχώρησε στην ολοκληρωμένη εγκατάσταση ηλεκτρονικών ετικετών ραφίου (Electronic Shelf Labels) για το σύνολο των προϊόντων της, σε όλα τα καταστήματά της. Πρόκειται για μια στρατηγική κίνηση, η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού που έχει εδώ και χρόνια υλοποιήσει η αλυσίδα, υιοθετώντας συνεχώς πρωτοποριακές και σύγχρονες τεχνολογικές προς όφελος τόσο του καταναλωτή όσο και του προσωπικού των καταστημάτων. Οι ηλεκτρονικές ετικέτες στα ράφια αντικαθιστούν πλήρως τις χαρτίνες, επιτρέποντας την αυτόματη, άμεση και ακριβή ενημέρωση των τιμών σε πραγματικό χρόνο. Με τον τρόπο αυτό, οι Υπεραγορές Αλφαμέγα διασφαλίζουν απόλυτη αξιοπιστία και διαφάνεια ως προς τις τιμές των προϊόντων, περιορίζοντας στο ελάχιστο την πιθανότητα λαθών ή καθυστερήσεων κατά την ανανέωση των τιμών.

Ταυτόχρονα, διευκολύνεται η real time εφαρμογή εκπτώσεων και προσφορών στα προϊόντα. Στα πλεονεκτήματα περιλαμβάνεται, επίσης, η ακόμα λιγότερη χρήση χαρτιού, μειώνοντας περαιτέρω

το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της αλυσίδας. Μέσω του συστήματος «Electronic Shelf Labels» τεχνολογική εξέλιξη, ψηφιακός μετασχηματισμός και περιβαλλοντική βιωσιμότητα γίνονται ένα στις Υπεραγορές Αλφαμέγα. Σε δήλωσή του, ο IT Project Manager των Υπεραγορών Αλφαμέγα, κ. Γιώργος Τουλούπης, ανέφερε ότι η μετάβαση στις ηλεκτρονικές ετικέτες αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την αλυσίδα. «Η υλοποίηση του έργου “Electronic Shelf Labels” σε κάθε ράφι και προϊόν των καταστημάτων

μας ενισχύει την τεχνολογική υπεροχή των Υπεραγορών Αλφαμέγα και αναβαθμίζει τον τρόπο, με τον οποίο λειτουργούμε καθημερινά. Οι τιμές ανανεώνονται αυτόματα και οι προσφορές εφαρμόζονται με απόλυτη ακρίβεια. Το συγκεκριμένο εργαλείο ανεβάζει σημαντικά την εμπειρία ψωνίσματος, αυξάνει την παραγωγικότητα του προσωπικού μας, εξοικονομεί χρόνο και πόρους, ενώ ταυτόχρονα προσφέρει μια καινοτόμα εμπειρία αγορών. Είμαστε, λοιπόν, υπερήφανοι ως Οργανισμός για την εισαγωγή ενός τόσο

ΧΜ

Στηρίζει την Παγκύπρια Ολυμπιάδα Πληροφορικής

Με ένα από τα σημαντικότερα χρυσά μετάλλια στην ιστορία της, η Κύπρος επέστρεψε θριαμβευτικά από την Πανερωπαϊκή Ολυμπιάδα Πληροφορικής για Κορίτσια (EGOI 2025), που φιλοξενήθηκε στη Βόννη της Γερμανίας. Στην κορυφή ανέβηκε η μαθήτρια γυμνασίου Μαρίζα Πασπαλλή, χαρίζοντας στην Κύπρο μια διάκριση που στέλνει μήνυμα ελπίδας και προοπτικής για τις νέες γενιές. Όλες οι συμμετέχουσες έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό, εκπροσωπώντας τη χώρα με ήθος και υψηλό επίπεδο γνώσεων. Αρωγός σε αυτή την πορεία είναι η ΧΜ, η οποία στηρίζει σταθερά την Παγκύπρια Ολυμπιάδα Πληροφορικής και κάθε προσπάθεια ανάδειξης νέων ταλέντων. Με δράσεις που ενισχύουν την ισοτιμία στην εκπαίδευση και την πρόσβαση στην τεχνολογία, η ΧΜ δίνει βήμα σε κορίτσια που τολμούν να ξεχωρίσουν. «Η χρυσή διάκριση δεν αποτελεί μόνο μια νίκη είναι σύμβολο προόδου, αριστείας και έμπνευσης για τις νέες γενιές. Συγχαίρουμε θερμά την ομάδα για την εξαιρετική τους επιτυχία και είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι για το κατόρθωμά τους. Ένα μεγάλο ευχαριστώ και στον Κυπριακό Σύνδεσμο Πληροφορικής (CCS), που με το ακούραστο έργο του στηρίζει και αναδεικνύει τα ταλέντα του τόπου μας», δήλωσε η Κωνσταντίνα Στυλιανού, διευθύντρια ΕΚΕ της ΧΜ. Η Κύπρος ετοιμάζεται για νέες συμμετοχές στην Παγκόσμια Ολυμπιάδα Πληροφορικής (IOI) και τη Βαλκανική Ολυμπιάδα (BOI). Τον Οκτώβριο θα φιλοξενηθεί για πρώτη φορά τη Βαλκανική Ολυμπιάδα Πληροφορικής για Νέους (JBOI 2025), επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της ως δυναμικού πυρήνα ανάπτυξης ταλέντων στην Ευρώπη. Η ΧΜ, ως ετήσιος τεχνολογικός εταίρος του Κυπριακού Συνδέσμου Πληροφορικής (CCS), συνεχίζει να στηρίζει πρωτοβουλίες που αναδεικνύουν τα ταλέντα του τόπου μας και ανοίγουν νέους ορίζοντες στην Πληροφορική. Στην Κύπρο, η ΧΜ εφαρμόζει ένα εκτενές πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, επενδύοντας στην ευημερία της χώρας καθώς και σε βασικούς τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγεία και η προστασία του περιβάλλοντος.

Τράπεζα Κύπρου Καλύτερη Τράπεζα για 10η χρονιά

Το Euromoney, ένα από τα κορυφαία διεθνή περιοδικά που επικεντρώνεται στις τραπεζικές, χρηματοοικονομικές και χρηματοπιστωτικές αγορές, κατονόμασε την Τράπεζα Κύπρου ως την Καλύτερη Τράπεζα στην Κύπρο στα Βραβεία Αριστείας του για το 2025. Αυτή είναι η 10η χρονιά που η Τράπεζα αναγνωρίζεται από το Euromoney ως η Καλύτερη Τράπεζα της Κύπρου. Το βραβείο αυτό, για το οποίο η περίοδος

αξιολόγησης διήρκεσε από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, αναγνωρίζει τα σημαντικά επιτεύγματα της Τράπεζας κατά το 2024. Σκοπάζοντας το βραβείο, ο διευθύνων σύμβουλος, κ. Πάνικος Νικολάου, δήλωσε: «Είναι τιμή για την Τράπεζα Κύπρου που ανακηρύχθηκε ως η Καλύτερη Τράπεζα της Κύπρου από το Euromoney για 10η χρονιά. Αυτή η διεθνής αναγνώριση αντικατοπτρίζει την αποφασιστι-

κότητά μας να προωθήσουμε την ψηφιακή καινοτομία παρέχοντας στους πελάτες μας νέα προϊόντα και υπηρεσίες και μια βελτιωμένη εμπειρία, να ηγηθούμε της βιώσιμης μετάβασης στην Κύπρο και να προσφέρουμε αξία στους μετόχους μας. Παραμένουμε πλήρως επικεντρωμένοι στη στήριξη των πελατών μας και της κυπριακής οικονομίας, παρέχοντας παράλληλα ελκυστικές αποδόσεις στους μετόχους μας».

1η
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

—

ΤΟ ΣΕΡΒΙΣ
ΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ
ΣΥΝΑΝΤΑ
ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΤΗ
ΓΕΥΣΗ
& ΤΑ ΔΡΟΣΙΣΤΙΚΑ
COCKTAILS

—

MASTERS
tennis academy

Παλαιά Ελιά

EUROBANK
MASTERS
TENNIS ACADEMY

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δεκάδες βιβλία. Μηδέν βάρος στις αποσκευές

Read

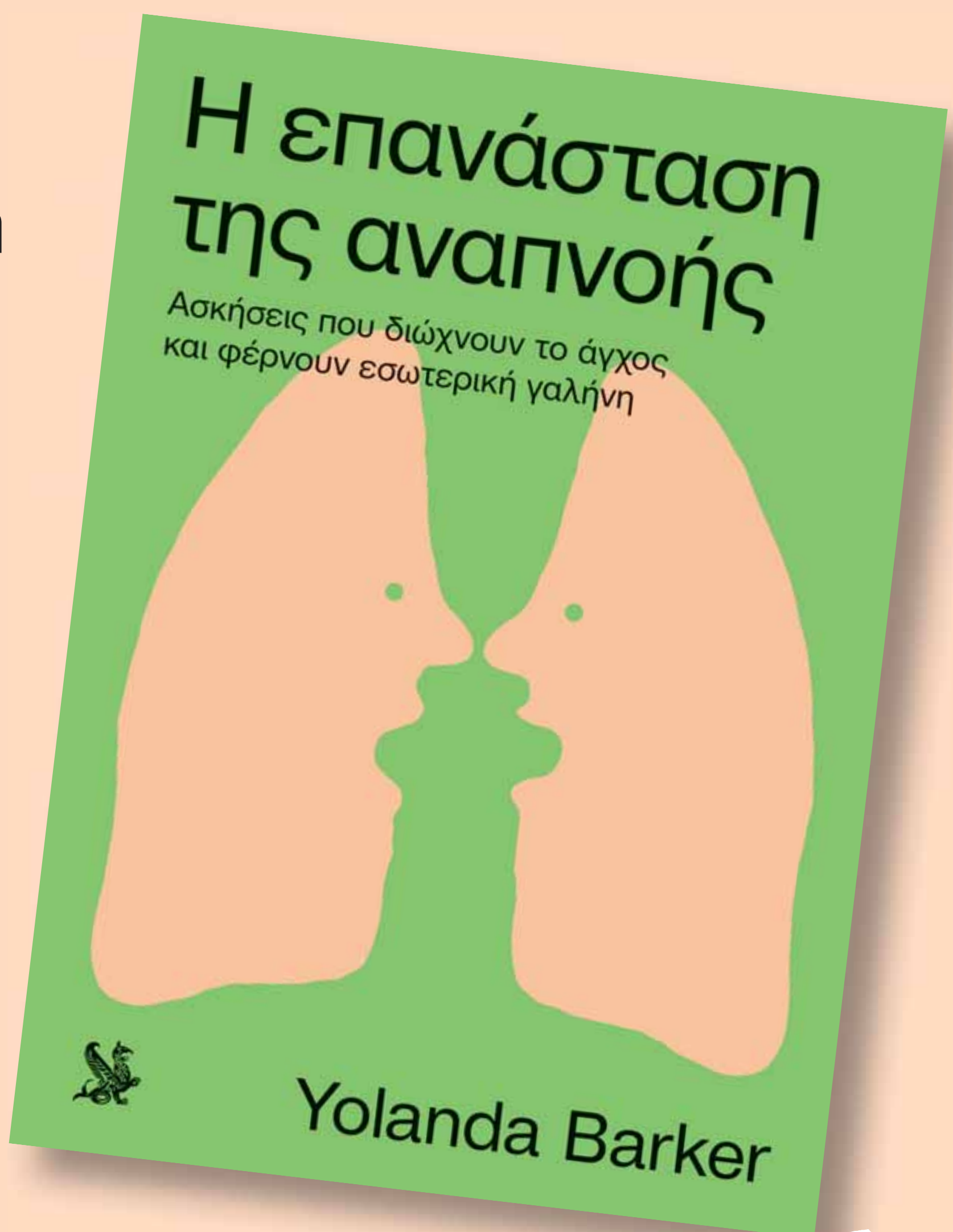
ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Ξέρετε ότι ο τρόπος
που αναπνέουμε
επηρεάζει το σώμα, το μυαλό
και τα συναισθήματά μας;

Πώς η σωστή
αναπνοή
βελτιώνει
τη σωματική
και ψυχική
υγεία μας

Ένα χρηστικό
βιβλίο που
βοηθά στην
κατάκτηση
της ισορροπίας
και της
ευεξίας

Κυριακή
31/8

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προπ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.076,57	2.116,10	-39,53	-1,87%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	5.226,71	5.331,53	-104,82	-1,97%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	18.616,58	18.843,42	-226,84	-1,20%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΤΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.132,36	5.172,82	-40,46	-0,78%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.353,60	2.378,39	-24,79	-1,04%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.991,01	3.018,14	-27,13	-0,90%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.235,86	1.260,95	-25,09	-1,99%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	2.446,93	2.494,88	-47,95	-1,92%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.706,81	2.732,57	-25,76	-0,94%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	4.058,10	4.135,36	-77,26	-1,87%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.263,42	2.325,42	-62,00	-2,67%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	6.589,83	6.648,51	-58,68	-0,88%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10.595,86	10.882,37	-286,51	-2,63%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.434,63	5.466,73	-32,10	-0,59%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	6.124,96	6.197,53	-72,57	-1,17%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΘΑ	8.923,33	9.132,54	-209,21	-2,29%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8.450,65	8.554,59	-103,94	-1,22%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.536,75	6.570,94	-34,19	-0,52%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.773,31	6.830,19	-56,88	-0,83%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/X.A. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ			
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	2,240	5,16%	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)
ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,455	3,88%	CPPI (ΚΟ)
ΑΛΟΥΜΙΝΑ (ΚΟ)	5,700	2,52%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)
CREDIABANK (ΚΟ)	1,548	2,52%	ΤΣΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)
SPACE HELLAS (ΚΟ)	7,920	2,33%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)
ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	1,580	1,28%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)
ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	2,020	1,00%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)	8,120	1,00%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7,300	0,97%	COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)
ALPHA TRUST HOLDINGS (ΚΟ)	8,800	0,92%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ		
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	125.884.761,95	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	67.404.714,69	ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	64.116.101,65	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	49.900.355,17	ΑΛΦΑ ΕΤΦ FTSE ATHEX LARGE CAP
JUMBO (ΚΟ)	22.322.910,02	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	17.049.349,25	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)
METLEN ENERGY & METALS PLC (ΚΟ)	13.107.495,70	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)
ΟΤΕ (ΚΟ)	12.452.819,07	JUMBO (ΚΟ)
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	11.360.963,68	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)
ΔΕΗ (ΚΟ)	8.703.698,97	ΝΤΟΛΕΡ (ΚΟ)

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	286	940	9.030
FTSE/X.A. Τρόνες	7	41	2.080
FTSE/X.A. Large Cap	279	899	6.950
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.098	42.918	702.180
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	28	465	15.966
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	56	112	4.886
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	23	125	63.368
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.071	22.321	58.520
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	1	1	206
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	1	1	457
AUTOHELLAS (ΚΟ)	22	263	2.885
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	17	84	2.131
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	10	27	173
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	20	113	9.259
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	86	754	4.531
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	40	262	6.059
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	24	163	3.579
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	326	4.625	42.941
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	3	26	8.714
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	32	143	816
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	16	194	11.490
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	10	74	2.012
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	23	136	5.549
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	60	328	15.650
INTRALOT (ΚΟ)	71	3.328	320.911
JUMBO (ΚΟ)	28	49	366
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	76	553	11.242
METLEN PLC (ΚΟ)	40	112	1.866
MIG (ΚΟ)	0	0	235
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	77	330	3.009
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	387	2.413	13.468
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	28	148	2.004
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	3	5	341
ΟΤΕ (ΚΟ)	13	242	2.742
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	73
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	374	4.873	52.144
ΔΕΗ (ΚΟ)	65	283	25.437
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	187
TITAN (ΚΑ)	15	70	1.668
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	52	295	7.295
Δικαιώματα σε Δείκτες	35	812	3.221
FTSE/X.A. Large Cap	35	812	3.221
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	150	815
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	16
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4	150	227
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	308
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	54
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	210
Συνολική Δραστηριότητα	3.423	44.820	715.246

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	324.218.044,79
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	22.322.910,02
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	19.246.990,82
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	14.978.103,48
ΠΟΛΥΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	13.107.495,70
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	12.452.819,07
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	10.236.191,40
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.864.858,40
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.444.498,61
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	4.029.472,63
ΔΥΛΩΣΤΗΡΙΑ	3.786.314,24
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.941.369,71
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	2.147.254,12
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	2.275.007,14
ΔΥΛΩΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	2.021.855,56
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	1.865.896,42
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.542.474,58
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.052.438,19
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.004.964,50
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	725.443,46
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	705.165,85
ΥΔΡΕΥΣΗ	597.897,54
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	504.704,42
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΧΥΤΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	488.656,14
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	450.102,09
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	423.188,99
ΤΡΟΦΙΜΑ	418.294,62

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΠΕΙΡ	7,006	-0,79%
ΕΥΡΩΒ	3,343	-1,99%
ΑΛΦΑ	3,54	-6,32%
ΕΤΕ	12,4	-2,97%
ΕΕΕ	44,14	-2,78%
MTLN	54,6	-0,27%
ΟΠΑΠ	19,15	-0,78%
ΜΠΕΛΑ	30,1	-2,02%
ΔΕΗ	14,41	-1,91%
ΟΤΕ	16,07	-0,80%
BOCHGR	7,88	-0,25%
ΜΟΗ	26	-0,76%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	23,02	-1,62%
ΤΙΤΣ	38	-0,91%
ΟΡΤΙΜΑ	8,12	1,00%
ΕΛΠΕ	8,65	-0,23%
CENER	11	-0,72%
ΔΑΑ	10,9	-0,91%
ΑΡΑΓ	15,02	0,27%
ΛΑΜΔΑ	7,12	-0,56%
AKTR	7,58	-0,66%
ΣΑΡ	14,56	-2,93%
ΕΥΔΑΠ	7,3	0,97%
ΒΙΟ	6,66	-1,33%
ΕΛΧΑ	2,71	-0,55%

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 26 Αυγούστου 2025

ΑΔΑ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	7.720	7.900	7.790	-5.256	31.951	7.800	7.880	7.820	-0.51
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.670	1.690	1.682	-0.338	12.739	1.675	1.680	1.680	-0.59
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD						0.125	0.137		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC (ΑΝ)						0.112	0.129		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	4.240	4.540	4.258	16.902	11.990	4.240	4.340	4.260	0.47
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.620	2.700	2.630	-2.059	5.630	2.620	2.660	2.620	-1.50
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.324	0.336		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0.044	0.046	0.045	0.417	28.650	0.042	0.045	0.046	5.81
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)						0.060	0.000		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)						0.012	0.000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0.053	0.000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.434	0.464		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.031	0.034		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0.028	0.000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.004	0.000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0.005	0.008		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0.005	0.006	0.005	-0.083	3.000	0.005	0.006	0.006	-14.29
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.000	0.000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0.000	0.018		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ «Η ΠΡΟΩΔΕΣ» ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						2.500	2.600		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.208	0.208	0.208	1.900	10.200	0.184	0.000	0.208	9.47
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0.232	0.240	0.235	-0.506	4.700	0.000	0.240	0.240	0.00
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.260	1.370		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD						0.000	0.348		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.027	0.000		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.010	0.000		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						1.160	0.000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	1.550	1.570	1.561	1.732	17.180	1.550	1.560	1.560	-0.64
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.500	0.570		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΖΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	4.380	4.400	4.387	8.265	6.468	4.380	4.400	4.400	2.33
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.068	0.080		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC						2.740	2.840		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	0.680	0.680	0.680	-1.000	850	0.635	0.680	0.680	-1.45
ΜΙΛΕ	BLUE ISLAND PLC	1.550	1.550	1.550	1.671	4.600	1.510	1.580	1.550	-1.90
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.432	0.472		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.000	1.260		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD	0.178	0.178	0.178	0.543	2.250	0.178	0.180	0.178	3.49
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.545	0.545	0.545	2.572	45	0.500	0.545	0.545	0.00
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0.226	0.234	0.230	1.203	4.000	0.212	0.232	0.232	6.42
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.128	0.000		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.220	1.250	1.242	-1.067	22.500	1.250	1.260	1.250	-0.79
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0.000	0.208		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0.018	0.020		
ΤΟΕΠ	ΤΟ-ΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0.000	0.032		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0.000	0.000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.000	0.000		

Ενέργεια

ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΤΟ ΕΠΙ ΤΟ ΕΘΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ

ISOK A. ISOKKOS HOTEL

Ανώνυμη Εταιρεία

AFOPA OMOAOFON

ΑΓΡΑ ΟΜΟΛΟΓΗΣΗ		
ΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ		
EMTN0130 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2030	0,000	0,000
EMTN0132 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2032	0,000	0,000
EMTN0140 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2040	0,000	0,000
EMTN0226 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 02/2026	0,000	0,000
EMTN0234 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 02/2034	0,000	0,000
EMTN0427 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2027	0,000	0,000
EMTN0433 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2033	0,000	0,000
EMTN0450 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2050	0,000	0,000
EMTN0549 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 05/2049	0,000	0,000
EMTN0631 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 06/2031	0,000	0,000
EMTN0928 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 09/2028	0,000	0,000
EMTN1125 Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 11/2025	0,000	0,000
KX101A15 KOXA 4.00%(1ης Σειράς 2015, Λήξης 2025)	0,000	0,000

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΓΔ13Ε25 Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 5η Έκδοση 2025 (30/05/2025 – 29/08/2025) (ΑΝ)			0.000	0.000
ΓΔ13Ζ25 Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 6η Έκδοση 2025 (20/06/2025 – 19/09/2025)			0.000	0.000

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ

ΓΑ13Ε25	Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 5η Έκδοση 2025 (30/05/2025 – 29/08/2025)				
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC				
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC				
ΚΑΡΥΣ	ΚΑΡΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ				
ΛΟΥΙΣ	LOUIS PLC				
ΝΤΟΜΕ	DOMESTIC INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD				
ΣΤΕΑ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC				
ΤΟΕΠ	ΤΟΕΠ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ				
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD				

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕ ΜΕΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΧΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔ. ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

AIEΠ	AIANTAS EPIENAYTIKH ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						
AKEP	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD						
GIEΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD						
ΔHEΠ	Demetra Holdings Plc						
INEΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						
IΞEΠ	IXYS EPIENAYTIKH ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						
PEEF	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD						
XAEΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD						

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'

NBG Securities

ΑΝΑΛΥΣΗ

Στο πλευρό της Fed
όλοι οι κεντρικοί τραπεζίτες

Τον ΦΡΑΝΣΕΣΚΟ ΚΑΝΕΠΑ, ΧΑΟΥΑΡΝΤ ΣΝΑΪΝΤΕΡ και ΛΕΪΚΑ ΚΙΧΑΡΑ / REUTERS

Οταν συγκεντρώθηκαν το Σαββα-
τοκύριακο στο Τζάκσον Χολ οι
κεντρικοί τραπεζίτες άρχισαν να
εκφράζουν φόβους μήπως η κα-
ταιγίδα που απειλεί τη Federal
Reserve παγιδέψει και τους ίδιους.
Οι προσπάθειες του Ντόναλντ
Τραμπ να αναδιατάξει τη Fed και
οι πιεστικές εκκλήσεις του να μει-
ώσει τα επιτόκια έχουν καλλιεργή-
σει ανησυχία για το κατά πόσον
μπορεί η ομοσπονδιακή τράπεζα
των ΗΠΑ να διατηρήσει την ανε-
ξαρτησία της και την αξιοπιστία
της ως προς την πολιτική με την

«Όσα συμβαίνουν μας θυμίζουν πως
η ανεξαρτησία της κεντρικής τράπε-
ζας δεν πρέπει να θεωρείται δεδο-
μένη», τονίζει ο Γιόαχιμ Νάγκελ, πρό-
εδρος της Bundesbank.

Αν η ισχυρότερη
κεντρική τράπεζα του
κόσμου υποκύψει στις
πιέσεις του Τραμπ, θα
δημιουργηθεί επικίνδυ-
νο προηγούμενο για
τις κεντρικές τράπεζες
ανά τον κόσμο.

οποία ελέγχει τον πληθωρισμό.
Αν η ισχυρότερη κεντρική τρά-
πεζα του κόσμου υποκύψει σε αυ-
τές τις πιέσεις ή βρει ο Τραμπ κά-
ποιον τρόπο να αλλάξει τα στελέχη
της, θα δημιουργηθεί επικίνδυνο
προηγούμενο για τις κεντρικές
τράπεζες ανά τον κόσμο, από την
Ευρώπη μέχρι την Ιαπωνία, όπου
οι ηγέτες θα μπορούν να ανατρέ-
ψουν τους κανόνες της ανεξάρτη-
της νομισματικής πολιτικής. Και
αυτός είναι ο λόγος που ο Ολι Ρεν,
στέλεχος της ΕΚΤ, και οι ομόλογοί
του στήριξαν τόσο ενθουσιασμός
τον Πάουελ ακόμη και όταν άφη-

σε ανοικτό το ενδεχόμενο μείωσης
επιτοκίων τον Σεπτέμβριο. Οι συ-
ζητήσεις με αρκετούς κεντρικούς
τραπεζίτες στο περιθώριο του συ-
μποσίου της Fed αποκάλυψαν ότι
τυχόν απόλεια της ανεξαρτησίας
της θα θεωρηθεί άμεση απειλή στη
δική τους αποστολή και για τη στα-
θερότητα του παγκόσμιου χρημα-
τοπιστωτικού συστήματος. Έχουν
αρχίσει ήδη να προετοιμάζονται
και καλούν τα χρηματοπιστωτικά
ιδρύματα της αρμοδιότητάς τους να
παρακολουθούν προσεκτικά την
έκθεσή τους στο αμερικανι-
κό νόμισμα. Μία συνθηκολόγησή
της Fed θα έδινε τέλος σε ένα κα-
θεστώς που διασφάλισε σχετική
σταθερότητα τιμών και διαρκεί
τουλάχιστον 40 χρόνια.

Στη διάρκεια αυτών των 40
ετών, ολόένα και περισσότερες κε-
ντρικές τράπεζες ακολούθησαν το
μοντέλο της ανεξαρτησίας από πο-
λιτικές επιρροές και επικεντρώθη-
καν στον στόχο να διατηρήσουν
τον πληθωρισμό κοντά στο 2%.
«Όσα συμβαίνουν μας θυμίζουν
πως η ανεξαρτησία της κεντρικής
τράπεζας δεν πρέπει να θεωρείται
δεδομένη», τονίζει ο Γιόαχιμ Νά-
γκελ, πρόεδρος της Bundesbank
και μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ, και
προσθέτει πως «πρέπει να αντα-
ποκριθούμε στην αποστολή μας
και να καταστήσουμε σαφές ότι
η ανεξαρτησία της κεντρικής τρά-
πεζας είναι η συνθήκη εκ τωνών
οικ άνευ σε ό,τι αφορά τον έλεγχο
των τιμών». Όμως οι κινήσεις του
Τραμπ θα μπορούσαν να ενθαρ-
ρύνουν τις κυβερνήσεις παγκο-
σμίως και ιδιαίτερας όσες έχουν
τάσεις λαϊκισμού και να πάρουν
τον έλεγχο των κεντρικών τραπε-
ζών τους. Έχει, άλλωστε, υπάρξει
ήδη το παράδειγμα της Ιαπωνίας,
όταν το 2013 ο τότε πρωθυπου-
γός, Σίνζο Αμπε, επέκρινε τον τότε
διοικητή της κεντρικής τράπεζας,
Μασάακι Σιρακάουα, επειδή δεν
κατέβαλλε αρκετές προσπάθειες
για να αντιμετωπίσει τον αποπλη-
θωρισμό. Τον αντικατέστησε με
τον Χαρουχίκο Κουρόντα προτού
λήξει η θητεία του Σιρακάουα και
ο Κουρόντα προώθησε ένα εκτε-
ταμένο πρόγραμμα αγοράς τίτλος
που αποδυνάμωσε το γιεν και εξέ-
πληξε τους κεντρικούς τραπεζίτες
επειδή μετέτρεψε την κεντρική
τράπεζα σε κύριο δανειστή της
κυβέρνησης.

Αρχίζει να θαμπώνει η λάμψη
των τεχνολογικών κολοσσών και
προπαντός να μειώνεται η γοη-
τεία που ασκούσαν μέχρι προ-
σφάτως στους διεθνείς επενδυ-
τές τα μεγαλύτερα ονόματα της
αμερικανικής τεχνολογίας, οι
Amazon, Alphabet, Apple, Meta
Platforms, Microsoft, Nvidia και
Tesla. Ακόμη και οι επικεφαλής
αυτών των ιδίων των εταιρειών
δείχνουν πολύ πιο συγκρατημέ-
νοι προς τη νέα τεχνολογία στην
οποία έχουν επενδύσει εκατομ-
μύρια δολάρια. Οι μετοχές τους
ήταν για καιρό οι πλέον δημοφι-
λεις στους επενδυτές και οδήγη-
σαν στα ύψη τους δείκτες των
χρηματιστηρίων, αλλά τώρα η ει-
κόνα δεν είναι πλέον το ίδιο σα-
φής. Τελευταία οι τεχνολογικοί
κολοσσοί έχουν αρχίσει να αντι-
μετωπίζουν την αμφισβήτηση
των επενδυτών σχετικά με την
πραγματική δυναμική της τε-
χνικής νομοσύνης στην οποία

Οι απογοητευτικές επι-
δόσεις του νέου μο-
ντέλου τεχνητής νοη-
μοσύνης της OpenAI,
GPT-5, ενέτειναν
τις ανησυχίες για επα-
νάληψη της «φού-
σκας» του dot com.

έχουν επενδύσει ιλιγγιώδη πο-
σά, τις εξωφρενικές κεφαλαιο-
ποιήσεις τους και τον ανταγωνι-
σμό από άλλα, λιγότερο λαμπερά
τμήματα της αγοράς. Και μέσα
στην εβδομάδα ίσως ο κλάδος
τους αντιμετωπίσει μια δοκιμα-
σία, όταν θα ανακοινώσει προ-
τελέσματα η Nvidia, η εταιρεία
με τη μεγαλύτερη χρηματιστη-
ριακή αξία στον κόσμο.
Η ομίλια του Ζερόμ Πάουελ
στο Τζάκσον Χολ, ο οποίος άφη-
σε ανοικτό το ενδεχόμενο μείω-
σης των επιτοκίων του δολαρίου
στη συνεδρίαση του Σεπτεμβρί-
ου, έχει δώσει ώθηση σε πολλές
μετοχές, συμπεριλαμβανομένων
των εταιρειών ακινήτων, των
τραπεζών αλλά και των βιομηχα-
νιών, αλλά όχι στις μετοχές των

Η απόφαση της Meta να «παγώσει» τις προσλήψεις στη μονάδα τεχνητής νομοσύνης και η έκθεση του MIT που διαπίστωσε πως σε εκατοντάδες εταιρεί-
ες η χρήση της τεχνητής νομοσύνης δεν απέδωσε ουσιαστική αύξηση εσόδων έχουν επιβάρυνει το επενδυτικό κλίμα έναντι των εταιρειών τεχνολογίας.

τεχνολογικών κολοσσών. Υπάρ-
κουν αντιθέτως στοιχεία που
δείχνουν ότι ιδιώτες επενδυτές
αρχίζουν να μειώνουν την έκθε-
σή τους στους τεχνολογικούς κολο-
σσούς, καθώς ο δείκτης που
παρακολουθεί τον κλάδο τους
κατέγραψε υποχώρηση 1,6%
την περασμένη εβδομάδα, ενώ
τις ίδιες ημέρες οι κλάδοι του
S&P 500, συμπεριλαμβανομέ-
νων των κλάδων της ενέργειας,
των πρώτων υλών και των ακι-
νίων, σημείωναν άνοδο πάνω
από 2%. Τα στοιχεία προδίδουν
πως πολλοί ιδιώτες επενδυτές,
συνήθως οι πλέον ενθουσιώδεις
οπαδοί του κλάδου της τεχνολο-
γίας, τον αντιμετωπίζουν πολύ
ποιο επιφυλακτικά. Σύμφωνα με
σχετική έκθεση της JPMorgan,

τις τελευταίες ημέρες οι ιδιώτες
επενδυτές πουλίσσαν τις μετοχές
των τεχνολογικών κολοσσών και
οι πωλήσεις τους υπερέβησαν
σαφώς τις αγορές τους για πρώ-
τη φορά μετά τη μεγάλη πτώ-
ση που προηγήθηκε την περα-
σμένη Τρίτη. Ιδιαίτερος σε ό,τι
αφορά τις μετοχές των Palantir,
Alphabet και Broadcom.
Η έντονη αμφισβήτηση προς
τον κλάδο θυμίζει την απότο-
μη αντιστροφή στη στάση των
επενδυτών που κατεγράφη προ-
μηνών προς τις μετοχές των
εταιρειών τεχνητής νομοσύ-
νης, όταν η κινεζική εταιρεία
DeepSeek τάραξε τα νερά πα-
ρουσιάζοντας το δικό της μο-
ντέλο και άντλησε από την αγο-
ρά 1 τρις. δολ. μέσα σε μόνο

μία ημέρα. Εκτοτε φαινόταν να
έχει επέλθει ισορροπία καθώς
ο δείκτης υψηλής τεχνολογι-
ας Nasdaq έχει σημειώσει κέρ-
δη 41% από τα χαμηλά επίπε-
δα στα οποία είχε υποχωρήσει
στις 8 Απριλίου και έτσι οι κε-
φαλαιοποιήσεις πολλών εκ των
εταιρειών υψηλής τεχνολογίας
εξακολουθούν να βρίσκονται
σε ιλιγγιώδη ύψη. Στο μεταξύ,
όμως, ήταν απογοητευτική η ει-
κόνα του νέου μοντέλου τεχν-
τής νομοσύνης της OpenAI,
GPT-5, που η εταιρεία παρου-
σίασε προ ημερών διαφημιζο-
ντάς το ως «ο ειδικός επιπέδου
διδασκαρικού». Η OpenAI βρέθη-
κε μάλλον εκτεθειμένη όταν το
νέο μοντέλο της δεν μπόρεσε να
απαντήσει σε κάποιες βασικές

ερωτήσεις μαθηματικών, ούτε
να διεκπεραιώσει άλλες απλές
πράξεις.
Όλα αυτά ενώ λίγες ημέρες
νωρίτερα ο Σαμ Αλτμαν της
OpenAI είχε συγκρίνει τον εν-
θουσιασμό της αγοράς για την
τεχνητή νομοσύνη με τις πυ-
ρετώδεις επενδύσεις στις εται-
ρείες του Ιντερνέτ την εποχή
της φούσκας του dot.com που
έσκασε στις αρχές της χιλιετι-
ας. Η δόλωση του συνέπεσε με
την απόφαση της Meta να «πα-
γώσει» τις προσλήψεις στη μο-
νάδα τεχνητής νομοσύνης και
με την έκθεση του MIT που δι-
απίστωσε πως σε εκατοντάδες
εταιρείες η χρήση της τεχνητής
νομοσύνης δεν απέδωσε ουσι-
αστική αύξηση εσόδων.

Αμετάβλητο έκλεισε
το ΧΑΚ την Τρίτη

Χωρίς ουσιαστική μεταβολή έκλει-
σε την Τρίτη το Χρηματιστήριο
Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ). Ο Γενικός
Δείκτης έκλεισε στις 295,76 μο-
νάδες, σημειώνοντας αμελητέα
άνοδο σε ποσοστό 0,03%. Η αξία
των συναλλαγών διαμορφώθηκε

Ο Γενικός Δείκτης έκλει-
σε στις 295,76 μονάδες.

στις €432.911. Ο Δείκτης FTSE/
CySE 20 έκλεισε στις 179,64 μο-
νάδες, καταγράφοντας άνοδο σε
ποσοστό 0,07%. Όσον αφορά τους
επιμέρους χρηματιστηριακούς
δείκτες, τη μεγαλύτερη άνοδο κα-
τέγραψαν τα Ξενοδοχεία κατά
1,38% και ακολούθησε η Ενωλλά-
κτική Αγορά κατά 0,70%. Πτώση

0,58% κατέγραψαν οι Επενδυτι-
κές, ενώ η Κύρια Αγορά μειώθηκε
κατά 0,20%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό εν-
διαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι
της Τράπεζας Κύπρου με €248.896
(τιμή κλεισίματος €7,82 – πτώση
0,51%), της Logicom με €51.052
(τιμή κλεισίματος €4,26 – άνοδος
0,47%), της Τσιμεντοποιίας Βασι-
λικού με €28.374 (τιμή κλεισίμα-
τος €4,40 – άνοδος 2,33%), της
Petrolina με €27.954 (τιμή κλεισί-
ματος €1,250 – πτώση 0,79%) και
της The Cyprus Cement Company
με €26.815 (τιμή κλεισίματος €1,56
– πτώση 0,64%). Από τις μετοχές
που έτυχαν διαπραγματεύσης, 6
κινήθηκαν ανοδικά, 8 καθοδικά
και 2 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο
αριθμός των συναλλαγών ανήλθε
στις 168.

Η ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία σε κρίση

Από την αύξηση του κόστους πα-
ραγωγής έως τους δασμούς των
ΗΠΑ, τον έντονο ανταγωνισμό,
τα προβλήματα στην εφοδιαστική
αλυσίδα, τις ρυθμιστικές πιέσεις
αλλά και τα σκαμπανεβάσματα
στη μετάβαση στα ηλεκτρικά οχή-
ματα, οι αυτοκινητοβιομηχανίες
της Δύσης μοιάζουν να αντιμε-
τωπίζουν μια «τέλεια καταιγίδα».

«Η βιομηχανία μας βιώνει ταυ-
τόχρονα έντονες βροχές, καλάζι,
καταιγίδες και χιόνι», είπε πρό-
σφατα ο διευθύνων σύμβουλος
του ομίλου Mercedes-Benz, Ολα
Καλένιους. «Μοιάζει με πολυκρί-
ση», είπε η Σίγκριντ ντι Βρις, γε-
νική διευθύντρια της Ευρωπαϊκής
Ενώσης Κατασκευαστών Αυτοκι-
νίων (ACEA). «Θα ήταν ήδη πολύ
δύσκολο, ο μεγαλύτερος μετασχη-
ματισμός στην ιστορία του κλά-
δου, καθώς οι αυτοκινητοβιομηχα-
νίες καλούνταν να κινηθούν προς

Ο δύσκολος δρόμος
της πράσινης μετάβα-
σης επιβαρύνεται με
δασμούς και αυστη-
ρούς κανονισμούς
της Ε.Ε.

τα οχήματα μηδενικών εκπομπών.
Και το βασικό μονοπάτι προς τα
εκει είναι τα ηλεκτρικά οχήματα
– και αυτό θα παραμείνει έτσι», εί-
πε η Ντι Βρις στο CNBC. Η ACEA
εκπροσωπεί 16 μεγάλες αυτοκινη-
τοβιομηχανίες με έδρα την Ευρώ-
πη, όπως η Volkswagen, η BMW,
η Ferrari, η Renault και η Volvo.
Αρκετοί διευθύνοντες σύμ-
βουλοι αυτοκινητοβιομηχανιών
πρόκειται να συναντηθούν με την
πρόεδρο της Κομισιόν, Ούρσουλα

φον ντερ Λάιεν, στις 12 Σεπτεμ-
βρίου για περαιτέρω συνομιλίες
σχετικά με τον τρόπο αντιμετώ-
πισης των βασικών προκλήσεων
του κλάδου. «Για εμάς, πολιτικά,
αυτή είναι μια πολύ σημαντική
στιγμή», λέει η Ντι Βρις, σημει-
ώνοντας ότι η Ε.Ε. έχει αυτή τη
στιγμή τους πιο φιλόδοξους και
ποιο αυστηρούς κανόνες εκπομπών
άνθρακα στον κόσμο.

«Θέλουμε να το κάνουμε αυτό
να λειτουργήσει, αυτό είναι πολ-
λύ σημαντικό, αλλά νιώθουμε ότι
έχουμε δεμένα τα χέρια μας πίσω
από την πλάτη μας. Δεν μπορούμε
να επιτύχουμε αυτόν τον στόχο
μόνοι μας. Χρειαζόμαστε και τα
άλλα μέρη της εξίσωσης να είναι
εκει», εξήγησε.

Στο πλαίσιο του σχεδίου της
Ε.Ε. για την επίτευξη κλιματικής
ουδετερότητας έως το 2050, το
μπλοκ έχει θέσει στόχο τη μειώ-

ση των εκπομπών άνθρακα από
τα νέα αυτοκίνητα κατά 55% έως
το 2030, σε σύγκριση με τα επίπε-
δα του 2021.

Η Ε.Ε. έχει επίσης θέσει στόχο
όλα τα νέα αυτοκίνητα που πωλού-
νται από το 2035 να έχουν μηδε-
νικές εκπομπές άνθρακα, ουσια-
στικά καταργώντας σταδιακά την
πώληση νέων βενζινοκινήτων ή
πετρέλαιοκινήτων αυτοκινήτων.
Εκτοτε έχει επιβεβαιώσει αυτόν
τον στόχο, παρά τις έντονες πο-
λιτικές πιέσεις και το λόμπινγκ.
«Ένα μεγάλο ζήτημα είναι η κανο-
νιστική βεβαιότητα. Οι κανονισμοί
της Ε.Ε. σχετικά με τη μείωση των
εκπομπών ήταν απλώς απαίσιοι.
Ενώ η Κίνα έχει υποστηρίξει τόσο
πολύ την αυτοκινητοβιομηχανία
της, οι κανονισμοί της Ε.Ε. έχουν
στη συνέχεια απομακρυνόταν
τα κίνητρα, με αποτέλεσμα να
υπάρχει λιγότερη ζήτηση. Έτσι
μένουν με αυτόν τον τεράστιο
λογαριασμό κεφαλαιουχικών δα-
πανών και δεν έχουν τα έσοδα για
να το υποστηρίξουν», σημειώνει
η αναλύτρια.

χώρα αυτοκινητοβιομηχανία της
μέσω μέτρων όπως επιδοτήσεις,
φορολογικά κίνητρα και χρημα-
τοδότηση έρευνας και ανάπτυ-
ξης, ιδίως για τα ηλεκτρικά οχή-
ματα. Η αυξανόμενη κυριαρχία
των ηλεκτρικών οχημάτων της
χώρας προκαλεί κραδασμούς σε
πολλά κομμάτια της παγκόσμιας
αγοράς αυτοκινήτων.

«Οι κανονισμοί έχουν αναγκά-
σει όλους τους Ευρωπαίους να
επενδύσουν διοικητομυρία σε
νέες διαδικασίες παραγωγής, να
χτίσουν παραγωγικά δυναμικότη-
τα για ηλεκτρικά οχήματα, αλλά
στη συνέχεια απομακρύνονται
τα κίνητρα, με αποτέλεσμα να
υπάρχει λιγότερη ζήτηση. Έτσι
μένουν με αυτόν τον τεράστιο
λογαριασμό κεφαλαιουχικών δα-
πανών και δεν έχουν τα έσοδα για
να το υποστηρίξουν», σημειώνει
η αναλύτρια.

Deloitte.

Deloitte Alumni
Colleagues for life

© 2025 Deloitte Limited

Scan to join
our community

